

KALLELSE

Utbildningsnämnden

Sammanträdesdatum: 2022-09-07

1 (2)

- Tid** Kl: 09.00-14.00
- Plats** Medborgarhuset, Alafors
- Gruppmöte** Kl: 8.00-9.00
- Ledamöter** Erik Liljeberg (M), ordförande
Johnny Sundling (S)
Jenny Sandqvist (MP)
Ingrid Inhammar (S)
Toni Andersson (S)
Jonas Molin (-)
Elinor Gandee (V)
Lina Bodestad (C)
Lena Camp (SD)
Robert Roos (SD)
Eva Lans Samuelsson (L)
- Ersättare** Carina Ackerfors (S)
Gunnar Skaven (S)
Aree Said Gaff (S)
Johan Bankel (M)
Magnus Wennergren (M)
Mauricio Jimenez (M)
Gunilla Ulander (FiA)
Tage Lindström (KD)
Anders Börjesson (V)
Alexis Tranmarker (SD)
Sven Nicolaisen (-)
- Övriga** Åsa Ericson, sektorchef
Eva Ljungmark, nämndsekreterare
Marcus Larsson, administrativ chef
Ulrika Ankel, lokalplanerare
Lina Nelin, utredare
Ulrika Gustafsson, verksamhetschef grundskola F-6
Nina Lundahl, rektor
Helene Petersson, verksamhetschef grundskola 7-9,
gymnasium, särskola och vuxenutbildning
Rickard Lovetjärn, projektledare InVux
Ulrika Sten Sporrang, enhetschef Sektor socialtjänst
Maria Reinholdsson, kommunchef
Personalföreträdare med närvarorätt
Övriga, se föredragningslistan

Förhinder att närvara anmäls till: Eva Ljungmark tel 0303-70 31 74 eller eva.ljungmark@ale.se

Erik Liljeberg
Ordförande

Ärenden	Föredragande	Tid
A Upprop		
B Justering		
1 UBN.2022.1 - Fastställande av föredragningslista		
2 UBN.2022.8 - Månadsuppföljning per juni 2022	Åsa Ericson	
3 UBN.2022.341 - Lokalbehovsanalys 2024-2033 Utbildningsnämnden	Åsa Ericson, Ulrika Ankel	
4 UBN.2022.262 - Riktlinje för barnomsorg - Förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem	Marcus Larsson, Lina Nelin	
5 UBN.2022.263 - Tillämpningsregler för taxor och avgifter i barnomsorgen	Marcus Larsson, Lina Nelin	
6 UBN.2022.320 - Remiss: Reglementesförändring gällande ansvar för upphandling	Marcus Larsson	
7 UBN.2022.365 - Insteget i Ale - permanent fortsättning efter projekt InVux	Helene Petersson, Rickard Lovetjärn, Ulrika Sten Sporrang	
8 UBN.2022.366 - Riktlinje gällande stöd till studier sektor utbildning Ale kommun	Åsa Ericson	
9 UBN.2022.347 - Utbildningsnämndens sammanträdestider 2023	Eva Ljungmark	
10 UBN.2022.3 - Aktuellt från sektorn	Åsa Ericson	
11 UBN.2022.4 - Redovisning av delegeringsbeslut		
12 UBN.2022.5 - Delgivningar		
13 UBN.2022.3 - Information och övriga frågor		
14 UBN.2022.3 - Nödingeskolans fritidshem	Nina Lundahl, Ulrika Gustafsson	

Sektor utbildning

Diarienummer: UBN.2022.8

Datum: 2022-08-24

Controller Atbin Vali-Ababaf

Utbildningsnämnden

Månadsuppföljning per juni 2022

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att notera informationen.

Sammanfattning

Utbildningsnämnden har för perioden en positiv avvikelse gentemot budget och en prognos som visar på en budget i balans.

Åsa Ericson
Sektorchef

Atbin Vali-Ababaf
Controller

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, 2022-08-24 Månadsuppföljning per juni 2022

Ärendet

Sektor Utbildning	Budget tkr (ack)	Utfall tkr (ack)	Avvikelse Budget (ack)	Budget tkr (helår)	Prognos tkr (helår)	Avvikelse Prognos (helår)
Utbildning	-455 675	-448 717	6 958	-907 327	-907 327	0
Utvecklingsreserv	-3 390	0	3 390	-5 579	-4 579	1 000
Ledning och administration	-16 154	-16 121	33	-32 730	-32 730	0
Förskola	-117 545	-116 647	898	-233 161	-232 611	550
Grundskola	-181 698	-179 124	2 574	-360 529	-360 529	0
Grundskola köpta, sålda, skolskjuts	-19 144	-20 137	-993	-37 838	-39 338	-1 500
Enheten för flerspråkighet	-5 393	-5 450	-57	-10 182	-10 182	0
Elevhälsa, Särskola	-33 321	-32 358	963	-66 758	-66 658	100
Gymnasium	-69 644	-70 252	-608	-140 019	-140 469	-450
Komvux	-6 299	-5 579	720	-12 584	-12 284	300
IM-Komvux	-3 087	-3 049	38	-7 947	-7 947	0

Utbildningsnämnden har för perioden en positiv avvikelse gentemot budget samt en prognos som visar på en budget i balans. Sektorn har blivit kompenserad för sjuklönekostnader fram till och med mars. Sjuklöneintäkter för december 2021, januari 2022, februari 2022 och mars 2022 är inkluderade i sektorns utfall. Det fanns i tidigare prognos flera mindre delar som utgjorde risk för negativt utfall vid årets slut. Utifrån risken har sektorn tagit fram samt tidigare redovisat en rad åtgärder för en budget i balans, dessa åtgärder är inkluderade i prognosen och medför att sektorn prognosticerar en budget i balans.

Utvecklingsreserven kommer framgent nyttjas till volymförändringar inom grundskolan, särskolan och enheten för flerspråkighet. Utvecklingsreserven kommer även att nyttjas för kostnader kopplade till strategiska satsningar på kompetensförsörjning.

Ledning och administration har en mindre positiv avvikelse mot budget för perioden och en prognos på budget i balans för året. Kostnaderna för strategiska satsningar, vaktmästerikostnader, tillsynsstäd och IT-kostnader beräknas tillkomma under året vilket är anledningen till en prognos på en budget i balans för helåret.

Förskolan har en positiv avvikelse för perioden som till stor del kan förklaras av sjuklönekostnadsintäkter samt lägre kostnader för hyror. Förskoleenheterna visar för perioden ett överskott mot budget, men beräknas hamna på en budget i balans. På central nivå hittas överskottet bland annat inom lägre hyreskostnader. Förskolan har även en budget för införande av försteförskollärare till höstterminen 2022 som inte hinner användas förrän tidigast 2023, vilket då ger en positiv avvikelse på helheten vid slutet av året.

Grundskolan har en positiv avvikelse för perioden som till en del kan förklaras av sjuklönekostnadsintäkter samt det medvetna ekonomiska arbetet ute på skolenheterna.

Skolenheterna inklusive de centrala delarna visar för perioden ett överskott men ett medvetet ekonomiskt arbete enligt anpassningarna ute på fortgår för en budget i balans. Skolenheterna visar på ett mindre överskott, medan de centrala delarna visar på ett underskott för helåret. Underskottet centralt beror på ökade kostnader för tilläggsanslag/tilläggsbelopp samt kostnader för moduler i Älvängen till hösten 2022. Modulerna var beräknade att etableras tidigast 2023, men är på plats för hösten 2022.

Budget för köpta platser, sålda platser samt skolskjuts visar för perioden en negativ avvikelse och beräknas ha ett underskott mot budget vid årets slut. Underskottet beror på taxikostnader som ökat mer än index, ökade kostnader för tilläggsbelopp kopplade till köpta platser från staten, samt kostnader för SIS-placerade elever. Prognosen för grundskolan som helhet visar på ett underskott mot budget, däremot visar skolenheterna på ett mindre överskott.

Enheten för flerspråkighet har för perioden en negativ avvikelse och en helårsprognos som visar på en budget i balans. Det ökade språkbehoven från 2021 ser ut att fortsätta under 2022. Enheten för flerspråkighet kommer under 2022 få ta del av statsbidraget för likvärdig skola samt utvecklingsreserven för att kunna täcka upp det ökade språkbehovet.

Elevhälsa och Särskola har för perioden en positiv avvikelse vilket förklaras av lägre personalkostnader samt sjuklönekostnadsersättningar. Taxikostnaderna har ökat mer än index vilket då kan hanteras inom budgetram, på helåret beräknas därmed en budget i balans.

Gymnasiet har för perioden en negativ avvikelse samt en helårsprognos som visar på en negativ avvikelse mot budget. Gymnasiets största kostnader ligger på köpta platser och det mesta tyder på att dessa håller sig inom tilldelad ram. Ale gymnasium har inför budget 2022 en liknande elevpeng som föregående år. Elevtalet har minskat mot budget såväl på vårterminen som höstterminen, vilket medför krav på verksamheten att ställa om sin organisation för en budget i balans. Ett arbete kring organisationen pågår med förändringar främst på hösten. Åtgärderna bedöms utifrån innevarande år vara bästa möjliga men det resulterar ändå i ett mindre underskott på Ale gymnasiet vid årets slut.

Komvux har för perioden en positiv avvikelse och beräknas hamna på en positiv avvikelse vid årets slut. Överskottet beror främst på svårigheter att rekrytera.

IM-Komvux har för perioden en positiv avvikelse men beräknas hamna på en budget i balans. Elevantalet är till och med perioden något lägre än det budgeterade och denna trend ser ut att fortsätta under hösten. Detta beräknas kompenseras av att personalkostnaderna anpassas efter elevtalet.

Sektor utbildning

Diarienummer: UBN.2022.341

Datum: 2022-08-24

Lokalplanerare Ulrika Ankel

Utbildningsnämnden

Lokalbehovsanalys 2024-2033 Utbildningsnämnden

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att anta Lokalbehovsanalys 2024-2033 Utbildningsnämnden.

Motivering till beslut

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Sammanfattning

Tillväxten i Ale kommun ställer krav på långsiktig planering för att behålla och hållbart utveckla kommunal service, vilket bland annat innebär att tillgodose fler platser inom förskola och skola. Utbildningsnämndens lokalbehovsanalys är ett av underlagen till Ale kommuns lokalförsörjningsplan och beskriver nämndens behov av lokaler för perioden 2024–2033.

Lokalbehovsanalysen visar när behov uppstår per verksamhetsområde, både utifrån befintliga skolupptagningsområden och för nya placeringsområden i de område där det blir förändringar. Behoven har bedömts utifrån befolkningsprognos 2022–2033, lokalförsörjningsenhetens projektplan samt de anpassningar av lokaler som är kända.

Åsa Ericson

Sektorchef

Ulrika Ankel

Lokalplanerare

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, 2022-08-24 Lokalbehovsanalys 2024-2033 Utbildningsnämnden

Rapport Lokalbehovsanalys 2024-2033 Utbildningsnämnden

Beslutet skickas till:

För vidare hantering:

Servicenämnden

Ärendet

Tillväxten i Ale kommun ställer krav på långsiktig planering för att behålla och hållbart utveckla kommunal service. Tillväxten ökar behovet av fler platser inom förskola och skola. Det innebär också ökat krav på investeringstakt och innovativa lösningar. God framförhållning behövs för att kunna finansiera, utveckla och leverera lokaler till invånare och medarbetare samt möta krav på förändrad service i rätt tid, på rätt plats och till rätt kostnad.

Utbildningsnämndens lokalbehovsanalys visar när behov uppstår per verksamhetsområde, både utifrån befintliga skolupptagningsområden och för nya placeringsområden i de område det blir förändringar. Behoven har bedömts utifrån befolkningsprognos 2022–2033, lokalförsörjningsenhetens projektplan samt de anpassningar av lokaler som är kända.

Eftersom indelningen av delområden i befolkningsprognosen (som befintliga skolområden bygger på) och indelningen av nya placeringsområden är skapade på olika sätt och vid olika tillfällen är det svårt att göra en jämförelse och det kan förekomma avvikelser. För att bakomliggande siffror till beräkningarna ska vara mer tillförlitliga behöver indelningen av delområden ses över. Arbetet kommer att göras inför prognos 2023.

Intentionen för lokalbehovsanalys 2024-2033 är att ge en indikation på behovet inför planerad nybyggnation. Utvecklingen av barn- och elevantal behöver säkerställas vilket kan göras till lokalbehovsanalys 2025-2034 då en översyn av delområden har gjorts. De siffror som presenteras i lokalbehovsanalys 2024-2033 ska därmed användas med viss försiktighet.

Ekonomisk bedömning

Ale kommuns lokalförsörjningsplan 2024–2033 (LFP) redogör för kommunens lokalbehov och anger riktningen för investeringar i verksamhetslokaler under en tioårsperiod. Planen antas av kommunfullmäktige och visar vilka behov som ingår i den långsiktiga planeringen. De behov som prioriteras utgör underlag för den investeringsbudget som beslutas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

De ekonomiska aspekterna av utbyggnadstakten och befolkningstillväxten är stora utmaningar för utbildningsnämnden. Det finns dessutom ett behov av fastighetsunderhåll av befintliga verksamhetslokaler vilket är under utredning. Det är viktigt ur ekonomiskt hänseende att behovet av barn- och elevplatser tillgodoses med långsiktiga lösningar. Flera av utbildningsnämndens behov har ombesörjts med hjälp av fördyrande tillfälliga lösningar vilket får konsekvenser för barn- och elevpeng. Det är ett gemensamt arbete att hålla nere byggkostnaderna där utbildningsnämndens inriktning är att verka för resurseffektivitet och yteffektivitet.

Invånarperspektiv

Ett barnrättsbaserat synsätt kräver att varje barn erkänns, respekteras och skyddas som rättighetsbärare med en individuell personlighet, egna behov och intressen samt personlig integritet. Varje beslut som rör barn ska föregås av en bedömning om barns rättigheter tillvaratagits i enlighet med FN:s barnkonvention. Ansvaret åligger såväl politiker som tjänsteperson att alltid beakta frågorna inför ett beslut som på något sätt berör barn. En barnkonsekvensanalys är en prövning av barnets bästa, vilket innebär att relevant information inhämtas för att sedan göra en helhetsbedömning och kunna fatta bästa möjliga beslut. Barnen ska kunna påverka sin skolgång och medverka till hur de vill att skolan ska utformas. I skedet behovsanalys har inte barnens perspektiv inhämtats. I framtagandet av funktionskoncepten samt när det är dags för en ny förskola eller skola att byggas ska barnen vara delaktiga i planeringen. God utbildning för alla (Agenda 2030, mål 4) innebär en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet som främjar livslångt lärande för alla. Inom mål 4 görs ett avgörande arbete mot social hållbarhet. Alla skolformers mål är att nå så långt som möjligt i varje barns och elevs lärande, utveckling och välmående.

Då behovet av ändamålsenliga lokaler är större än vad som kan erbjudas, påverkas förutsättningarna för lika tillgång och kvalitet på utbildningen. För en del barn och elever har det en påverkan så som till exempel bristande tillgång till mindre utrymmen, undervisning i klassrum med fler elever än vad det är anpassat för, kortare tid för lunch i matsalen samt transporter till specialsalar som påverkar skoldagens längd. Behovet som beskrivs i Lokalbehovsanalysen avser att förbättra förutsättningarna för likvärdighet.

Funktionshinderperspektivet aktualiseras när behov uppstår eller då lokalförsörjningsplanen ska realiseras. Lokalplaneringen får nu en tydlig uppbyggnad vilket stärker arbetet med lokalers tillgänglighet.

Färdigställande av nya skollokaler är ett pågående arbete och kommer innebära att det för närvarande inte går att fastställa när nya placeringsområden implementeras. Under en övergångsperiod finns det en risk att både befintliga skolupptagningsområden och nya placeringsområden kommer att förekomma parallellt.

En samlad helhetsbedömning är att de förändrade placeringsområden som är en del av den nya behovsanalysen bidrar till att vårdnadshavares önskade skolplacering tillgodosedd i högre grad i relation till nuvarande skolområden och ger förutsättningar för en hållbar samhällsutveckling.

Hållbarhetsperspektivet

Miljöfrågor ska hanteras på ett systematiskt sätt och framförallt fokusera på energianvändning, inne- och utemiljö samt materialval och källsortering.

Utbildningsnämnden samverkar med sektor service i syfte att nå hållbara lösningar.

Lagstiftning och kommunala styrdokument

Verksamhetsplan med budget 2022 Ale kommun
Lokalförsörjningsplan 2023-2032 Ale kommun
Mål och strategier för lokalförsörjning i Ale kommun
Nämndplan med budget 2022 Utbildningsnämnden
Lokalplaneringsprocess Ale kommun
Skollagen (2010:800)

Remissyttrande

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Behandlad enligt MBL

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Beslutets genomförande

Servicekommittén ansvarar för att utbildningsnämndens behov av lokaler tillgodoses i lokalförsörjningsprocessen.

Förvaltningens bedömning

Sektor utbildning gör bedömningen att behoven för utbildningsnämnden har redovisats och tagits beslut om i tidigare antagna lokalförsörjningsplaner. Behovsanalys för lokaler 2024-2033 visar att behoven kvarstår.

Utbildningsnämndens beslut om nya placeringsområde innebär att utvecklingen av barn- och elevantal behöver redovisas utifrån behovet för de nya områdena för att visa var i kommunen platserna behövs. Eftersom det förekommer avvikelser i barn- och elevutvecklingen mellan befintliga skolupptagningsområde och nya placeringsområden ska de redovisade siffrorna användas med försiktighet och ses som en indikation.

UBN.2022.341

Lokalbehovsanalys 2024–2033
Utbildningsnämnden

Datum 2022-07-05

Lokalbehovsanalys 2024–2033 har tagits fram av administrativa enheten. Arbetet har letts av lokalplanerare Ulrika Ankel i samarbete med

Maria Andersson, verksamhetssamordnare Nolskolan och Himlaskolan

Annika Johansson Krotz, verksamhetssamordnare Da Vinciskolan

Gunilla Johansson, verksamhetssamordnare Komvux

Camilla Johnsson, verksamhetssamordnare Kronaskolan

Johanna Jonsson, verksamhetssamordnare Garnvindeskolan och Alboskolan

Aleksandar Kovacevic, verksamhetssamordnare och biträdande rektor Surteskolan

Qamile Mehmeti, verksamhetssamordnare Nödingeskolan och Kyrkbyskolan

Lina Nelin, utredare administrativa enheten

Annika Nordenberg, skoladministratör Bohusskolan

John Nordberg, verksamhetssamordnare Aroseniussskolan

Hannes Wolff, verksamhetssamordnare grundsärskolan och Ale gymnasium

Statistik: Befolkningsprognos 2022–2033, Ale kommun

Innehållsförteckning

Ale kommun.....	1
Lokalförsörjning.....	1
Lokalförsörjningsplan Ale kommun.....	1
Utbildningsnämnden.....	2
Strategiska målsättningar.....	2
Lokalbehovsanalys.....	4
Befolkningsprognos.....	4
Planerat bostadsbyggande.....	5
Ramprogram för förskolans och skolans lokaler och miljöer.....	5
Placeringsområden.....	6
Samlad bedömning.....	7
Förskola.....	13
Erbjudande om omsorg.....	13
Förskolorna i Ale kommun.....	13
Analysantagande förskola.....	14
Befolkningsprognos barn 1–5 år.....	15
Surte och Bohus.....	15
Nödinge.....	17
Nol, Alafors och Starrkärr.....	18
Älvängen.....	20
Skepplanda.....	22
Förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem.....	24
Förskoleklass och grundskola.....	25
Grundsärskola.....	25
Fritidshem.....	25
Skolval Ale kommun.....	25
Analysantagande skola.....	26
Elevplatser.....	27
Befolkningsprognos barn 6–15 år.....	27
Skola i Surte.....	28
Skola i Bohus.....	29
Skola i Nödinge.....	30

Skola i Nol och Alafors	34
Skola i Älvängen	37
Skola i Skepplanda.....	40
Kartläggning av lärmiljöer fritidshem.....	43
Gymnasium och vuxenutbildning.....	44
Gymnasium.....	44
Vuxenutbildning.....	45
Samverkan i gemensamma lokaler.....	46

Ale kommun

I Ale är det nära till skola, arbete och sköna naturupplevelser. Visionen är Lätt att leva och innebär att vi

- antar utmaningar med lust och energi
- tillsammans ska förenkla och underlätta människors vardag
- förädlar våra tjänster och service
- värnar om den gemensamma livsmiljön och ger alebornas livskvalitet

Tillväxten i Ale kommun ställer krav på långsiktig planering för att behålla och hållbart utveckla kommunal service. Tillväxten ökar behovet av fler platser inom förskola och skola. Det innebär också ökat krav på investeringstakt och innovativa lösningar. God framförhållning behövs för att kunna finansiera, utveckla och leverera lokaler till invånare och medarbetare samt möta krav på förändrad service i rätt tid, på rätt plats och till rätt kostnad.

Lokalförsörjning

Kommunfullmäktige antog 2017 (dnr 2017.181) mål och strategier för lokalförsörjning i Ale kommun och Lokalplaneringsprocess Ale kommun, KF 2017 §103. Strategierna och processen ingår i sektor service utvecklingsuppdrag och arbetet med lokalförsörjningsprocess för Ale kommun har påbörjats.

Lokalförsörjningsplan Ale kommun

Processen för lokalförsörjningsplanen startar med att sektorerna tar fram lokalbehovsanalyser för verksamheterna. Utbildningsnämndens lokalbehovsanalys är ett av underlagen till Ale kommuns lokalförsörjningsplan och beskriver nämndens behov av lokaler 2024–2033.

Ale kommuns lokalförsörjningsplan 2024–2033 (LFP) redogör för kommunens lokalbehov och anger riktningen för investeringar i verksamhetslokaler under en tioårsperiod. Planen antas av kommunfullmäktige och visar vilka behov som ingår i den långsiktiga planeringen samt utgör ett uppdrag till servicenämnden att utreda, presentera och genomföra lösningar för lokalbehoven i samverkan med sektorerna.

Efter antagen lokalförsörjningsplan återgår den till sektor service, verksamhet fastighet, för en strategi-, konsekvens- och rimlighetsanalys (SKOR), av samtliga behov. Därefter sker en prioritering i beredningsgrupp lokaler och lokalstyrgruppen för vidare remittering till respektive nämnd. Servicenämnden godkänner prioriteringarna vilka utgör underlag för den investeringsbudget som beslutas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Utbildningsnämnden

Utbildning utgör en av de viktigaste grundpelarna för att bygga ett demokratiskt samhälle. Förskola och skola ska ge barn och elever förutsättningar att utveckla förmågor, kunskaper och färdigheter och i samarbete med hemmen främja den harmoniska utvecklingen till ansvarsställande samhällsmedlemmar.

Utbildningsnämndens verksamhet regleras bland annat av skollagen, läroplaner och Skolverkets författningssamling. Nämnden ansvarar för offentlig skolutbildning inom samtliga skolformer och verksamheter. Verksamheten är organiserad i sektor utbildning. Inom sektorn finns stödverksamheter till kärnverksamheten i form av enheten för flerspråkighet, barn- och elevhälsa, utveckling samt administration och ledning.

Strategiska målsättningar

I Ale kommuns verksamhetsplan för 2022 beskrivs sex långsiktiga strategiska målsättningar.

- Hälsa och välbefinnande
- Kunskap och utbildning
- Sysselsättning, arbete och företagsamhet
- Hållbart samhällsbyggande
- Ett Ale
- En arbetsgivare

De strategiska målsättningarna som främst berör utbildningsnämndens lokalbehov är kunskap och utbildning, sysselsättning, arbete och företagsamhet samt hållbart samhällsbyggande.

Kunskap och utbildning

Inom målet Kunskap och utbildning har utbildningsnämnden valt två långsiktiga fokusområden som bidrar till att målet uppfylls, Lika möjligheter till framgångsrikt lärande och hållbar kompetensförsörjning

Lika möjligheter till framgångsrikt lärande inkluderar allas lika tillgång till god utbildning, lika kvalitet på utbildningen oavsett förskola eller skola samt att lyckas kompensera för barns och elevers olika förutsättningar.

Utbildningsnämndens arbete inkluderar bland annat att genomföra tillitsdialoger med samtliga enheter, stärka fritidshemmen, ytterligare förstärka kunskapsläget kring barn och elevers studieframgång samt stödja rektorers arbete med organisering för måluppfyllelse.

Hållbar kompetensförsörjning. Utbildningsverksamheterna står inför stora utmaningar avseende kompetensförsörjning. Därför behövs kraftfulla strategier för att behålla, rekrytera och utveckla medarbetare och chefer samt även nya arbetsorganisationer och yrkesroller.

Sysselsättning, arbete och företagsamhet

Arbetsmarknaden förändras kontinuerligt, gamla yrken kommer att försvinna och nya etableras. För att våra invånare ska klara övergången är det viktigt att vi skapar förutsättningar för detta. Det kommer bli aktuellt med utbildning i olika former flera gånger under ett arbetsliv. Komvux, universitet och högskolor är aktörer som vi måste utveckla samarbetet med, men även andra alternativ för folkbildning ska övervägas för att våra invånare ska vara anställningsbara.

Hållbart samhällsbyggande

Ale kommun vill se byggnation som fyller mer än ett syfte, skolor i kombination med bostäder, förskola och särskilda boenden i anslutning till varandra, så kallad tredimensionell fastighetsbildning kan vara en lösning för att uppnå detta. Fastigheter skulle även kunna fylla mer än ett syfte under sin livslängd, samt under dygnets alla timmar. Ett fokus som är viktigt för att skapa en social hållbarhet är att öka känslan av trygghet i våra samhällen. Det är viktigt att vi i skapandet och utvecklingen av samhället ser till alla människors möjlighet att kunna röra sig fritt genom tillgång till trygga gång och cykelvägar. En viktig del i ett hållbart samhälle är att skapa förutsättningar till att genomföra resor och förflyttningar på fler sätt än med bil.

Lokalbehovsanalys

Utbildningsnämndens lokalbehovsanalys visar när behov uppstår per verksamhetsområde. Behoven har bedömts utifrån befolkningsprognos 2022–2033, lokalförsörjningsenhetens projektplan samt de anpassningar av lokaler som är kända.

För att kunna tillgodose lokalbehovet utifrån de skolupptagningsområde som barn och elever placeras efter idag och de placeringsområde som ska implementeras när förutsättningar finns redovisas båda underlagen i lokalbehovsanalysen.

Befolkningsprognos

Ale kommun upprättar varje år en befolkningsprognos. Befolkningsprognos 2022–2033, Ale kommun, är gjord för kommunen som helhet samt för tio delområden, figur 1. Prognosen är en beräknad uppskattning av antal invånare per sista december varje år och används som planeringsunderlag för kommunens budget, lokalplanering och byggnation av förskolor, skolor och äldreboenden. Vid behovsberäkningar är det viktigt att iaktta försiktighet kring planerad byggnation och folkökning då många faktorer kan göra att det behöver revideras i kommande prognoser.

Figur 1. Ale kommun och delområden.

Enligt befolkningsprognosen beräknas en försiktig ökning de närmaste åren och mer i den senare delen av prognosperioden. Utvecklingen beror på att det är mer nybyggnation planerad år 2027 och framåt. Den yngsta och den äldsta gruppen av befolkningen väntas öka mest.

Befolkningsprognosen används som underlag för att visa utvecklingen för befintliga skolupptagningsområden och nya placeringsområden. Indelningen av delområden (som befintliga skolområden bygger på) och indelningen av nya placeringsområden är skapade på olika sätt vid olika tillfällen, vilket innebär att det är svårt att göra en jämförelse. Det resulterar i att avvikelser kan förekomma för en del områden. Indelningen av delområden kommer att ses över inför prognos 2023, för att se om de behöver förnyas och revideras. I den översynen kommer nya placeringsområden inom sektor utbildning att beaktas.

Planerat bostadsbyggande

Planerings- och exploateringsenheten har tagit fram ”Planerat bostadsbyggande Ale kommun 2022–2026”, vilket är underlag till Ale kommuns befolkningsprognos. Bostadsbyggandet står för en betydande del av befolkningsökningen i Ale kommun. Vid en förändring av konjunkturen påverkas bostadsbyggandet.

Planerat bostadsbyggande redovisar en möjlig utbyggnadsvolym om 3 620 bostäder under perioden 2022–2033. De planerade bostäderna avser både småhus och flerbostadshus. I genomsnitt, per bostad, flyttar 3,3 personer in i småhus och 1,9 personer i flerbostadshus. Tabell 1 redovisar antal inflyttningsklara bostäder för respektive delområde och år.

Delområde	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Per delområde
Surte	2	16	2	2	2	2	2	2	2	72	30	42	176
Bohus	2	2	2	2	2	2	2	2	52	52	2	2	124
Nödunge	4	4	4	84	184	194	305	299	264	164	146	114	1766
Nol	24	16	12	2	2	2	38	2	2	2	2	52	156
Alafors	17	13	28	28	28	28	28	28	19	3	3	3	226
Älvängen	86	5	75	105	45	175	135	102	50	50	35	35	898
Skepplanda	5	5	8	5	5	5	5	5	23	23	5	10	104
Alvhem	4	4	18	17	7	7	7	2	2	2	2	2	74
Starrkärr Kilanda Ryd	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	60
Hälanda	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	36
Inflyttningsklara bostäder per år	152	73	157	253	283	423	530	450	422	376	233	268	3620

Tabell 1. Antal inflyttningsklara bostäder för respektive delområde och år.

Ramprogram för förskolans och skolans lokaler och miljöer

Utbildningsnämndens arbete 2022, under strategisk målsättning ”Hållbart samhällsbyggande”, är att fatta beslut om reviderat ramprogram. I nämndens ramprogram för förskolans och skolans lokaler och miljöer, UBN.2019.226, finns principer för planering och byggande samt riktvärden och rekommendationer. Riktvärden gällande platskapacitet för förskolor är 150 platser och för skolor 600 platser. Vid nybyggnad av förskolor är riktvärdet för lokalarea 10–11 m² per barn och för skolor 10 m² per elev. Värdet är vägledande och ska tillämpas vid nybyggnad och om möjligt vid tillbyggnad och anpassning av befintliga lokaler.

Lokaler och miljöer ska utformas i linje med läroplanens mål och värderingar, tillförsäkra alla en miljö som präglas av trygghet och studiero samt ha förutsättningar för att klara både dagens och morgondagens organisatoriska och pedagogiska utmaningar. Alla lokaler ska kunna användas som pedagogisk yta och bidra till att främja alla barns och elevers behov, utveckling och lärande samt en livslång lust att lära.

Bedömning av tillräckligt stor friyta för utemiljön bör ta hänsyn till både friytan per barn och den totala storleken på friytan. Ett rimligt mått kan vara 40 m² friyta per barn i förskolan och 30 m² friyta per barn i grundskolan. Forskning visar att den totala storleken på friytan bör överstiga 3 000 m². Vid beräkning av friyta för lek och utevistelse kan det uppstå svårigheter med antal kvadratmeter per barn. Utredning och beslut får göras för varje enskilt projekt där hänsyn tas till kringliggande parker, allmänna lekplatser och naturområden.

Material i förskola och skola ska vara bra ur ett hälso- och miljöperspektiv. Vid byggnation av förskolor och skolor och för lekredskap i utemiljön är Ale kommuns ambition att materialval ska vara klassat som giftfritt. Hänsyn ska tas till både var lokaler placeras och hur lokaler utformas. Att integrera fler intressenter i planeringsarbetet ger förutsättningar för ett effektivt samnyttjande. Lokaler behöver utformas så att det endast krävs mindre anpassningar av lokalerna vid verksamhetsförändring eller omflyttning. Samverkan och samnyttjande i lokaler ska främjas. Alla lokaler ska kunna användas under hela dagen, kvällstid och helger.

Projektplan

Under 2021 sammanställde verksamhet fastighet en projektplan för det samlade behovet av lokalförändringar, vilka fastställts i lokalförsörjningsplanen. Planen visar en realistisk tidplan för färdigställande av varje enskilt lokalprojekt och hur processtegen är fördelade i tidplanen.

Projektplanen används i utbildningsnämndens lokalbehovsanalys för att visa relationen kapacitet och behov. Ett förenklat antagande för färdigställande av lokalerna har gjorts, vilket är i början av var kalenderår. Projektplanen uppdateras kontinuerligt och revideras vid förändrade behov eller förändrade förutsättningar.

Placeringsområden

Utbildningsnämndens arbete 2022, strategisk målsättning ”Hållbart samhällsbyggande”, är att fatta beslut om nya skolområde. För utbildningsnämndens verksamhet och hela kommunens utveckling är den sociala bärkraften av största vikt. God planering för skolplacering och skolområden till förskolor och skolor ger bättre förutsättningar för social hållbarhet.

Utbildningsnämnden har tagit beslut om nya placeringsområden, UBN.2022.106 § 41. Planen för införande av placeringsområden är inte framtagen. Sektor utbildning påpekar vikten av samverkan med sektor service. När placeringsområde ska införas beror på servicenämndens möjlighet att verkställa den byggnation som behövs för att möta behoven för respektive område. Det kan innebära att förändringarna kommer att träda i kraft flera år fram i tiden. En tidplan med de olika tidpunkterna för verkställande av förändringarna arbetas fram tillsammans med sektor service. I planeringen bör särskild hänsyn tas till lösningar som kan minimera behovet av ersättningslokaler i samband med byggnation eller implementering av nya placeringsområde.

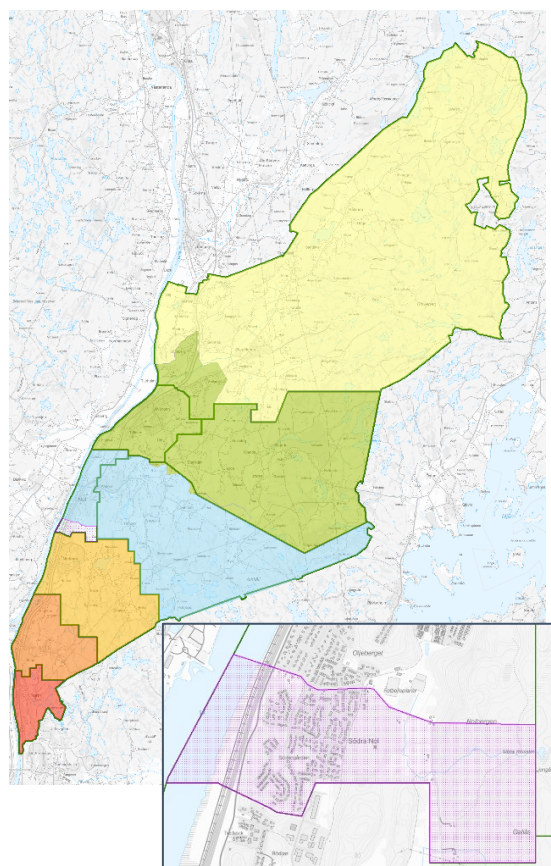
Skillnaderna i förslaget, i förhållande till nuvarande upptagningsområden, är att elever i

- Skönningared och Kattleberg flyttas från skolområde Skepplanda till Älvängen.
- Kilanda, Kollanda och Starrkärr flyttas från skolområde Alafors till Älvängen.
- Nol delas upp i Nol norra och Nol södra, där Nol norra och Alafors blir ett placeringsområde och Nol södra flyttas till placeringsområde Nödinge.
- Skolområde Surte och Bohus förblir oförändrat.

Under en övergångsperiod finns det en risk att både befintliga skolupptagningsområden och nya placeringsområden, tabell 2, förekommer parallellt.

Områden	Skolupptagningsomr	Placeringsomr
Skepplanda	Hålanda Skepplanda Alvhem Kattleberg Skönningared	Hålanda Skepplanda Alvhem
Älvängen	Älvängen	Kollanda Kilanda Kattleberg Skönningared Älvängen Starrkärr
Alafors	Kollanda Kilanda Starrkärr Alafors Ulvstorp Sannum Grunne Rished	
Nol	Nol	Alafors Nol norra Ryd Ulvstorp Sannum Grunne Rished
Nödinge	Nödinge Ryd	Nödinge Nol södra
Bohus	Bohus	Bohus
Surte	Surte	Surte

Tabell 2. Placeringsområde och skolupptagningsområde.

Figur 2. Placeringsområde och skolupptagningsområde.

Färgerna i kartan, figur 2, återger nya placeringsområden och gränsdragningar med de heldragna linjerna visar befintliga skolupptagningsområden. Området som är förstorat i nedre delen av kartan visar vad som avser Nol södra, gränsdragningen föreslås utmed Gallåsvägen.

Samlad bedömning

Utbildningsnämnden är i stort behov av ändamålsenliga lokaler för att kunna fullgöra sitt uppdrag utifrån gällande lagar och politiskt antagna mål. För att kunna möta nuvarande behov samt framtida behov av förskole- och elevplatser behöver antal platser inom förskola och skola öka.

Det är av stor vikt att arbeta och planera för att hålla byggkostnader nere. De ekonomiska aspekterna av utbyggnadstakten och befolkningstillväxten är stora utmaningar för utbildningsnämnden. Det finns dessutom ett eftersatt fastighetsunderhåll av befintliga verksamhetslokaler, vilket påverkar genom antingen undermåliga lokaler alternativt ökade kostnader när åtgärder görs.

En konsekvens av att beslutade projekt inte färdigställts när behovet finns är att det uppstår behov av kortsiktiga lösningar som inte är ekonomiskt eller planeringsmässigt gynnsamma.

Barn- och elevutveckling

Utbildningsnämndens beslut om nya placeringsområde innebär att utvecklingen av barn- och elevantal behöver redovisas utifrån behovet för de nya områdena för att visa var i kommunen platserna behövs.

Eftersom indelningen av delområden (som befintliga skolområden bygger på) och indelningen av nya placeringsområden är skapade på olika sätt och vid olika tillfällen är det svårt att göra en jämförelse och det kan förekomma avvikelser. För att bakomliggande siffror till beräkningarna ska vara mer tillförlitliga behöver indelningen av delområden ses över. Arbetet kommer att göras inför befolkningsprognos 2023.

Intentionen för lokalbehovsanalys 2024-2033 är att visa en indikation på behovet inför planerad nybyggnation. Utvecklingen av barn- och elevantal behöver säkerställas vilket kan göras till lokalbehovsanalys 2025-2034 då en översyn av delområden har gjorts. De siffror som presenteras i lokalbehovsanalys 2024-2033 ska därmed användas med försiktighet.

Förskola

Ambitionen för verksamhet förskola är att placera barn utifrån samma skolområde som grundskolan använder. Det innebär att nya placeringsområde också blir aktuellt för behovet av förskoleplatser. Lokaler för förskolan behöver vara färdigställda något år innan lokaler för grundskolan för att barnen ska kunna placeras enligt nya placeringsområde och därefter fortsätta sin skolgång i samma område. En samlad bedömning för förskola presenteras i diagram 1. Diagrammet visar beräknat barnantal enligt placeringsgrad för skolupptagningsområde och placeringsområde för år 2033, kapacitet samt tillkommande kapacitet (avetablering avräknat) enligt projektplan.

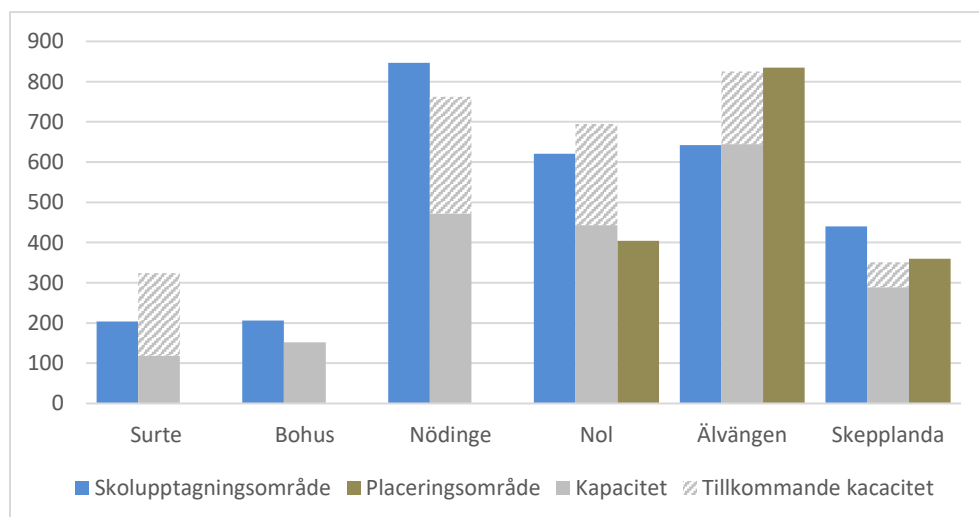

Diagram 1. Barnantal för skolupptagningsområde och placeringsområde, kapacitet samt tillkommande kapacitet enligt projektplan.

Diagram 1 visar att befintlig kapacitet inte kommer att tillgodose behovet för befintliga skolupptagningsområde. I Älvängen räcker platserna om endast barn boende i Älvängen placeras på förskolorna i Älvängen, men på grund av platsbrist i Starrkärr och Skepplanda placeras även

barn från nämnda orter i Älvängen. Vid en övergång till placeringsområde kan platserna tillgodose behovet i Nol, men det saknas fortfarande i Älvängen och Skepplanda.

Den planerade tillkommande kapaciteten förbättrar förutsättningarna i Surte, Nödinge, Nol, Älvängen och Skepplanda. Planeringen av var förskoleplatser behövs utifrån en övergång till placeringsområde behöver ses över.

- Surte och Bohus påverkas inte av en omställning till placeringsområde. Lokalförsörjningsenheten ska i samarbete med sektor samhällsbyggnad arbeta fram ett utkast för lokaliseringsutredning för ny förskola i antingen Surte eller Bohus. Initialt visar projektplanen att byggnation i Surte ska tillgodose behovet i Bohus. Eftersom behovet främst finns i Bohus ska placering om möjligt vara där i första hand.
- I Nödinge pågår detaljplanearbete där två nya förskolor ingår. Trots tillkommande kapacitet uppstår det underkapacitet. I planläggningen av fastigheten 38:2 med flera, ”Bobollplan”, ingår även där en ny förskola. Förskolan är inte med i projektplanen. När projektplanen har kompletterats med förskola på Bobollplan och förutsättningarna för att införa placeringsområden blir tydligare behöver en utvärdering av antal platser och behov göras för Nödinge inklusive Nol södra.
- Enligt projektplanen ska två nya förskolor byggas i Nol. För Nol är befolkningsutvecklingen för placeringsområde osäker och det kan förekomma avvikelser på grund av att indelningen av delområden är skapade på olika sätt och vid olika tillfällen. Det visar dock en indikation på hur behovet ändras när placeringsområde införs.
- Enligt projektplanen ska två nya förskolor byggas i Älvängen, varav en av förskolorna är ersättning för Hövägens förskola. För Älvängen är befolkningsutvecklingen för placeringsområde osäker och det kan förekomma avvikelser på grund av att indelningen av delområden är skapade på olika sätt och vid olika tillfällen. Det visar dock en indikation på hur behovet ändras när placeringsområde införs.
- I Skepplanda syns det även där att det behövs färre platser när placeringsområde införs. Det är på grund av att Kattleberg och Skönningared flyttas till Älvängen. Enligt projektplanen ska det byggas en ny förskola i Skepplanda.

Det är tydligt att en byggnation av fler förskolor och en ökad kapacitet i Älvängen är viktigt för att nya placeringsområden ska kunna införas.

Grundskola och fritidshem

Samtliga skolenheter kommer att behöva fler elevplatser under den period som behovsanalysen avser. Det gäller oavsett om eleverna placeras enligt skolupptagningsområde eller placeringsområde. Det finns skolenheter där det inte går att öka antal elever i befintliga lokaler eller skapa fler klassrum. Antal klasser som behöver hemklassrum ökar i takt med att antal elever ökar. Ytterligare faktorer som påverkar behovet är antal undervisningsgrupper och delningstalen för årskurserna, antal barn per årskurs och hur det påverkar antal klasser. Förutom klassrum, grupprum, specialsalar och platser i matsal behövs då mer utrymme för personal.

Lokalernas begränsningar gör det svårare för en del skolenheter att nå de pedagogiska målen och möta krav på lärandemiljöer som främjar alla elevers inläring. Det finns endast begränsade

möjligheter för anpassningar för elever i behov av stöd. Lokalernas begränsningar bidrar också till negativa konsekvenser för möjligheter till utformning av effektiva lösningar i resursfördelning av personal.

Begränsad kapacitet, och avsaknad av specialsalar, i kombination med ett ökat antal elever innebär svårigheter med att schemalägga undervisning enligt timplanen för alla elever. Avsaknad av specialsalar på några skolenheter medför att undervisning sker på annan skolenhet vilket innebär höga transportkostnader och ineffektivt resursanvändande av tid och personal. Det medför också att mottagande skolenhet får brist på undervisningstid i specialsalar.

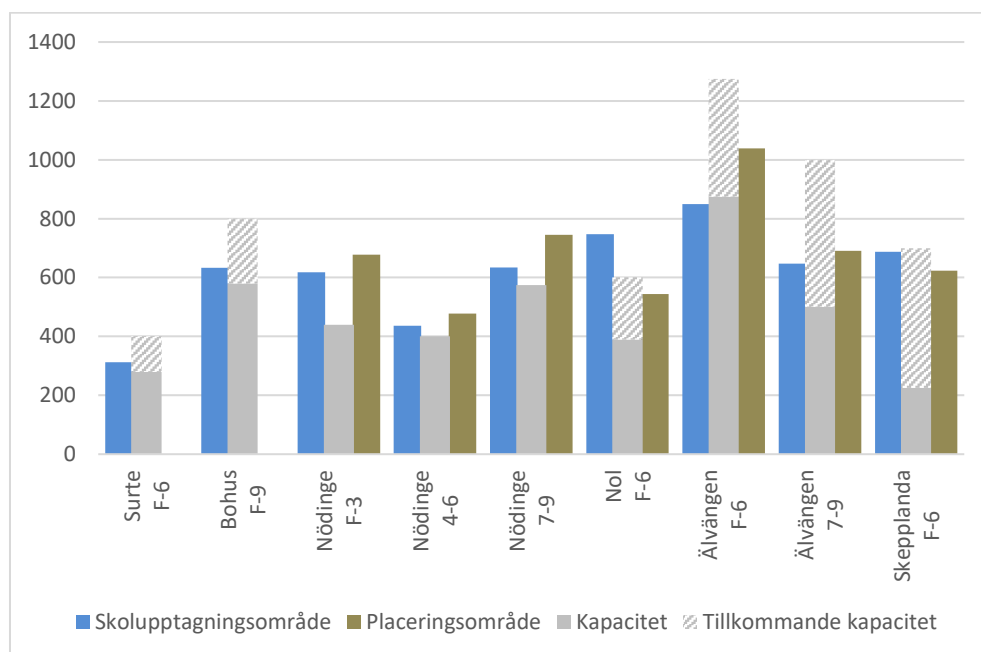

Diagram 2. Elevantal för skolupptagningsområde och placeringsområde, kapacitet samt tillkommande kapacitet enligt projektplan.

En samlad bedömning för skola presenteras i diagram 2. Diagrammet visar beräknat elevantal för skolupptagningsområde och placeringsområde för år 2033, kapacitet samt tillkommande kapacitet enligt projektplan. I diagrammet visas antal elever på skolorna för skolupptagningsområde och elevutveckling för placeringsområde. För skola i Nol årskurs F-6 har Nolskolans kapacitet på 390 elever använts som utgångspunkt.

Den planerade tillkommande kapaciteten förbättrar förutsättningarna i Surte, Bohus, Älvängen och Skepplanda. För Nödinge finns i nuläget inget förslag på lösning. Ny skola i Nol med 600 platser kommer tillgodose behovet när placeringsområde införs.

- Enligt projektplanen ska en utökad kapacitet i Surte vara färdigställd år 2026. Lokalförsväringsenheten har påbörjat en utredning där målet är att säkerställa att det går att bygga ut Surteskolan och lösa elevkapaciteten för 400–450 elever inklusive specialsalar, angöringsytor, säker trafiklösning och tillgängligheten. Om det inte går att bygga en skola på befintlig lokalisering krävs det att en lokaliseringstudie startar, vilket innebär att det kommer att ta längre tid.

- I Bohus ska en ny skolbyggnad vara färdigställd år 2027. I projektplanen finns förslag på en skolbyggnad för årskurs 7-9 för 300 elever och att anpassa huvudbyggnaden på Bohusskolan för årskurs F-6 för 500 elever.
- År 2027 ska en utökad kapacitet i Nödinge vara färdigställd. I projektplanen har inte antal platser angetts och därmed är ingen tillkommande kapacitet redovisad. I beslut om nya placeringsområde ska Nol södra tillhöra Nödinge, vilket innebär en ökning av antal elever.
- Utbildningsnämnden har tagit beslut, 2022-04-27 § 38, om att tillstyrka fortsatt utredning av placering av ny F-6 skola för 600 elever på befintlig skoltomt i Nol. Färdigställandet beräknas ta åtta år, vilket innebär år 2031. Placeringsområde Nol är ett av de område där utvecklingen är osäker och det kan förekomma avvikelser på grund av att indelningen av delområden är skapade på olika sätt vid olika tillfällen. Utvecklingen för området behöver säkerställas för att utvärdera om en skola med kapacitet för 600 elever kommer att tillgodose behovet.
- Enligt projektplanen ska Madenhuset ersättas och ny skola vara färdigställd år 2027. Aroseniussskolan ska byggas om eller till och vara färdigställd år 2028. De förslag på skolbyggnad som är aktuella är en skolbyggnad för 700 elever för årskurs F-3 och 1 000 elever för årskurs 7-9. Placeringsområde Älvängen är ett av de område där utvecklingen är osäker och det kan förekomma avvikelser på grund av att indelningen av delområden är skapade på olika sätt vid olika tillfällen. Utvecklingen för området behöver säkerställas för att utvärdera antal elevplatser.
- I Skepplanda ska en F-6 skola för 700 elever vara färdigställd år 2027. Planen redovisar också en tillfällig etablering i samband med om-/till-/nybyggnation av F-6 skola, färdigställandet är beräknat till år 2024. Lokalförsörjningsenheten projektplan kommer att ändras i relation till uppkomna behov.

Det är tydligt att byggnation av fler skolor och en ökad kapacitet i Älvängen och Nödinge är viktigt för att nya placeringsområde ska kunna införas.

Grundsärskola

Grundsärskolan är en rättighet för de barn som bedöms tillhöra målgruppen. I takt med att elevtalen ökar så ökar också antalet elever i särskolan. Det innebär att verksamheten behöver tillgång till större och fler lokaler utformade efter särskolans behov. Alla lokaler som samutnyttjas av särskolan kräver anpassningar. Det kommer bland annat att behövas fler platser i specialsalar som anpassas för särskolan.

Fritidshem

Skolan och fritidshemmen är samlokaliserade och verksamhetsintegrerade och samverkan mellan verksamheterna är av yttersta vikt. Lokalernas kapacitet och utformning ska vara utformade för att säkerställa fritidshemmens genomförande av läroplan.

Samverkan gymnasium och Komvux

Lokalerna för Ale gymnasium möter inte behovet av möjlighet till flexibilitet utifrån elevers behov. Flexibilitet är viktigt för att inte begränsa möjligheten att kunna ta emot fler elever.

Avsaknad av ändamålsenliga lokaler för Komvux innebär att Ale kommun nu inte kan undervisa samtliga elever som söker till Komvux utbildningar, inte kan följa riktningen mot mer undervisning i lokal regi eller samverka med andra kommuner och erbjuda studieplatser till sökande från annan kommun.

En samordning av Ale gymnasium och Komvux i Ale kan skapa en mer effektiv utbildningsorganisation. En sammanslagning och/eller samordning av båda verksamheterna i form av ett Lärcentrum visar att det sannolikt kan leda till en ökad social och ekonomisk hållbarhet. Dessutom innebär gemensamma lokaler att det är lättare att möta ett föränderligt behov och en effektivare användning av resurser. Lokaliseringen och närhet till kollektivtrafik är av stor vikt för att det ska vara lockande för elever.

Långsiktigt perspektiv

Vid planering och nybyggnation behöver behovet utredas utifrån ett längre perspektiv än tio år för att se om det finns möjlighet att bygga för ett ökat antal elevplatser eller om det behöver köpas in ny mark för att tillgodose behovet.

Akuta behov

Enligt befolkningsprognosen och den utveckling av elevantal som beräknas samt utifrån den kapacitet som finns kommer det att uppstå brist på elevplatser på Bohusskolan 2023, Aroseniussskolan 2024, Garnvindeskolan 2025, Nödingeskolan, Himlaskolan och Alboskolan 2028 samt Da Vinciskolan 2031 och Kyrkbyskolan 2032.

För Surteskolan, Nolskolan och Kronaskolan, men också för de andra skolorna finns det, och kommer att uppstå, problem utifrån tillgängliga undervisningslokaler i relation till antal grupper. Det i sin tur medför att det blir svårt att tillgodose alla elevers behov och att klassrum behöver allokeras för annat behov.

Förskola

Förskoleverksamheten är reglerad i skollag, läroplan, allmänna råd och kommunala måldokument. Förskolan har uppdraget att lägga grunden för det livslånga lärandet, stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda en trygg omsorg. Leken är viktig för varje barns utveckling och lärande och ska medvetet användas för att lustfyllt stimulera fantasi, inlevelse, kommunikation och förmåga till symboliskt tänkande samt förmåga att samarbeta och lösa problem. Verksamheten ska utgå från barnens erfarenheter, intressen, motivation och drivkraft att söka kunskap och de ska därför vara delaktiga och ha inflytande över miljöns utformning och planeringen av verksamheten.

Erbjudande om omsorg

Barnomsorg är en viktig utgångspunkt för att det ska vara möjligt för båda föräldrarna att förena arbetsliv med ansvar för barn och familj. Erbjudandet kan vara i kommunal eller fristående förskola¹. Ale kommun erbjuder omsorg under vardagar klockan 06.00-18.00. De fristående förskolorna drivs i egen regi och ansökan om plats görs till respektive förskola.

Förskola erbjuds alla barn från ett års ålder bosatta i Sverige. Förskola kan erbjudas i olika omfattning; om vårdnadshavare är förvärvsarbetande, aktivt arbetssökande, föräldraledig eller studerar samt utifrån barnets eget behov. Höstterminen det år barnet fyller tre år ska barnet erbjudas förskola om minst 525 timmar per år, så kallad allmän förskola. Allmän förskola är frivillig för barnet att delta i, men tvingande för kommunen att erbjuda².

När vårdnadshavare har anmält önskemål om förskola med offentlig huvudman ska kommunen erbjuda barnet förskola inom fyra månader, så kallad platsgaranti³. Barn med behov av särskilt stöd i sin utveckling, i form av förskola, ska skyndsamt erbjudas en plats⁴.

Plats ska erbjudas så nära hemmet som möjligt inom det skolområdet där barnet bor. Samtidigt ska skäligen hänsyn tas till vårdnadshavares önskemål⁵. Det innebär att önskemål om plats ska beaktas så långt det är möjligt utan att annat barns rätt till en plats nära hemmet åsidosätts eller att det uppstår betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen.

Förskolorna i Ale kommun

Ale kommun har 26 förskolor samt pedagogisk omsorg i Älvängen och Skepplanda. Inom verksamheten finns också en familjecentral med öppen förskola. Fristående förskolor i kommunen är Paradiset, Noas ark, Alkotten, Kristallen och Barnkullen. Fristående pedagogisk omsorg i Bohus är Ekolek.

Det är kommunen som avgör hur många barn som får plats på varje förskola och det styrs av lokalerna, gruppernas storlek, barnens ålder och behov. Figur 2 visar kommunala och fristående förskolor samt kapacitet. Om det är många barn i de yngre åldrarna kan färre barn placeras på

¹ Skollagen (2010:800) 8 kap. 12 §

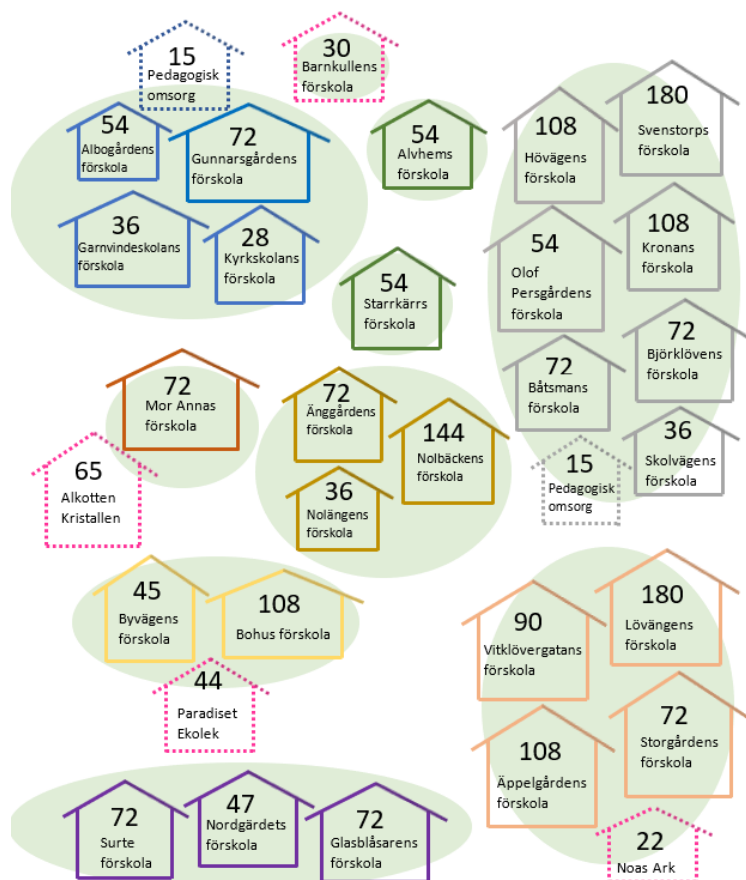
² Skollagen (2010:800) 8 kap. 4 §

³ Skollagen (2010:800) 8 kap. 14 §

⁴ Skollagen (2010:800) 8 kap. 14 §

⁵ Skollagen (2010:800) 8 kap. 15 §

förskolan. Det är viktigt att i Ale kommun stärka arbetet med att skapa förutsättningar i form av såväl personal som resurser samt lokaler för att säkerställa en kvalitativ utbildning på förskolan.

I Ale kommun finns det drygt 2 240 platser på kommunala förskolor, pedagogisk omsorg och fristående förskolor.
2022-05-15 var det 2 160 barn placerade i barnomsorg i Ale kommun.

Figur 3. Kommunala och fristående förskolor.

Det är stort söktryck på förskolorna i Ale kommun och antal platser är begränsat. Utmaningarna är stora och det behövs ett kontinuerligt arbete med att ta fram lösningar under kommande år. Utmaningen är bland annat att arbeta mot Skolverkets riktmärke om barngruppernas storlek och samtidigt möta den stora efterfrågan på förskoleplatser inom ramen för fyramånadersgarantin. Detta ställer stora krav på arbetsorganisationen. Kommunfullmäktiges långsiktiga mål om att öka personaltätheten i förskolan kommer att stötta arbetet med mindre barngrupper.

Flera förskolor har redan utvecklat arbetet för att skapa mindre grupper under större delen av dagen. Nya grupper har formats utifrån förskolornas befintliga barn- och personalantal och barns möjligheter till mindre sammanhang har på detta sätt ökat. Möjligheten att dela in barnen i mindre grupper och samtidigt arbeta mer med utemiljön har också skapats med hjälp av mobila lösningar i form av eldrivna cyklar med plats för 6–8 barn.

Analysantagande förskola

I lokalbehovsanalys 2024–2033 beräknas behov av antal förskoleplatser. En placeringsgrad per ort har tagits fram. För beräkning av placeringsgraden har antal placerade barn per 2022-05-15 satts i förhållande till antal barn 1–5 år per 2021-12-3. Placeringsgraden används för att göra en bedömning av behov av förskoleplatser under prognosperioden.

- Bedömning av antal platser på förskolorna är gjord utifrån samma riktvärde som vid nyproduktion av förskolor, 10 m² per barn, justerat utifrån byggnadens utformning och förutsättningar.
- Placeringar på fristående förskolor är medräknade i placeringsgraden.
- Platser på fristående förskolor är medräknat i antal platser.

Behovet av var, i vilket område, förskoleplatser behövs skiljer sig åt mellan befintliga skolupptagningsområden och nya placeringsområden. För de områden som påverkas av förändringen har beräkningar gjorts för båda perspektiven. I beräkningen för placeringsområden har hänsyn tagits till placeringsgrad. Intentionen är att visa en indikation på behovet inför planerad nybyggnation.

Analysen visar inte hur barnen är placerade idag, den visar behovet av platser per skolområde, om alla barn placeras i det skolområde de tillhör. Kapaciteten på fristående förskolor beräknas vara konstant och förändring enligt befolkningsprognosen påverkar kommunens lokalbehov.

Befolkningsprognos barn 1–5 år

Antalet barn i förskoleåldrarna beräknas öka under prognosperioden. Älvängen och Nödinge är de orter som väntas öka mest. Det beror på att det i dessa orter finns stora andelar barnfamiljer och detaljplaner för bostäder.

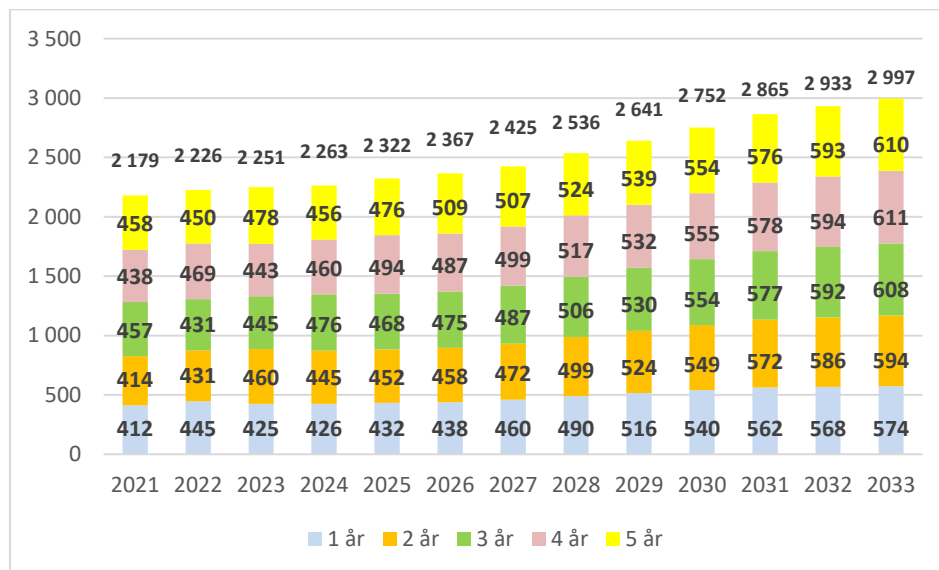

Diagram 3. Befolkningsprognos 2022–2033, barn 1–5 år.

Surte och Bohus

Surte

I Surte finns två permanenta förskolor och en tillfällig modulförskola. Enligt projektplanen ska två nya förskolor byggas i Surte, med färdigställande år 2028 och 2029. De nya förskolorna ska eventuellt ersätta samtliga permanenta och tillfälliga förskolor i Surte. Tabell 3 visar antal platser per förskola och nyproduktion.

Förskola	Antal platser	Nyproduktion	Kommentar
Surte förskola	72		Eventuellt avetablas
Nordgårdets förskola	47		Eventuellt avetablas
Glasblåsarens förskola	72		Kontraktstid tom 2023-07-31 Uppsägningstid 6 mån, förlängning 1 år Bygglov 2026-03-29, går att förlänga Avetablas 2028
Förskola 1		144	Färdigställd 2028
Förskola 2		180	Färdigställd 2029
Summa förskoleplatser	191	324	

Tabell 3. Barnomsorg Surte.

Diagram 4 visar antal platser i Surte och behov av förskoleplatser. Bygglov för Glasblåsarens förskola kan förlängas och har beaktats i antal platser. Antal platser visar den kapacitet som garanterat finns under prognosperioden. Det streckade fältet är de platser som tillkommer om byggnation och färdigställande sker enligt plan. I den tillkommande kapaciteten är avetablering avräknat.

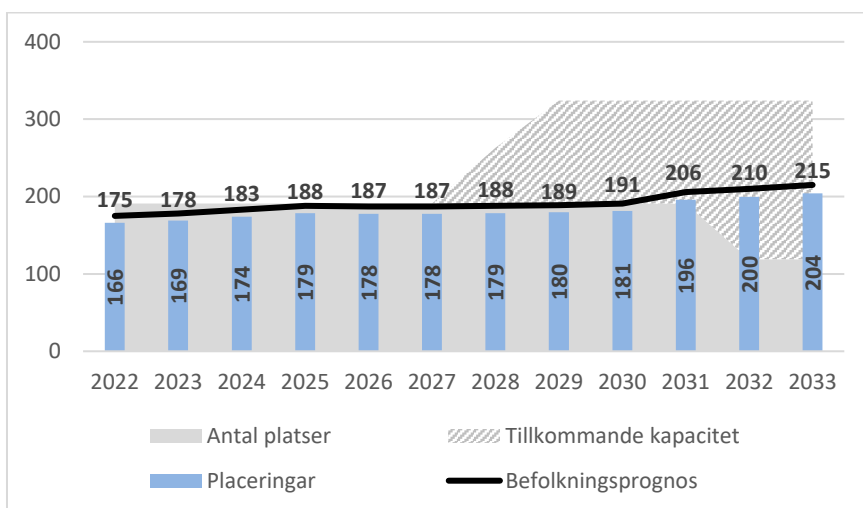

Diagram 4. Befolkningsprognos, antal platser, tillkommande platser och behov av förskoleplatser, Surte.

Bohus

I Bohus finns en permanent förskola och en tillfällig modulförskola, en fristående förskola och fristående pedagogisk omsorg. I projektplanen finns ingen nybyggnation i Bohus. Tabell 4 visar antal platser per förskola.

Förskola	Antal platser	Avetablering	Kommentar
Bohus förskola	108		Möjligt med 114 platser
Byvägen	45	45	Kontraktstid tom 2022-12-31 Uppsägningstid 6 mån, förlängning 1 år Bygglov 2023-05-17, går att förlänga till 2026 Avetablas 2026
Paradiset	37		Fristående förskola
Ekolek	7		Fristående pedagogisk omsorg
Summa	197	45	

Tabell 4. Barnomsorg Bohus.

Diagram 5 visar antal platser i Bohus och behov av förskoleplatser. Bygglov för Byvägens förskola kommer inte att förlängas efter 2026-05-17. Antal platser visar den kapacitet som garanterat finns under prognosperioden.

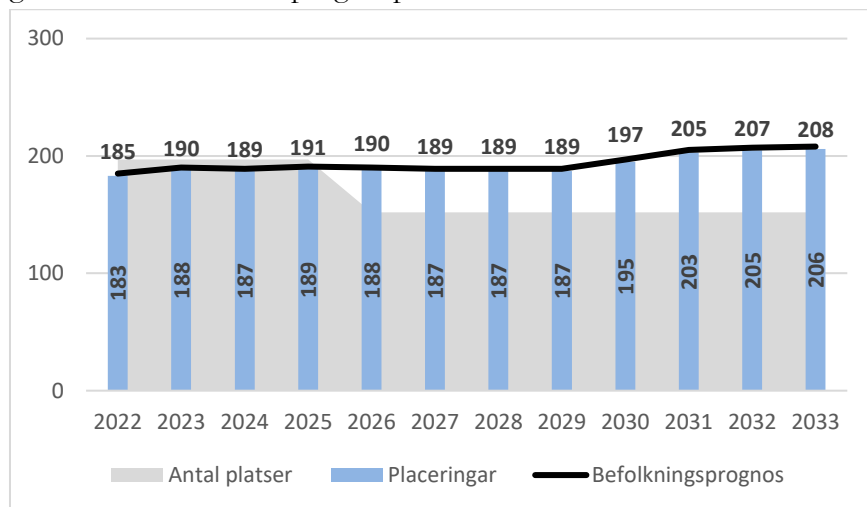

Diagram 5. Befolkningsprognos, antal platser och behov av förskoleplatser, Bohus.

Prognos för Surte och Bohus

Befintliga förskoleplatser räcker fram till och med 2031, därefter avetableras Glasblåsaren. Om planerad byggnation verkställs enligt plan i Surte ökar antal förskoleplatser med 133 stycken.

I Bohus räcker befintliga förskoleplatser till och med april 2026, därefter avvecklas Byvägens förskola. Under prognosperioden uppstår en underkapacitet i Bohus med 54 platser.

Tillsammans med sektor samhällsbyggnad ska lokalförsörjningsenheten arbeta fram ett utkast för lokaliseringsutredning för en ny förskola i antingen Bohus eller Surte. Initialt visar projektplanen att byggnation i Surte ska tillgodose behovet i Bohus. Eftersom behovet främst finns i Bohus ska placering om möjligt vara där i första hand.

Den totala kapaciteten, med de planerade projekten och kommande avetablering, för Surte och Bohus är 476 platser, behovet i slutet av perioden är 410 platser. Om byggnationen inte blir av syns det tydligt att det kommer att saknas platser på båda orter.

Nödinge

I Nödinge finns fyra permanenta förskolor, utöver det finns en fristående förskola, vilken drivs av Nödinge församling. Enligt projektplanen ska två nya förskolor byggas i Nödinge, med färdigställande år 2028 och 2029.

I beslut om nya placeringsområde ska Nol södra tillhöra Nödinge, något som inte kommer att beaktas för antal platser och antal barn i lokalbehovsanalys 2024–2033. Tabell 5 visar antal platser per förskola och nyproduktion.

Förskola	Antal platser	Nyproduktion	Kommentar
Lövängens förskola	180		
Vitklövergatans förskola	90		
Storgårdens förskola	72		
Äppelgårdens förskola	108		
Noas ark	22		Fristående förskola
Förskola 1		110	Färdigställd 2028
Förskola 2		180	Färdigställd 2029
Summa förskoleplatser	472	290	

Tabell 5. Barnomsorg Nödinge.

Diagram 6 visar antal platser i Nödinge och behov av förskoleplatser. Antal platser visar den kapacitet som garanterat finns under prognosperioden. Det streckade fältet är de platser som tillkommer om byggnation och färdigställande sker enligt plan.

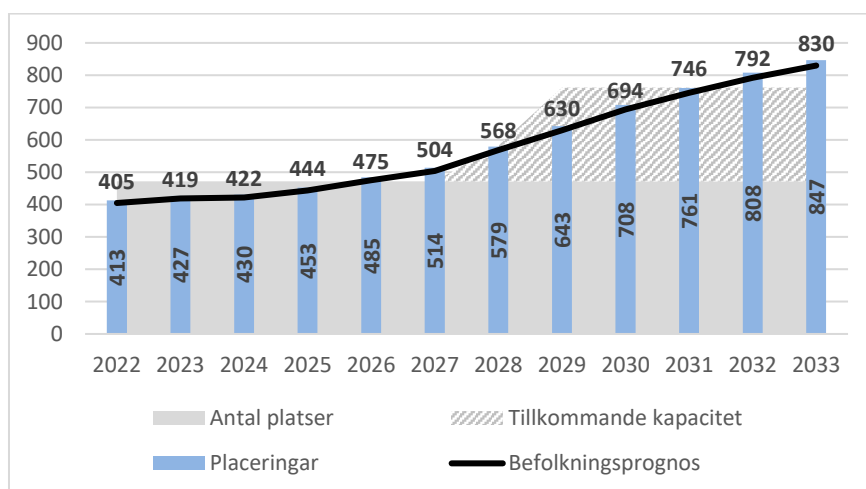

Diagram 6. Befolkningsprognos, antal platser, tillkommande platser och behov av förskoleplatser, Nödinge.

Med drygt 470 platser finns det kapacitet att placera barn boende i Nödinge till och med år 2026/2027. Från 2028 och perioden ut ökar behovet av platser. Om nybyggnation sker enligt plan räcker platserna för de planerade förskolorna till slutet av 2031. Ett detaljplanearbete har påbörjats för delar av fastigheten 38:2 med flera, ”Bobollplan”. Syftet med planläggningen är bland annat förtätning av bostäder, ny förskola, bygg rätt för skola, ny tillfartsväg till området och skolområdet samt en ny stadspark. När projektplanen har kompletterats med förskola på Bobollplan och förutsättningarna för att införa placeringsområden blir tydligare, behöver en utvärdering av antal platser och behov göras för Nödinge inklusive Nol södra.

Nol, Alafors och Starrkärr

I Nol, Alafors och Starrkärr finns fem permanenta förskolor två fristående förskolor. Enligt projektplanen ska två nya förskolor byggas i Nol, med färdigställande år 2027 och 2028. En av förskolorna som ska byggas är ersättning för Nolängens förskola.

I beslut om nya placeringsområde ska Starrkärr tillhöra Älvängen. Starrkärr kommer att redovisas både för Nol/Alafors och Älvängen för att visa behovet utifrån befintliga skolupptagningsområden och nya placeringsområden. Tabell 6 visar antal platser per förskola och nyproduktion.

Förskola	Antal platser	Nyproduktion	Kommentar
Nolbäckens förskola	144		
Änggårdens förskola	72		Alebyggen är fastighetsägare. Kontraktstid 2024-12-31. Uppsägningstid 12 mån, förlängning 3 år
Nolängens förskola	36		Avetableras när förskola 1 är färdigställd
Mor Annas förskola	72		Möjligt med 78 platser
Starrkärrs förskola	54		
Alkottens förskola	25		Ekonomisk förening
Kristallens förskola	40		Montessoriförskola
Förskola 1		144	Färdigställd 2027
Förskola 2		144	Färdigställd 2028
Summa förskoleplatser	443	288	

Tabell 6. Barnomsorg Nol.

Diagram 7 visar antal platser i Nol, Alafors och Starrkärr och behov av förskoleplatser. Antal platser visar den kapacitet som garanterat finns under prognosperioden. Det streckade fältet är de platser som tillkommer om byggnation och färdigställande sker enligt plan. I den tillkommande kapaciteten är avetablering avräknat.

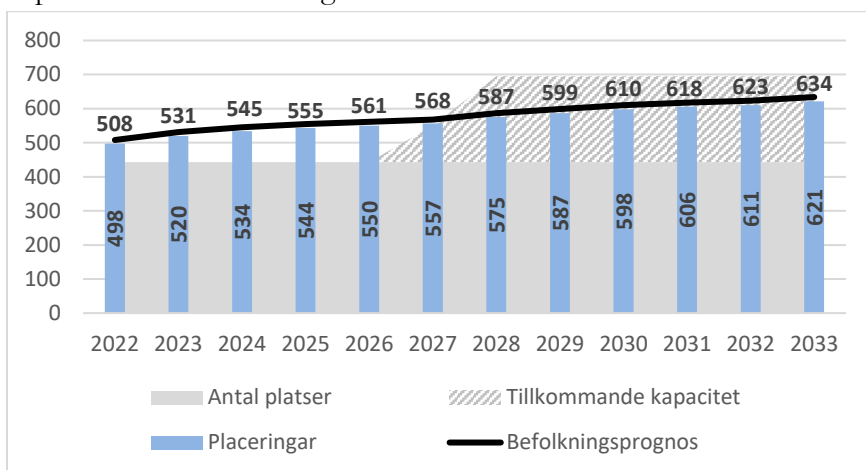
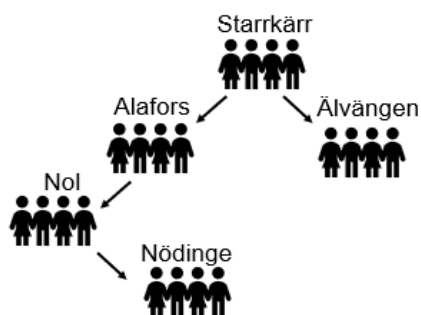

Diagram 7. Befolkningsprognos, antal platser, tillkommande platser och behov av förskoleplatser, Nol, Alafors och Starrkärr. Skolupptagningsområde.

Med drygt 440 platser finns det inte kapacitet att placera barn boende i Nol, Alafors och Starrkärr inom skolområdet. Behovet av platser ökar under perioden. Om nybyggnation sker enligt plan räcker platserna för hela perioden.

Barn från Nol, Alafors och Starrkärr är placerade i andra skolområden, se figur 4. Det är främst barn i åldern 3–6 år som fortsatt är placerade i annat skolområde.

Figur 4. Placering av barn från skolområden Nol, Alafors och Starrkärr.

Placeringsområde

I beslut om nya placeringsområde ska Starrkärr tillhöra Älvängen. För placeringsområde Nol innebär det att antal förskoleplatser minskar med 54 platser till totalt 389 platser. Diagram 8 visar

ändrade förutsättningar för antal platser, tillkommande kapacitet, placeringar och befolkningsprognos för Nol och Alafors. Placeringsområde Nol är ett av de område där befolkningsutvecklingen är osäker och det kan förekomma avvikelser på grund av att indelningen av delområden är skapade på olika sätt vid olika tillfällen. I den tillkommande kapaciteten är avetablering avräknat.

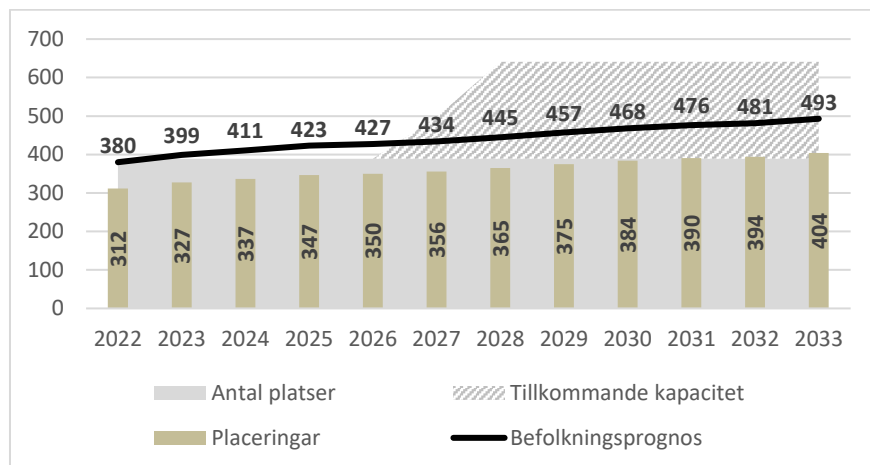

Diagram 8. Befolkningsprognos, antal platser, tillkommande platser och behov av förskoleplatser, Nol. Placeringsområde.

Behovet av förskoleplatser i Nol minskar när placeringsområde införs, men för att det ska kunna genomföras behövs det fler förskoleplatser i Älvängen. Byggnation i Älvängen kommer innebära att det för placeringsområde Nol finns kapacitet att placera barn boende i Nol och Alafors under perioden. I beslut om nya placeringsområde ska Nol södra tillhöra Nödinge, något som behöver beaktas vid en utvärdering av antal platser för placeringsområde Nol.

Älvängen

I Älvängen finns sju permanenta förskolor pedagogisk omsorg. Enligt projektplanen ska två nya förskolor byggas i Älvängen, med färdigställande år 2028 och 2029. En av förskolorna som ska byggas är ersättning för Hövägens förskola.

I beslut om nya placeringsområde ska Skönningared och Kattleberg flyttas från skolområde Skepplanda till Älvängen. Kilanda, Kollanda och Starrkärr flyttas från skolområde Alafors till Älvängen. Tabell 7 visar antal platser per förskola och nyproduktion.

Förskola	Antal platser	Nyproduktion	Kommentar
Olof Persgårdens förskola	54		Möjligt med 57 platser
Hövägens förskola	108		Avetableras
Björklövens förskola	72		
Båtsmans förskola	72		Möjligt med 78 platser
Kronans förskola	108		Möjligt med 114 platser
Svenstorps förskola	180		
Skolvägens förskola	36		
Pedagogisk omsorg	15		
Förskola 1		144	Färdigställd 2028
Förskola 2		144	Färdigställd 2029.
Summa förskoleplatser	645	288	

Tabell 7. Barnomsorg Älvängen.

Diagram 9 visar antal platser i Älvängen samt behov av förskoleplatser. Antal platser visar den kapacitet som garanterat finns under prognosperioden. Det streckade fältet är de platser som tillkommer om byggnation och färdigställande sker enligt plan. I den tillkommande kapaciteten är avetablering avräknat.

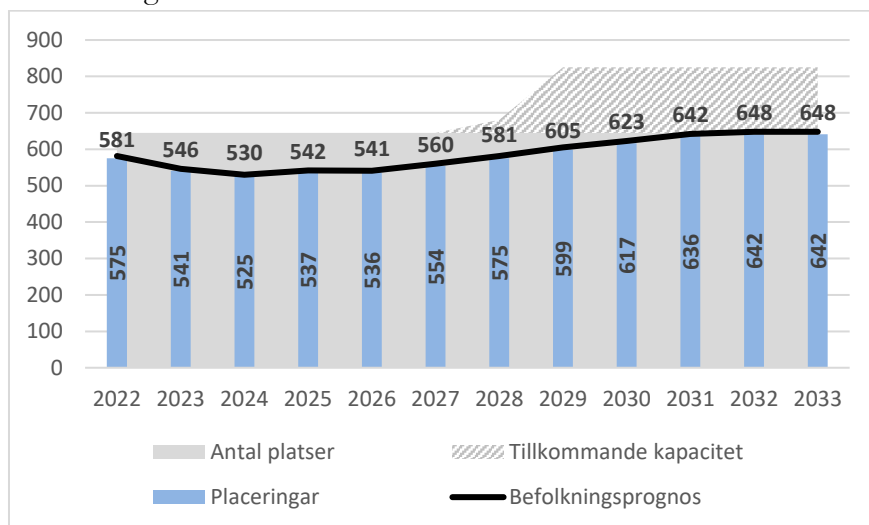

Diagram 9. Befolkningsprognos, antal platser, tillkommande platser och behov av förskoleplatser, Älvängen. Skolupptagningsområde.

Med 645 platser finns det kapacitet att placera barn boende i Älvängen på förskolorna i Älvängen perioden ut. Det som gör att platserna inte räcker till är att barn från Skepplanda och Starrkärr placerats i Älvängen.

Placeringsområde

I beslut om nya placeringsområde ska Starrkärr tillhöra Älvängen. För placeringsområde Älvängen innebär det att antal förskoleplatser ökar med 54 platser till totalt 699 platser. Nybyggnation innebär en nettoökning med 180 platser. Diagram 10 visar ändrade förutsättningar för antal platser, tillkommande kapacitet, placeringar och befolkningsprognos för Älvängen. I den tillkommande kapaciteten är avetablering avräknat. Placeringsområde Älvängen är ett av de område där utvecklingen är osäker och det kan förekomma avvikelser på grund av att indelningen av delområden är skapade på olika sätt vid olika tillfällen.

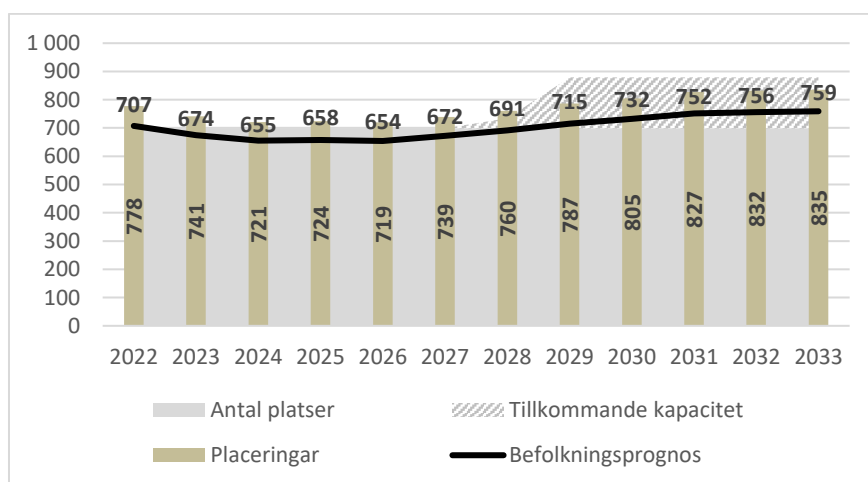

Diagram 10. Befolkningsprognos, antal platser, tillkommande platser och behov av förskoleplatser, Älvängen. Placeringsområde.

Behovet av förskoleplatser i Älvängen ökar när placeringsområde införs. För att ändringen till placeringsområde Älvängen ska kunna genomföras behövs det fler förskoleplatser i Älvängen. Utvecklingen för området behöver säkerställas för att utvärdera om nettoökningen med 180 förskoleplatser kommer att tillgodose behovet. I utvärderingen ska även avetablering av mindre enheter beaktas. Ekonomisk hållbarhet uppnås bäst om förskolor och skolor har en driftstorlek där resurser kan användas så effektivt som möjligt.

Skepplanda

I Skepplanda, Alvhem och Hålanda finns fyra permanenta förskolor, en tillfällig modulförskola, pedagogisk omsorg och en fristående förskola. Enligt projektplanen ska en ny förskola byggas i Skepplanda med färdigställande år 2027.

Den nya förskolan ska ersätta Garnvindeskolans förskola, Kyrkskolans förskola och Albogårdens förskola. Tabell 8 visar antal platser per förskola och nyproduktion.

Förskola	Antal platser	Nyproduktion	Kommentar
Garnvindeskolans förskola	36		Avetableras
Gunnarsgårdens förskola	72		
Kyrkskolans förskola	28		Avetableras
Albogården	54		Avetableras
Alvhems förskola	54		
Hålanda förskola	30		Föräldrakooperativ
Pedagogisk omsorg	15		
Förskola		180	Färdigställd 2027
Summa förskoleplatser	289	180	

Tabell 8. Barnomsorg Skepplanda.

Diagram 11 visar antal platser i Skepplanda samt behov av förskoleplatser. Antal platser visar den kapacitet som garanterat finns under prognosperioden. Det streckade fältet är de platser som tillkommer om byggnation och färdigställande sker enligt plan. I den tillkommande kapaciteten är avetablering avräknat.

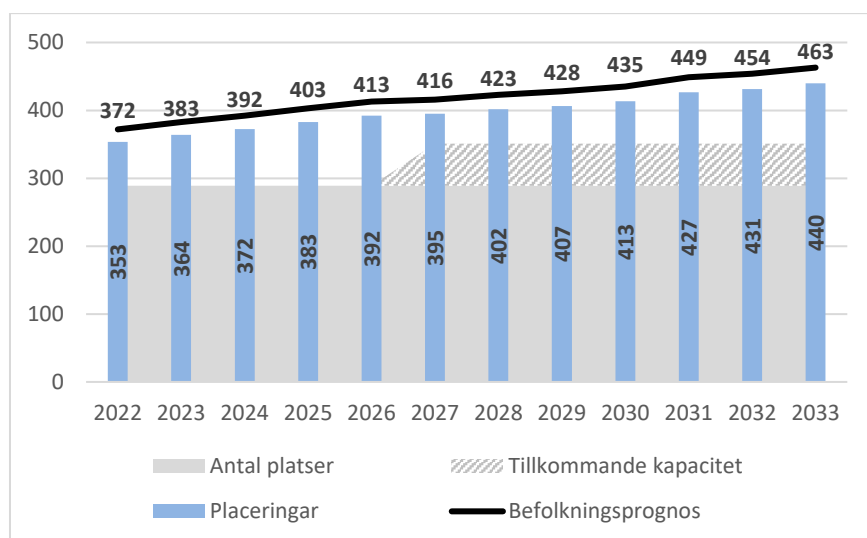

Diagram 11. Befolkningsprognos, antal platser, tillkommande platser och behov av förskoleplatser, Skepplanda, Alvhem och Hålanda. Skolupptagningsområde.

Med drygt 290 platser finns det inte kapacitet att placera barn boende i Hålanda, Alvhem, Skepplanda, Kattleberg och Skönningared inom skolområdet. Behovet av platser ökar under perioden. Nybyggnation av en förskola med 180 platser kommer inte att tillgodose behovet.

Placeringsområde

I beslut om nya placeringsområde ska Kattleberg och Skönningared tillhöra Älvängen. Diagram 12 visar ändrade förutsättningar för antal platser, tillkommande kapacitet, placeringar och befolkningsprognos för Skepplanda. I den tillkommande kapaciteten är avetablering avräknat.

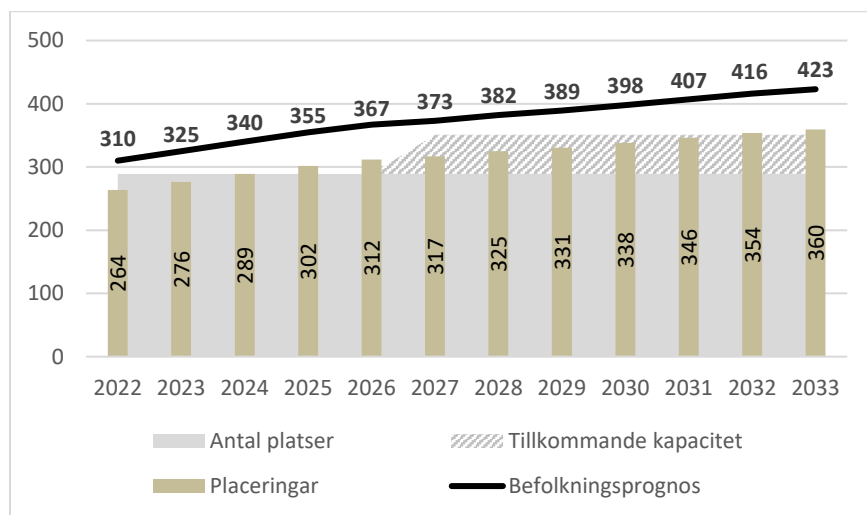

Diagram 12. Befolkningsprognos, antal platser, tillkommande platser och behov av förskoleplatser, Skepplanda, Alvhem och Hålanda. Placeringsområde.

Att ändra till nya placeringsområde innebär att Kattleberg och Skönningared flyttas till Älvängen. Behovet av förskoleplatser i Skepplanda minskar när placeringsområde införs, men för att ändringen ska kunna genomföras behövs det fler förskoleplatser i Älvängen. Byggnation i Älvängen kommer innebära att det för placeringsområde Skepplanda finns kapacitet att placera barn boende i Hålanda, Alvhem, Skepplanda under perioden.

Förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem

Den obligatoriska verksamheten inom utbildningsnämndens ansvar består av 12 registrerade skolenheter. Dessutom har utbildningsnämnden inom verksamhetsområdet ansvar för förskoleklass och fritidshemmen. I den övre delen av figur 5 visas de befintliga skolorna och skolupptagningsområdena. I den nedre delen visas planerad byggnation och nya placeringsområden.

Figur 5. Skolor, skolupptagningsområden och placeringsområden.

Förskoleklass och grundskola

Skolans och därmed utbildningsnämndens uppdrag innebär att utbildningen ska vara likvärdig och att alla elever har rätt till en utbildning av hög kvalitet. Verksamheten ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Skolan ska arbeta för att kompensera för elevers olika bakgrund och förutsättningar. Eleverna ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Skolan ska sträva efter att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden samt främja lusten att lära. Utbildningen syftar till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer.

Förskoleklassens utbildning utgår från en helhetssyn på eleven och ska syfta till att stimulera elevernas allsidiga utveckling och lärande. Undervisningen ska ta sin utgångspunkt i elevernas behov och intressen samt i det kunnande och de erfarenheter som eleverna tidigare har tillägnat sig, men också kontinuerligt utmana eleverna vidare genom att inspirera till nya upptäckter och kunskaper. I undervisningen ska eleverna erbjudas en variation av arbetssätt, uttrycksformer och lärmiljöer som gynnar övergången från förskola till skola och fritidshem.

Grundsärskola

Särskolan är en skolform som är rättighetslagstiftad, vilket innebär att det finns ett ansökningsförfarande. Vårdnadshavare ansöker om plats i särskolan och ett mottagningsteam utreder om eleven är behörig. Grundsärskola bedrivs på två enheter i kommunen, årskurs 1-6 på Kronaskolan och årskurs 7-9 på Aroseniussskolan. Grundsärskolan följer i stort grundskolans uppdrag, men har egna kursplaner. Möjlighet finns för målgruppen att vara individintegrerade på sin hemskola med specialpedagogiskt stöd från särskolan. Kommunen har ingen egen gymnasiesärskola utan köper platser, framför allt i Kungälv.

Fritidshem

Undervisningen i fritidshemmet kompletterar förskoleklassen och skolan genom att lärandet i högre grad ska vara situationsstyrt, upplevelsebaserat och grupporienterat samt utgå från elevernas behov, intressen och initiativ.

Undervisningen syftar till att främja elevernas fantasi och förmåga att lära tillsammans med andra genom lek, rörelse och skapande genom estetiska uttrycksformer samt med utforskande och praktiska arbetssätt. Fritidshemmet kompletterar utbildningen i förskoleklass och grundskola genom att arbeta mot målen i läroplanen för fritidshem samt syfta till att ge eleverna en meningsfull fritid.

Skolval Ale kommun

Ale kommun ska ordna utbildning för alla som enligt skollagen har rätt att gå i Ale kommuns grundskolor. Ale kommun erbjuder en skolplacering utifrån skolområden. Vårdnadshavaren har rätt att välja skola för sitt barn och kommunen ska i första hand utgå från vårdnadshavarens

önskemål⁶. Vårdnadshavarens önskemål om placering vid en viss skolenhet får inte gå ut över ett annat barns rätt till placering vid en skolenhet nära hemmet (närhetsprincipen). Det är kommunen som avgör antal elevplatser på varje skola. Kommunen tar då hänsyn till

- antal klasser i förhållande till skolenheten.
- klasstorlek i förhållande till klassens pedagogiska och sociala förutsättningar samt de fysiska förutsättningar som finns för respektive klassrum.
- övrigt (matsalens storlek, antal specialsalar, förvaringsutrymmen).

Alla elever är garanterade en plats inom Ale kommun, men ingen elev har förtur till eller är garanterad en plats i den närmaste skolan. Utbildningsnämnden har tagit beslut om följande urvalskriterier om efterfrågan överstiger antalet tillgängliga platser.

1. Elev i behov av särskilt stöd av pedagogisk eller social karaktär som har behov av att placeras vid en viss skolenhet.
2. Elev som bor inom skolupptagningsområdet och är folkbokförd i kommunen.
3. Relativ närhet.
4. Syskonförtur - gäller endast årskurs F-3. Barnet har äldre syskon som går på den aktuella skolan det läsåret barnet ska börja. Syskonen ska vara folkbokförda på samma adress.
5. Elev boende inom Ale kommun men utanför skolupptagningsområdet, med hänsyn taget till relativ närhet.
6. Elev boende utanför Ale kommun.

Om eleven inte får plats i önskad skola, placeras eleven i den närmaste kommunala skola som har plats. Enligt Skollagen⁷ gäller att *”En elev som har tagits emot i en kommuns grundskola ett visst läsår har rätt att gå kvar hela läsåret, även om de förhållanden som låg till grund för mottagandet ändras under läsåret. Om det för eleven återstår endast en årskurs, har eleven också rätt att gå kvar sista årskursen”*. I Ale kommun har eleven rätt att gå klart alla årskurser som finns på skolenheten.

Analysantagande skola

I arbetet med lokalbehovsanalysen har verksamhetssamordnarna varit delaktiga utifrån följande.

- Bedömning av skolans pedagogiska kapacitet, antal elever, i befintliga lokaler.
- Bedömning av matsalens kapacitet, antal platser. Hänsyn tagen till brandföreskrifter.
- Utemiljö

Följande analysantaganden har använts.

- Befintliga skolupptagningsområden och nya placeringsområden.
- Ahlafors Fria skola tar emot 280 elever. Förekommer att skolan med regelbundenhet tar emot fler elever i mellanstadiet.
- Kapaciteten på fristående skolor beräknas vara konstant och förändringar enligt befolkningsprognosen påverkar kommunens lokalbehov.
- Beräkning av behov av antal elevplatser har utgått från antal placerade elever på skolorna höstterminen 2022 och antagit att förändringen av antal barn mellan åren i befolkningsprognosen påverkar antal barn på skolorna. Förändringen av antal barn i förhållande till föregående år har lagts på innevarande år.

⁶ Skollagen 9 kap. §15 och 10 kap. § 30

⁷ Skollagen 10 kap. § 28

Behovet av var, i vilket område, elevplatser behövs skiljer sig åt mellan befintliga skolupptagningsområden och nya placeringsområden. För de områden som påverkas av förändringen har beräkningar gjorts för båda perspektiven. I beräkningen för placeringsområden har hänsyn inte tagits till antal placerade elever på skolorna höstterminen 2022. Ahlafors fria skola tar emot 280 elever, vilka räknas bort från placeringsområde Nol årskurs F-6. Intentionen är att visa en indikation på behovet inför planerad nybyggnation.

Det finns alltid en viss osäkerhet i behovet av antal elevplatser. Eftersom förändringen av antal barn, enligt befolkningsprognosen, i förhållande till föregående år har lagts på innevarande år kan det vid redovisningen av över-/underkapacitet finnas för få/många barn från år 2023 och framåt. Det är svårt att bedöma när den prognostiserade förändringen sker under året.

Elevplatser

Vid bedömningen av antal elevplatser för respektive skola anges elevtal utifrån den pedagogiska kapaciteten. Kapacitet per ort presenteras i tabell 9.

Ort	Kommunala skolor	Årskurs	Friskola	Årskurs
Surte	280	F-6		
Bohus	580	F-9		
Nödinge	1 410	F-9		
Nol	390	F-6		
Alafors	275	F-6	280	F-9
Älvängen	1 375	F-9		
Skepplanda	525	F-3		
	4 835		280	

Kommunala skolor och friskola har 5 115 platser. Ahlafors Fria skola drivs i egen regi och ansökan om plats görs till skolan. Ungefär 60 elever gick i grundskolan i annan kommun vårterminen 2021.

Tabell 9. Kapacitet per ort.

Befolkningsprognos barn 6–15 år

Befolkningsprognosen visar att antal barn i grundskoleåldrarna kommer att öka. Älvängen och Nödinge är de orter som väntas öka mest.

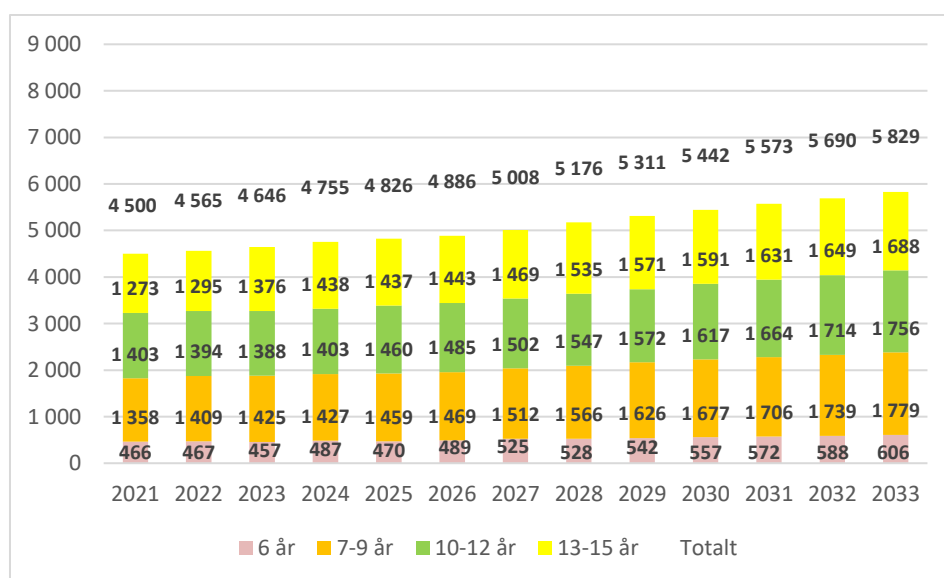

Diagram 13. Befolkningsprognos 2022–2033, barn 6–15 år.

Skola i Surte

Surteskolan - förskoleklass till årskurs 6. Eleverna går årskurs 7–9 på Bohusskolan. På skolan finns 14 klassrum, 8 gruppum, musikal och två slöjdsalar. Biblioteket finns i källaren. Vid bedömning av pedagogisk kapacitet, tabell 10, har hänsyn tagits till de begränsningar som finns i klassrummen utifrån planlösning och utrymmeskrävande ventilationssystem.

Skola	Kapacitet	Kommentar
Surteskolan	280	Modul, kontraktstid tom 2023-03-31 Uppsägningstid 6 mån, förlängning 1 år Bygglov 2025-12-14. Lokalförsörjningsenheten har tagit kontakt med byggenheten

Tabell 10. Surteskolan, pedagogisk kapacitet.

På Surteskolan saknas bland annat hemkunskapssal, bildsal och NO-salar samt möjligheter att anpassa undervisningsmiljön för elever i behov av stöd. Lokalen där biblioteket finns är inte ändamålsenlig. Fritidsverksamheten bedrivs i matsalen på morgonen och i Borgens lokaler på eftermiddagen. Lokalerna är inte ändamålsenliga för fritidsverksamheten eftersom de är svåra att överblicka. Ytan och platserna i matsalen är begränsande. Att matsalen och köket är på plan två är en försvårande faktor.

Utemiljön bedöms vara god för antal elever på skolan, men det finns en del risker. Transporter passerar över skolgården och det finns en *allmän/ offentlig* gångväg genom skolgården vilket innebär att fler än elever och personal nyttjar miljön. På eftermiddag och kvällar samlas ungdomar och vuxna runt skolan vilket skapar otrygghet.

Prognos och kapacitet

Surteskolan har utöver elever skrivna i kommunen inflöde från annan kommun. Mottagandet av elever från annan kommun har anpassats efter antal barn i årskurserna och klassrummens kapacitet. Inflödet av elever är inte redovisade i befolkningsprognosen, men antas vara konstant.

Enligt projektplanen ska en utökad kapacitet i Surte vara färdigställd år 2026.

Lokalförsörjningsenheten har påbörjat en utredning där målet är att säkerställa att det går att bygga ut Surteskolan och lösa elevkapaciteten för 400–450 elever inklusive specialsalar, idrottshall, angöringsytor, säker trafiklösning och tillgängligheten. Det ska säkerställas med hjälp av volymstudier och trafikutredning, samt ta fram en situationsplan/skiss vilken visar vilka möjligheter som finns utifrån en/flera byggnader i två eller tre våningar. Om det inte går att bygga en skola på befintlig lokalisering krävs det att en lokaliseringstudie startar, vilket innebär att det kommer att ta längre tid.

Diagram 14 visar den garanterade kapaciteten i Surte under prognosperioden. Det streckade fältet är den kapacitet som tillkommer om byggnation och färdigställande sker enligt plan.

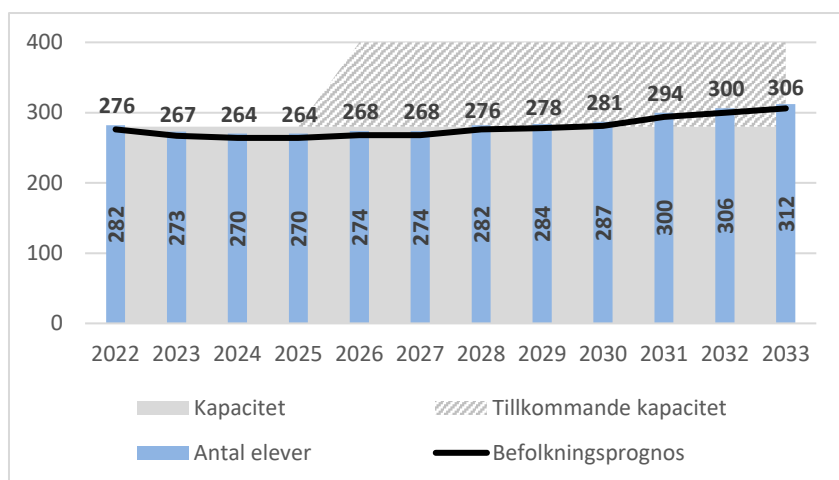

Diagram 14. Befolkningsprognos, kapacitet, tillkommande kapacitet, antal elever samt över- och underkapacitet av elevplatser.

Skola i Bohus

Bohusskolan - förskoleklass till årskurs 9. På skolan finns 26 klassrum, 23 grupprum, två slöjdsalar, en hemkunskapssal, tre NO-salar, en fullstor och en mindre idrottshall. Biblioteket finns i huvudbyggnaden. Vid bedömning av pedagogisk kapacitet, tabell 11, har yta på skolan som försvinner till korridorer beaktats samt att det finns klassrum där det på grund av planlösningen endast är lämpligt med 17–22 elever.

Skola	Kapacitet	Kommentar
Bohusskolan	580	Modul, kontraktstid tom 2023-07-31 Uppsägningstid 3 mån, förlängning 1 år Bygglov 2022-10-10 Antal platser beräknat exkl NO-salar

Tabell 11. Bohusskolan, pedagogisk kapacitet.

Grupperna kan inte göras större utifrån säkerhetsaspekter och rekommenderat maxantal för klassrummen trots att det skulle vara möjligt utifrån delningstal. Fritidsverksamheten bedrivs i huvudbyggnaden på morgonen och i Arken, Eken och Kullen på eftermiddagen.

Ytan och platserna i matsalen är begränsande. Det finns 180 platser i matsalen och det är drygt 580 elever vilka bör äta på 70 minuter. För att efterleva de brandföreskrifter och säkerhetsanvisningar som finns blir det lite tid per klass i matsalen.

Antal kvadratmeter för utemiljön är begränsande för antal elever på skolan. Det finns en *allmän/ offentlig* gångväg genom skolgården vilket innebär att fler än elever och personal nyttjar miljön. På eftermiddag och kvällar samlas ungdomar och vuxna runt skolan vilket skapar otrygghet.

Prognos och kapacitet

Bohusskolan har utöver elever skrivna i kommunen inflöde från annan kommun. Mottagandet av elever från annan kommun har anpassats efter antal barn i årskurserna och klassrummens kapacitet. Inflödet av elever är inte redovisade i befolkningsprognosen, men antas vara konstant.

Enligt projektplanen ska en ny skolbyggnad vara färdigställd år 2027. En lösning är en skolbyggnad för årskurs 7-9 för 300 elever och att anpassa huvudbyggnaden på Bohusskolan för

årskurs F-6 för 500 elever. Diagram 15 visar den garanterade kapaciteten i Bohus under prognosperioden. Det streckade fältet är den kapacitet som tillkommer om byggnation och färdigställande sker enligt plan.

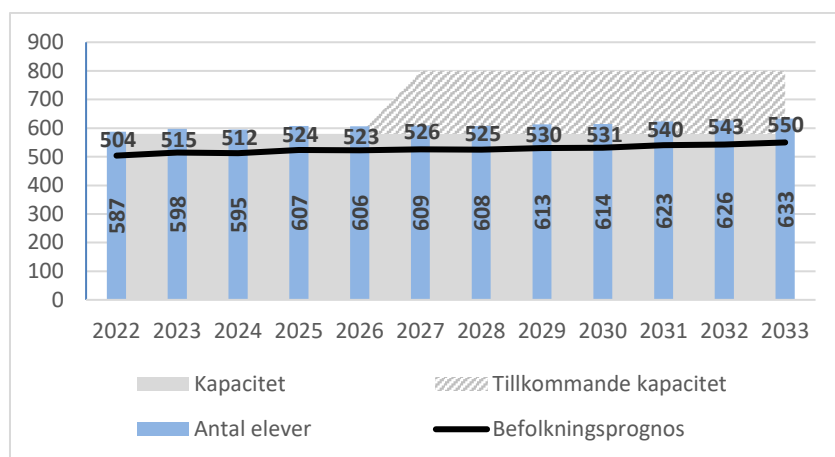

Diagram 15. Befolkningsprognos, kapacitet, tillkommande kapacitet, antal elever samt över- och underkapacitet av elevplatser.

Skola i Nödinge

Enligt projektplanen ska en utökad kapacitet för skolbyggnad vara färdigställd år 2027. Lösning och antal platser är inte återkopplat och därmed är ingen tillkommande kapacitet redovisad. I beslut om nya placeringsområde ska Nol södra tillhöra Nödinge, vilket kommer att beaktas i lokalbehovsanalysen.

Nödingeskolan och Kyrkbyskolan samnyttjar en fullstor, delbar idrottshall vilket innebär att skolorna har tillgång till en halv hall. Matsalen på Kyrkbyskolan samnyttjas och idag serveras lunch till 700 elever mellan 10.30-13.00, i flera sittningar. Även delar av utemiljön samnyttjas av skolorna och den bedöms vara god för antal elever som går på skolorna.

Årskurs F-3

Nödingeskolan - förskoleklass till årskurs 3. På skolan finns 22 klassrum, 22 grupprum och ett bibliotek. Tabell 12 redovisar pedagogisk kapacitet.

Skola	Kapacitet
Nödingeskolan	440

Tabell 12. Nödingeskolan, pedagogisk kapacitet.

Kapaciteten begränsas av ventilationen och planlösningen i klassrummen då de har en fast kapacitet på 24 respektive 20 elever. Antalet lokaler på skolan försvårar undervisning i halvklass. Fritidsverksamheten använder klassrummen efter skoltid. Arbetsrummet för lärarna är för litet och det saknas mötesrum på skolan.

Prognos och kapacitet

Diagram 16 visar den garanterade kapaciteten för årskurs F-3 i Nödinge under prognosperioden. År 2028/2029 kommer det att uppstå underkapacitet på Nödingeskolan.

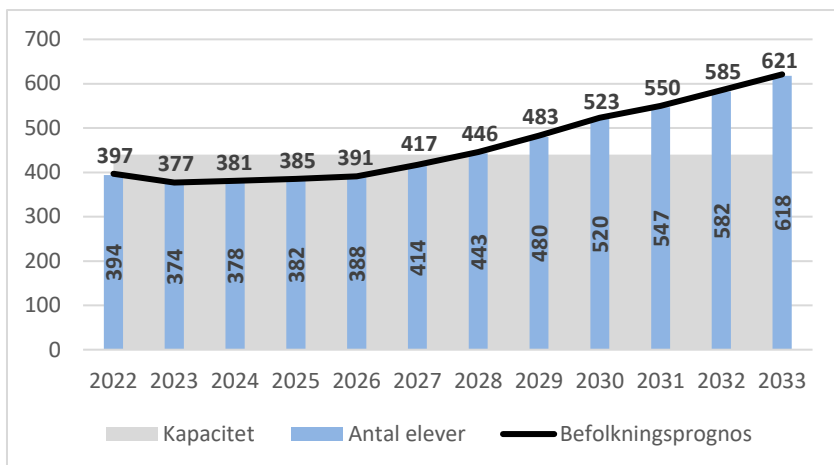

Diagram 16. Befolkningsprognos, kapacitet, antal elever samt över- och underkapacitet av elevplatser. Skolupptagningsområde.

Placeringsområde

När nya placeringsområden införs kommer Nol södra att tillhöra Nödinge, vilket innebär en ökning av antal elever för årskurs F-3. Diagram 17 visar att underkapaciteten ökar ytterligare och uppstår år 2026/2027.

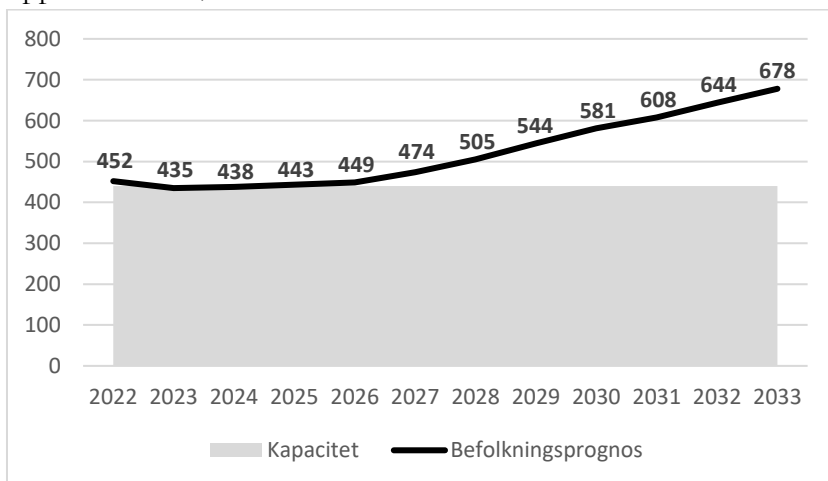

Diagram 17. Befolkningsprognos, kapacitet, antal elever samt över- och underkapacitet av elevplatser. Placeringsområde.

Årskurs 4–6

Kyrkbyskolan - årskurs 4 till 6. På skolan finns 17 klassrum varav ett används till bibliotek, 25 grupperum, två slöjdsalar, en hemkunskapssal, två NO-salar, två musiksalar, en bildsal och en hemkunskapssal.

Skola	Kapacitet
Kyrkbyskolan	400

Tabell 13. Kyrkbyskolan, pedagogisks kapacitet.

Kapaciteten på skolan begränsas av ventilationen, antal kapprum, antal platser i matsalen och kapaciteten i idrottshallen. Fritidsverksamheten har egna lokaler på skolan. Enheten för flerspråkighet har sin hemvist och undervisning på Kyrkbyskolan och nyttjar delar av lokalerna.

Prognos och kapacitet

Idag delar Nödingskolan och Kyrkbyskolan flera lokaler; matsal, idrottshall och slöjdsalar. Med ett ökat elevantal uppstår underkapacitet. Behoven är fler klassrum för undervisning, specialsalar, möjlighet till fler undervisningstimmar i en idrottshall, fler arbetsrum och konferensrum för personal. Ökar elevantalet på Kyrkbyskolan är det inte möjligt att dela matsalen med Nödingskolan i samma utsträckning.

Om elevantalet på Kyrkbyskolan kan öka till 400 elever beror på vilket behov av lokaler som särskild undervisningsgrupp har. Dessutom kommer inte enheten för flerspråkighet kunna nyttja lokalerna på skolan. Diagram 18 visar den garanterade kapaciteten för årskurs 4–6 i Nödinge under prognosperioden. År 2032/2033 kommer det att uppstå underkapacitet på Kyrkbyskolan.

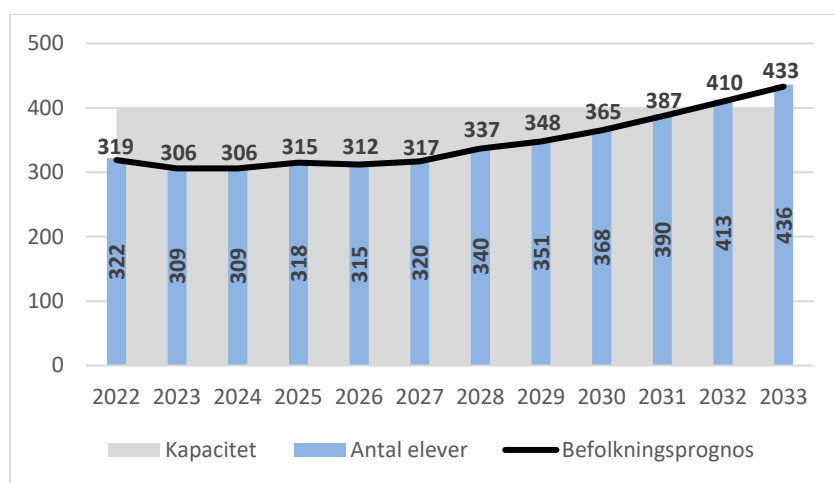

Diagram 18. Befolkningsprognos, kapacitet, antal elever samt över- och underkapacitet av elevplatser. Skolupptagningsområde.

Placeringsområde

När nya placeringsområden införs kommer Nol södra att tillhöra Nödinge, vilket innebär en ökning av antal elever för årskurs 4–6. Diagram 19 visar att underkapaciteten ökar ytterligare och uppstår år 2030/2031.

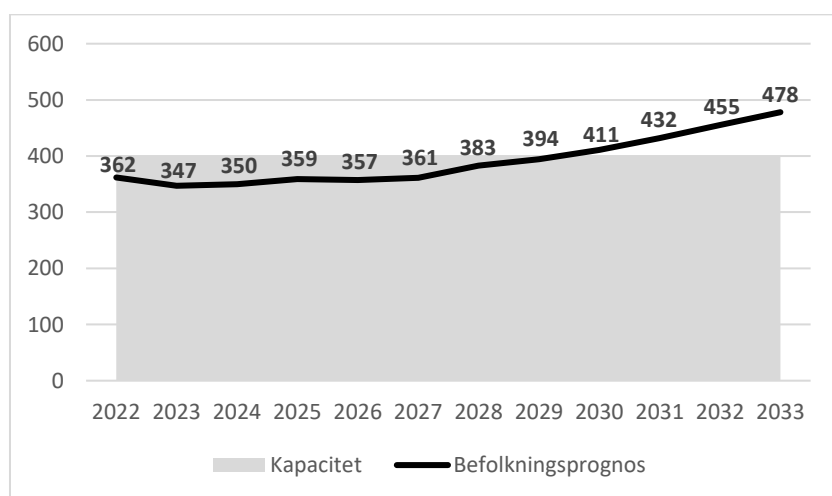

Diagram 19. Befolkningsprognos, kapacitet, antal elever samt över- och underkapacitet av elevplatser. Placeringsområde.

Årskurs 7–9

Da Vinciskolan - årskurs 7 till 9. Skolområdet omfattar Nödinge, Nol, Alafors, Starrkärr, Kilanda och Ryd. I beslut om nya placeringsområde ska Starrkärr, Kilanda, Kollanda och Ryd tillhöra Älvängen skolområde. I Alafors finns Ahlafors Fria skola, där en del av barnen från samma skolområde går. På Da Vinciskolan finns 17 klassrum, åtta grupprum, två slöjdsalar, två hemkunskapssalar, fyra NO-salar, en bildsal, två musiksalar och en fullstor idrottshall. I anslutning till skolan finns Ale kommuns huvudbibliotek. Tabell 14 redovisar pedagogisk kapacitet.

Skola	Kapacitet	Kommentar
Da Vinciskolan	570	Inklusive NO-salar

Tabell 14. Da Vinciskolan, pedagogisk kapacitet.

Da Vinciskolan har två ytor för matsal. Orangeriet med 100 platser och restaurangtorget med 100 platser. Lunchen serveras klockan 10.50-13.00 med flera sittningar för att få spridning.

Ny skolgård färdigställdes 2020. Utemiljön ligger intill en trafikerad anslutningsväg till skolor och bostäder och varuleveranser under skoltid. En brandväg går förbi skolans entré, vägen är också allmänhetens gångväg.

Prognos och kapacitet

Diagram 20 visar befolkningsprognos, kapacitet, antal elever samt över- och underkapacitet av elevplatser. Antagande att elever till Ahlafors Fria skola är konstant. År 2031 kommer det att uppstå underkapacitet på Da Vinciskolan.

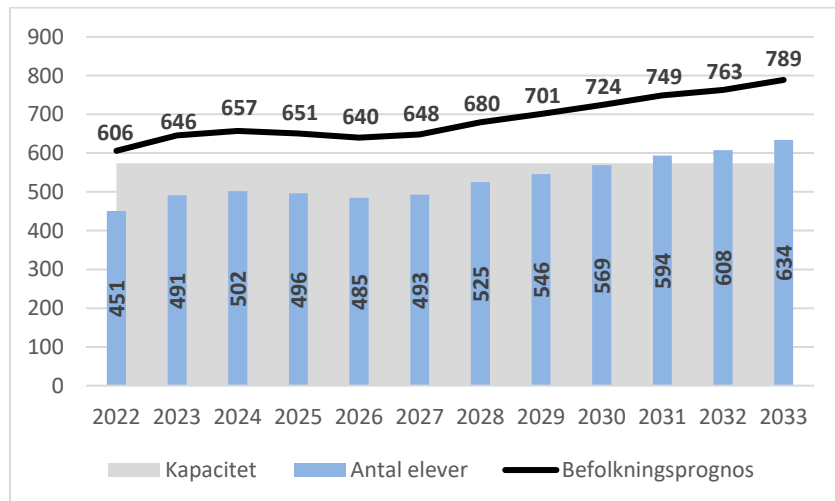

Diagram 20. Befolkningsprognos, kapacitet, antal elever samt över- och underkapacitet av elevplatser. Skolupptagningsområde.

Placeringsområde

När nya placeringsområden införs kommer elever från Starrkärr att tillhöra område Älvängen, vilket innebär att både utvecklingen och elevantalet för Da Vinciskolan minskar, diagram 21. Elevutvecklingen för placeringsområde för orterna Nol, Alafors och Starrkärr är osäker och det kan förekomma avvikelser på grund av att indelningen av delområden är skapade på olika sätt vid olika tillfällen. Utvecklingen för området behöver säkerställas för att utvärdera hur länge kapaciteten på Da Vinciskolan tillgodoser behovet vid en övergång till placeringsområde.

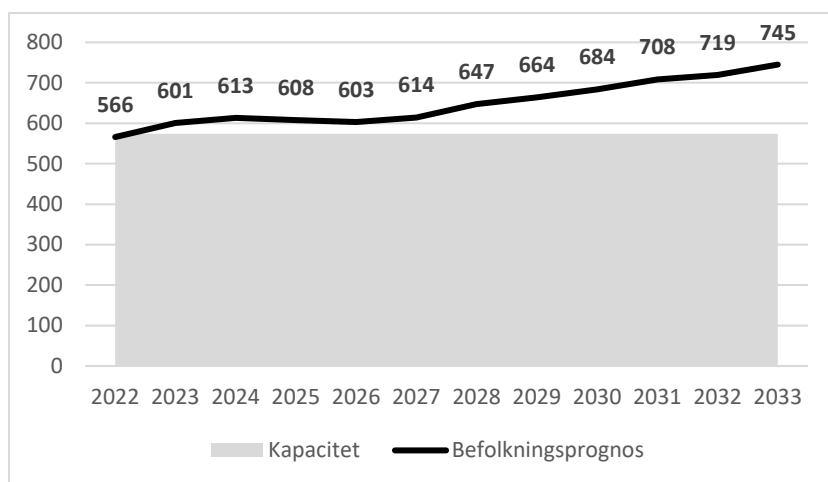

Diagram 21. Befolkningsprognos, kapacitet. Placeringsområde.

Oavsett beräkningsgrund kan behovet av antal klassrum påverkas utifrån delningsantalet per årskurs. Dessutom påverkas kapaciteten i specialsalar; slöjd, hemkunskap, bild, musik, idrott samt matsal. Med tillväxttakten följer ett ökat behov av grupprum, samtalsrum och mötesrum, fler och större arbetslagsrum, fler platser i matsalen. Rum för studiehandledning saknas och ett ökat antal elever kräver fler studiehandledda lektioner i avskilda rum. Personalutrymmet, vilket är tillgängligt för alla verksamheter i Ale kulturrum, kommer att behöva mer utrymme.

Skola i Nol och Alafors

Enligt beslut om nya placeringsområde ska Alafors, Nol norra, Ryd, Ulfstorp, Sannum, Grunne och Rished tillhöra placeringsområde Nol. Starrkärr, Kollanda och Kilanda tillhör Älvängen och Nol södra tillhör Nödinge. Nol och Alafors kommer att redovisas var för sig utifrån befintliga skolupptagningsområden samt gemensamt utifrån ny skola i Nol.

Nolskolan

Nolskolan - förskoleklass till årskurs 6. Nolskolan har de senaste åren utökats med två modulbyggnader. På skolan finns 17 klassrum, 18 grupprum, två slöjdsalar, en bildsal, en musiksalsal och en liten idrottshall. Bibliotek finns i källaren i en av huvudbyggnaderna. Tabell 15 redovisar pedagogisk kapacitet.

Skola	Kapacitet	Kommentar
Nolskolan	390	Moduler, kontraktstid 2023-07-31, 2023-07-31 och 2023-02-28 Uppsägningstid 6 mån, förlängning 1 år Bygglov 2026-05-23 och 2025-01-31 Skolan ingår i utredningen om ny F-6 grundskola i Nol/Alafors

Tabell 15. Nolskolan, pedagogisk kapacitet.

Enligt utförd statusbesiktning krävs omfattande åtgärder för byggnaderna för att uppnå en sund inomhusmiljö och för att byggnaderna ska ges en utökad livslängd. Det är dålig luft i vissa klassrum. För undervisning i hemkunskap, idrott och språkval hänvisas elever i årskurs 6 till andra skolor i kommunen. Noltorget, en av byggnaderna på skolan, har sättningsproblem.

Nolskolan har ingen egen matsal utan hyr lokaler av Folkets Hus, 210 elever kan äta vid samma tillfälle. Fritidsverksamhet bedrivs i tre byggnader; vita huset, gula huset och gröna huset.

Antal kvadratmeter i utemiljön har minskat på grund av placering av moduler på skolgården. Ytterligare moduler går inte att placera på skolgården eftersom det inverkar på elevernas utemiljö. Det saknas yta både för skolan att växa och för utemiljö. Trafiksituationen runt skolan är riskfylld på grund av biltrafiken på morgnarna och avsaknad av ett naturligt flöde.

Prognos och kapacitet

Diagram 22 visar den garanterade kapaciteten för årskurs F-6 i Nol under prognosperioden. En del av eleverna i Nolskolans skolområde går på Ahlafors Fria skola. Kapaciteten på Nolskolan räcker för hela perioden.

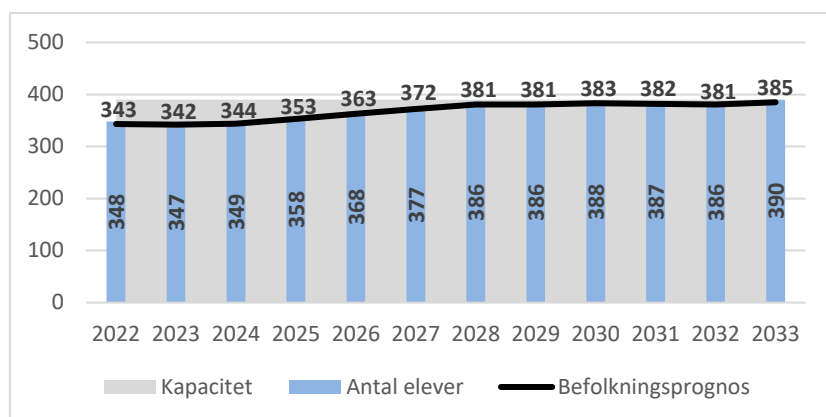

Diagram 22. Befolkningsprognos, kapacitet, antal elever samt över- och underkapacitet av elevplatser. Skolupptagningsområde.

Himlaskolan

Himlaskolan – förskoleklass till årskurs 6. På skolan finns 12 klassrum, nio grupprum, två slöjdsalar och bibliotek. Undervisning i hem- och konsumentkunskap sker på Komvux. Eleverna har idrott i Ledethallen. Tabell 16 redovisar pedagogisk kapacitet.

Skola	Antal platser	Kommentar
Himlaskolan	275	Skolan ingår i utredningen om ny F-6 grundskola i Nol/Alafors

Tabell 16. Himlaskolan, pedagogisk kapacitet.

I den statusbesiktning som utfördes i oktober 2019 konstaterades att det, för att uppnå en långsiktigt hållbar byggnad med rimlig livslängd och sunt inomhusklimat, krävs omfattande åtgärder för fasader, tak, fönster och stora delar av golvytorna. Verksamhet fastighet har bedömt att Himlaskolan utifrån standarden behöver avvecklas på sikt. I nuläget gör fastighet bedömningen, efter externt genomförda utredningar, att skolan kan bedriva nuvarande verksamhet till och med 2023.

Fritidsverksamheten delar lokaler med skolan före och efter skoltid. Matsalen finns i Medborgarhuset och det får vistas 200 personer i lokalen. Himlaskolan har en stor inhägnad skolgård, men det finns två öppningar i staketet där fordonstrafik kan kör in på skolgården vilket kan orsaka en osäker utemiljö.

Prognos och kapacitet

Diagram 23 visar den garanterade kapaciteten för årskurs F-6 i Alafors under prognosperioden. En del av eleverna i Himlaskolans skolområde går på Ahlafors Fria skola. Antagande att elever till

Ahlafors Fria skola är konstant. År 2028/2029 kommer det att uppstå underkapacitet på Himlaskolan.

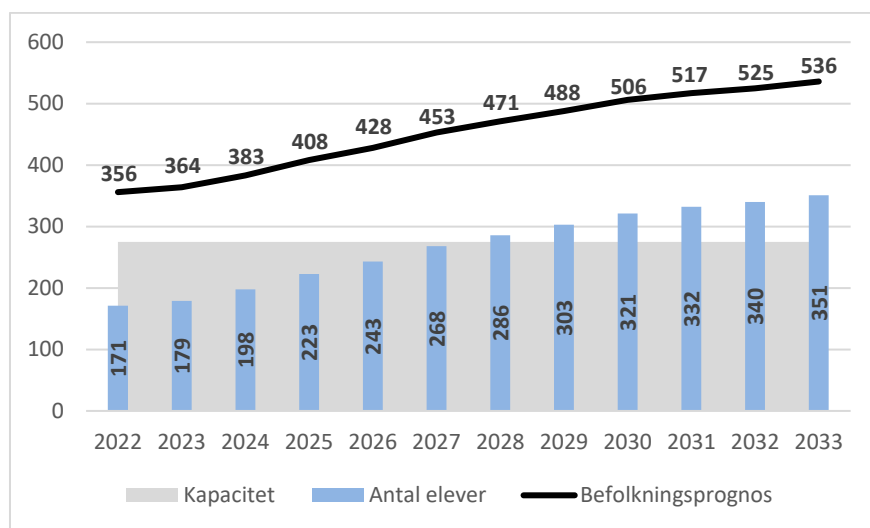

Diagram 23. Befolkningsprognos, kapacitet, antal elever samt över- och underkapacitet av elevplatser. Skolupptagningsområde.

Lokalförsörjningsenheten projektplan kommer att ändras i relation till uppkomna behov i lokalbehovsanalysen och utredningen gällande ny skola i Nol.

Ny skola

Utbildningsnämnden har tagit beslut, 2022-04-27 § 38, om att tillstyrka fortsatt utredning av placering av ny skola F-6 på befintlig skoltomt i Nol. Enligt sektor service rapport 2022-03-28, Ny F-6 skola Nol/Alafors, är det möjligt att bygga en skola för 600 elever. Färdigställandet beräknas ta åtta år, vilket innebär år 2031.

Diagram 24 visar beräkning för ny F-6 skola i Nol, med plats för 600 elever. I diagrammet visas utvecklingen av elevunderlaget för både skolupptagningsområden och placeringsområden. Vårterminen 2022 hade Ahlafors fria 174 elever i årskurs F-6. Den svarta linjen är beräknat elevunderlag för ny F-6 skola utifrån placeringsområde, exklusive antal elever på Ahlafors fria.

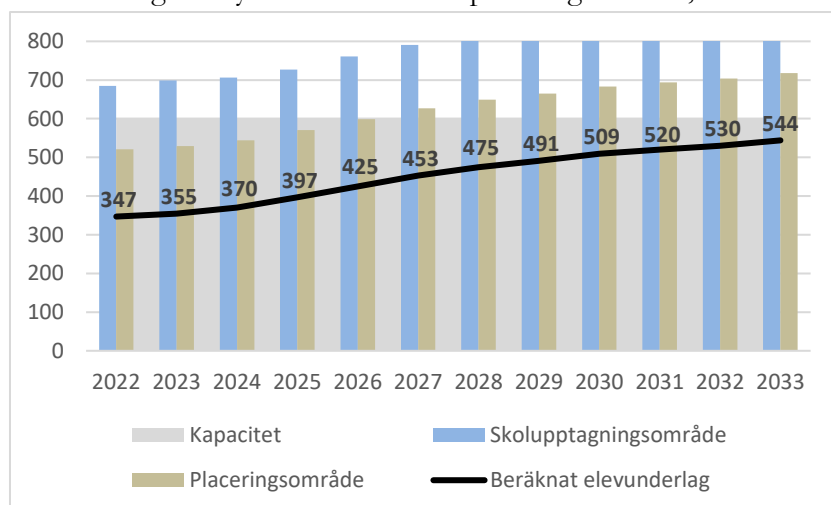

Diagram 24. Kapacitet, utveckling enligt skolupptagningsområde och placeringsområde samt beräknat elevunderlag för ny F-6 skola.

Beräkningen visar att en skola för 600 elever kan tillgodose behovet. Placeringsområde Nol är ett av de område där utvecklingen är osäker och det kan förekomma avvikelser på grund av att indelningen av delområden är skapade på olika sätt vid olika tillfällen. Utvecklingen för området behöver säkerställas för att utvärdera om en skola med kapacitet för 600 elever kommer att tillgodose behovet.

Ahlafors Fria skola

I Alafors finns Ahlafors Fria skola, en friskola med elever från förskoleklass till årskurs 9. Ahlafors Fria skola tar emot cirka 280 elever.

Skola i Älvängen

Enligt projektplanen ska Madenhuset ersättas och ny skola vara färdigställd år 2027.

Aroseniusskolan ska byggas om eller till och vara färdigställd år 2028. Lokalförsörjningsenheten har lämnat in en ansökan om planbesked för utökad skolverksamhet inom Utby 2:4 och 30:1. De förslag på skolbyggnad som är aktuella, både ur 2032 och 2050 årsperspektivet, är skolbyggnad i två plan för årskurs F-3 för 700 elever och för årskurs 7-9 för 1 000 elever.

Kronaskolan - förskoleklass till årskurs 6, uppdelat på två skolbyggnader. I skolbyggnaderna finns 37 klassrum varav två klassrum används av grundsärskolan, 41 grupprum varav tre används av grundsärskolan. I skolbyggnaden Kronaskolan finns dessutom förskola, integrerad sarskola och träningskola, två slöjdsalar, en hemkunskapssal, en NO-sal, två musiksalar, en bildsal, en fullstor idrottshall vilken kan delas av till två mindre. Skolan använder också en liten idrottshall i Älvängens kulturhus. Det finns bibliotek i båda skolbyggnaderna. Tabell 17 redovisar pedagogisk kapacitet.

Skola	Kapacitet	Kommentar
Kronaskolan (inkl Madenhuset)	875	Exklusive NO- och bildsal och utrymme för grundsärskolan

Tabell 17. Kronaskolan, pedagogisk kapacitet.

Grundsärskolan använder två klassrum på Kronaskolan, vilka har en kapacitet för 25 elever. Elever på grundsärskolan behöver mer utrymme än elever i grundskolan och kapaciteten begränsas därmed till 10-15 elever per rum. Träningskolan använder anpassade lokaler på skolan med två klassrum, ett aktivitetsrum och fem grupprum.

Det finns fritidsverksamhet i båda skolbyggnaderna. Fritidsverksamheten samnyttjar lokaler med skolan. Det finns 200 platser i matsalen i skolbyggnad Kronaskolan och 120 platser i Madenhuset. Lunch serveras i flera sittningar i båda matsalarna.

Prognos och kapacitet

Diagram 25 visar den garanterade kapaciteten i Älvängen under prognosperioden. Det streckade fältet är den kapacitet som tillkommer om byggnation och färdigställande sker enligt plan. I den tillkommande kapaciteten är avetablering avräknat. Enligt beräkningarna räcker kapaciteten på Kronaskolan hela perioden, men det finns redan tecken på att antal klassrum på Kronaskolan inte kommer att tillgodose behovet. Specialsalar har redan ställts om till vanliga klassrum, på grund av behovet för särskilda undervisningsgrupper.

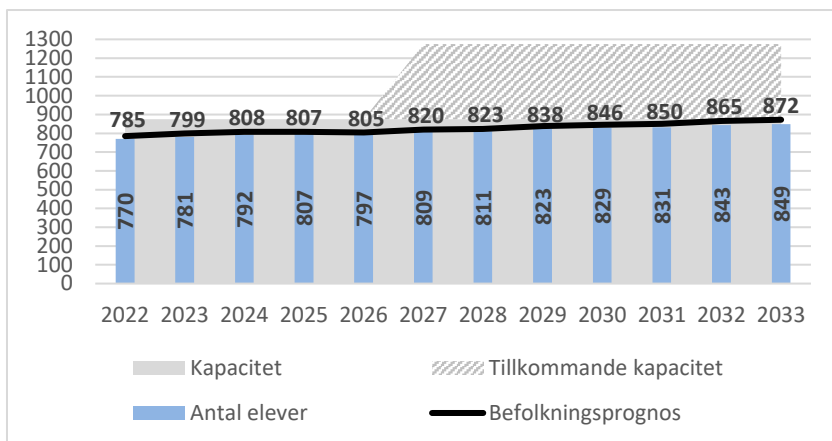

Diagram 25. Befolkningsprognos, kapacitet, tillkommande kapacitet, antal elever samt över- och underkapacitet av elevplatser. Skolupptagningsområde.

Placeringsområde

Enligt beslut om nya placeringsområde ska Kattleberg, Skönningared, Starrkärr, Kilanda, Kollanda och Ryd tillhöra Älvängen skolområde. Diagram 26 visar kapacitet och utvecklingen av elevunderlag för nya placeringsområde för årskurs F-3 och diagram 27 för årskurs 4-6.

För årskurs F-3 illustreras kapaciteten med 700 elevplatser.

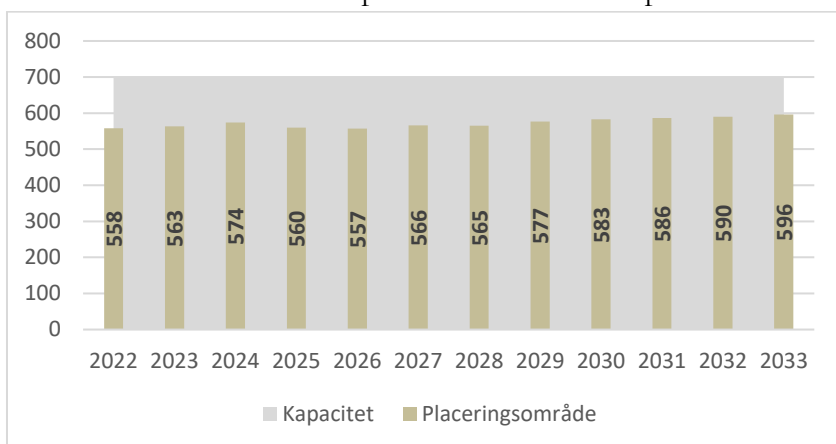

Diagram 26. Kapacitet och elevutvecklingen årskurs F-3. Placeringsområde.

För årskurs 4-6 illustreras kapaciteten med 575 elevplatser (kapaciteten Kronaskolan).

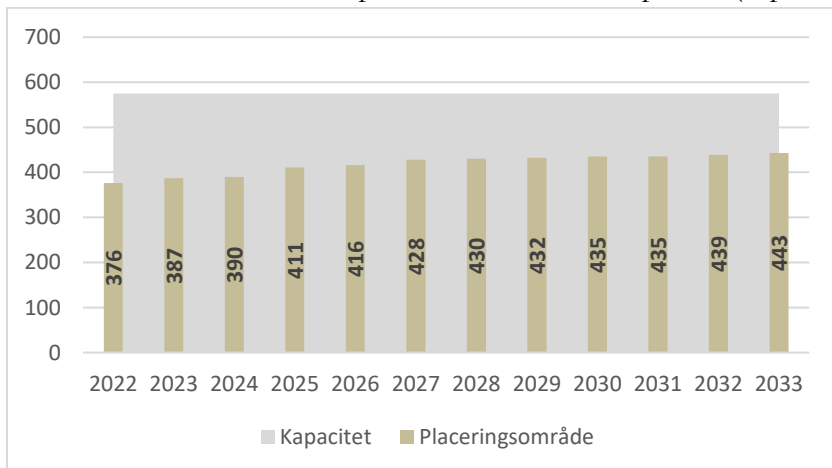

Diagram 27. Kapacitet och elevutvecklingen årskurs 4-6. Placeringsområde.

Elevunderlag enligt placeringsområde för årskurs F-3 år 2033 är nästan 600 elever. Med beaktande av den exploatering som kommer att ske i Älvängen samt ur ett 2050 års perspektiv föreslår sektor utbildning att det skapas förutsättningar för att bygga två F-3 skolor i Älvängen. Det skulle innebära två skolor med bra kapacitet.

Placeringsområde Älvängen är ett av de område där utvecklingen är osäker och det kan förekomma avvikelser på grund av att indelningen av delområden är skapade på olika sätt vid olika tillfällen. Utvecklingen för området behöver säkerställas för att utvärdera antal elevplatser.

Årskurs 7-9

Aroseniussskolan - årskurs 7 till 9. På Aroseniussskolan finns både grundskola, grundsärskola och träningskola. På skolan finns 17 klassrum, 14 grupprum, två slöjdsalar, två hemkunskapssalar, fyra NO-salar, en bildsal, två musiksalar och på gångavstånd finns en fullstor, delbar idrottshall och en liten hall. Det finns rum på skolan som används som bibliotek.

Grundsärskolan har två klassrum, två mindre rum och två grupprum. Grundsärskolan samnyttjar slöjdsalar, hemkunskapssalar, musiksalar, bildsal och idrottshall med grundskolan. Tabell 18 redovisar pedagogisk kapacitet.

Skola	Kapacitet	Kommentar
Aroseniussskolan	500	Inklusive särskolan, exklusive NO-salar Moduletablering hösten 2022.

Tabell 18. Aroseniussskolan, pedagogisk kapacitet.

Det finns 250 platser i matsalen, men det rymmer inte 250 personer. Flödet behöver förbättras eftersom det är trångt både vid hämtning av mat och lämning av disk. Med ökat antal elever kommer det bli schemamässigt svårt för alla elever att äta under rimlig lunchtid.

Prognos och kapacitet

Diagram 27 visar den garanterade kapaciteten i Älvängen för årskurs 7–9 under prognosperioden. Det streckade fältet är den kapacitet som tillkommer om byggnation och färdigställande sker enligt plan. Enligt beräkningarna räcker kapaciteten på Aroseniussskolan fram till år 2024. Om kapaciteten ökar år 2027 finns det underkapacitet åren 2025-2027.

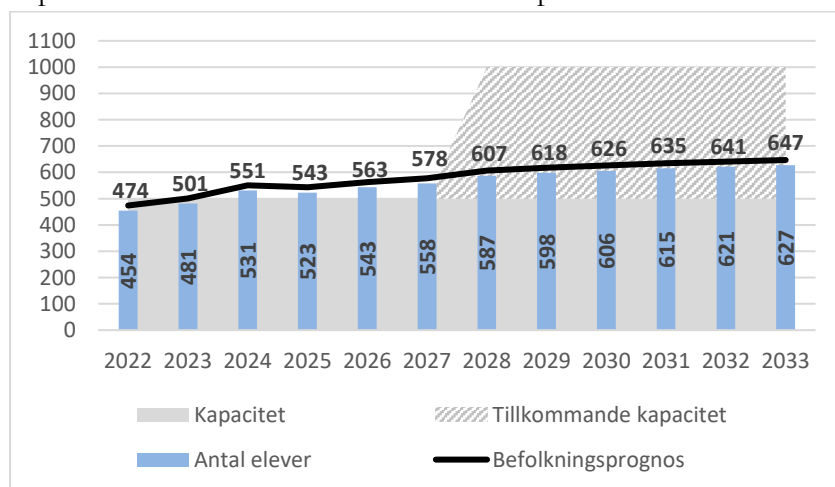

Diagram 27. Kapacitet, tillkommande kapacitet, antal elever samt över- och underkapacitet av elevplatser. Skolupptagningsområde.

Placeringsområde

I beslut om nya placeringsområde ska Kattleberg, Skönningared, Starrkärr, Kilanda, Kollanda och Ryd tillhöra Älvängen skolområde. Diagram 28 visar utvecklingen av elevunderlag för nya placeringsområde för årskurs 7-9, garanterad och tillkommande kapacitet.

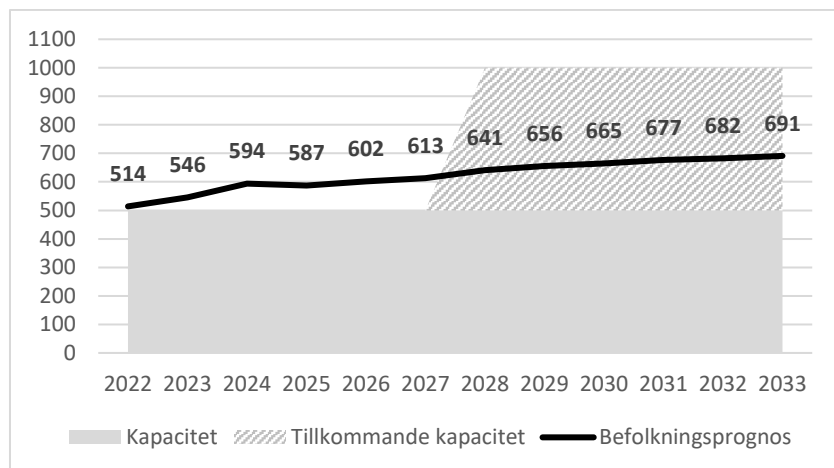

Diagram 28. Utvecklingen av elever för nya placeringsområden för årskurs 7-9, kapacitet, tillkommande kapacitet. Placeringsområde.

Prognosen för elevunderlag för årskurs 7-9 år 2033 är nästan 700 elever. En kapacitet på 1 000 elevplatser räcker både för år 2033 och ur ett 2050 års perspektiv.

Skola i Skepplanda

Lokalförsörjningsenheten har påbörjat en utredning i Skepplanda för en lösning för att säkerställa behovet av både förskola och skola. Målet är att ta fram en plan för vilket ordning arbetena för utökning Alboskolan och ny förskola på Garnvindeskolans tomt ska ske inklusive en evakueringsplan samt volymstudier och trafikutredning

Årskurs F-3

Garnvindeskolan - förskoleklass till årskurs 3. På skolan finns 12 klassrum, 12 grupprum, en idrottshall och ett litet bibliotek. Garnvindeskolans förskola är integrerad på skolan. Tabell 19 redovisar pedagogisk kapacitet.

Skola	Kapacitet
Garnvindeskolan	300

Tabell 19. Garnvindeskolan, pedagogisk kapacitet.

Ventilationen på Garnvindeskolan begränsar kapaciteten. Klassrummen på Sländan och Kardan är idag, enligt de luftflöden som folkhälsomyndigheten föreskriver, anpassade för 17–21 personer. Klassrummen på Vindan är anpassade för 22–28 personer. Garnvindeskolans kapacitet utifrån ventilationen är 224–280 elever. För att få ett ökat luftflöde som är anpassat för dagens verksamhet behöver ventilationen ses över.

Fritidsverksamhet finns på skolan och de använder ett klassrum och ett rum avsett för fritids. I matsalen får det vistas 150 personer. Matsalen används även av Garnvindeskolans förskola. Både skola och fritidsverksamheten har behov av större utrymmen.

Trafiksituationen runt skolan är riskfylld på grund av att det är mycket biltrafik på morgnarna, få parkeringsplatser och svårt för bilar och bussar att samnyttja det utrymme som finns. Bilar blockerar vägen för bussarna och det skapar en säkerhetsrisk. Det finns en *allmän/offentlig* gångväg genom skolgården vilket innebär att fler än elever och personal nyttjar miljön.

Prognos och kapacitet

Diagram 29 visar den garanterade kapaciteten för årskurs F-3 i Skepplanda under prognosperioden. År 2024 kommer det att uppstå underkapacitet på Garnvindeskolan.

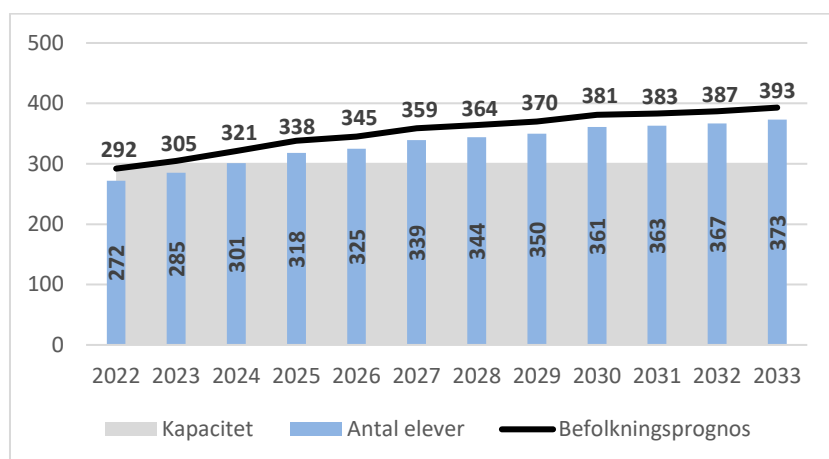

Diagram 29. Befolkningsprognos, kapacitet, antal elever samt över- och underkapacitet av elevplatser. Skolupptagningsområde.

Årskurs 4–6

Alboskolan - årskurs 4 till 6. På skolan finns nio klassrum, nio grupprum, en bildsal och två slöjdsalar. Undervisning i idrott görs i närliggande fritidsanläggning. Nära skolan finns Skepplanda bibliotek. Tabell 20 redovisar pedagogisk kapacitet.

Skola	Kapacitet
Alboskolan	225

Tabell 20. Alboskolan, pedagogisk kapacitet.

En fullstor hemkunskapssal saknas, undervisning sker i fritidshemmets kök vilket är mindre och eleverna delas upp i flera grupper. Det behövs fler arbetsrum och konferensrum för personal.

I matsalen får det vistas 100 personer. Fritidsverksamhet finns på skolan och de använder en fritidslokal och matsalen. Utemiljön är inte avgränsad och det finns gång- och cykelväg över skolgården.

Prognos och kapacitet

Diagram 30 visar den garanterade kapaciteten för årskurs 4–6 i Skepplanda under prognosperioden. År 2028/2029 kommer det att uppstå underkapacitet på Alboskolan.

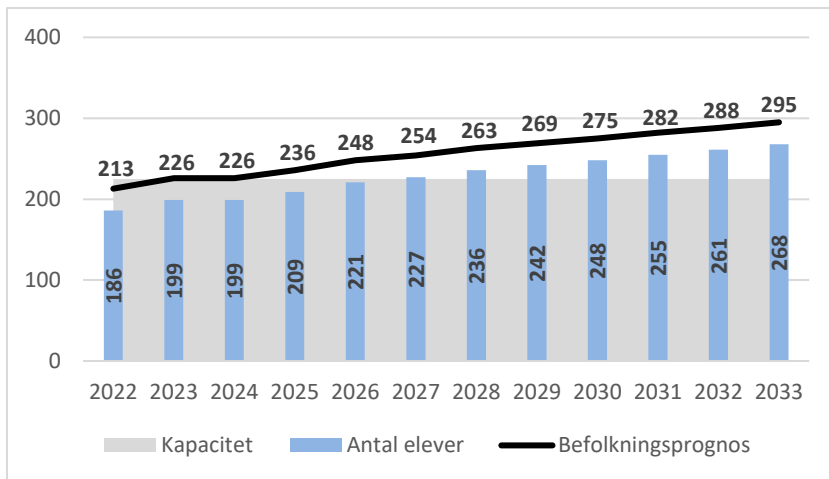

Diagram 30. Befolkningsprognos, kapacitet, antal elever samt över- och underkapacitet av elevplatser. Skolupptagningsområde.

Skola för årskurs F-6

Enligt projektplanen ska en F-6 skola i Skepplanda vara färdigställd år 2027. Planen redovisar också en tillfällig etablering i samband med om-/till-/nybyggnation av F-6 skola. Färdigställandet är beräknat till år 2024. Lokalförsörjningsenheten projektplan kommer att ändras i relation till uppkomna behov i lokalbehovsanalysen och utredningen gällande ny skola i Skepplanda.

Diagram 31 visar beräkning för ny F-6 skola i Skepplanda, med plats för 700 elever. I diagrammet visas utvecklingen av elevunderlaget för både skolupptagningsområden och placeringsområden. Beräkningen visar att en skola för 700 elever kan tillgodose behovet för både skolupptagningsområde och placeringsområde. Att ändra till placeringsområde är möjligt när kapaciteten finns i Älvängen. Ändringen innebär även att det i Skepplanda blir bättre förutsättningar för en hållbar kapacitet ur ett 2050 års perspektiv.

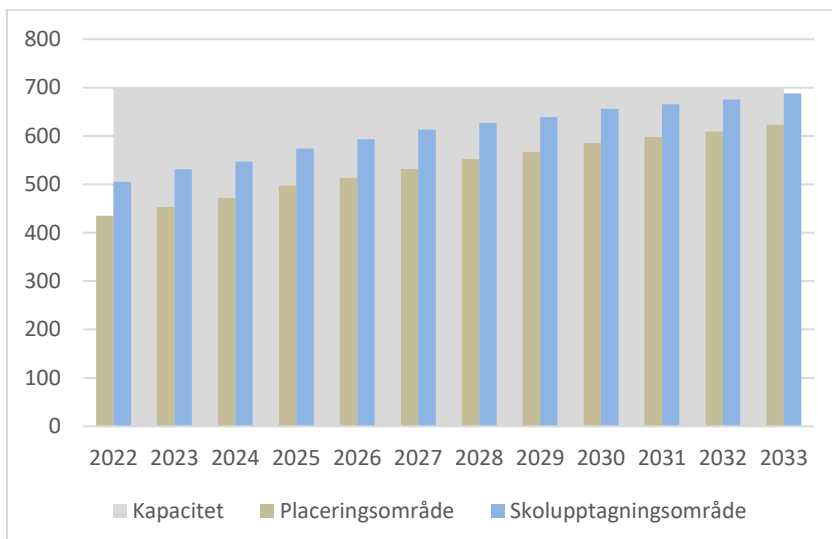

Diagram 31. Kapacitet, utveckling enligt skolupptagningsområde och placeringsområde.

Kartläggning av lärmiljöer fritidshem

Under våren 2021 genomförde sektor utbildning en kartläggning av lärmiljöerna på kommunens fritidshem. Kartläggningen visar att lokalerna för fritidshemmen inte är dimensionerade eller tillräckligt anpassade utifrån verksamhetens behov. Det påverkar möjligheterna att bemanna effektivt, till viss del påverkas också ändamålsenligheten vilket kan innebära ett hinder för att nå upp till läroplanens mål då det exempelvis inte ger samma möjlighet att behålla påbörjade projekt eller att kunna ha projekt/arbetsområden som sträcker sig över flera dagar.

De flesta fritidshem och avdelningar kan erbjuda något rum, eller utrymme, som är tänkt att kunna ge rekreativsmöjligheter till eleverna, vilket är ett krav i gällande styrdokument. Det är också viktigt att det finns möjlighet att organisera och utforma lärmiljön i delaktighet med eleverna.

Gymnasium och vuxenutbildning

Gymnasium

Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom gymnasieskolan syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Undervisningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö.

Kommunen har enligt skollagen ett aktivitetsansvar för ungdomar som inte går i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan och som inte fyllt 20 år. Aktivitetsansvaret innebär att kommunen har ett motivationsskapande och aktivitetskapande uppdrag med fokus på utbildning.

Ale gymnasium

Den som har slutat grundskolan eller motsvarande utbildning får börja i gymnasieskolan senast vårterminen det år då hen fyller 20 år. Invånare i Ale kommun som tillhör denna målgrupp och är behöriga till nationellt program erbjuds idag utbildning hos andra huvudmän inom GR då Ale kommun inte har denna utbildning. Däremot anordnar Ale kommun utbildning för elever som inte är behöriga till nationella program i gymnasieskolan, så kallade introduktionsprogram. Utbildningen inom introduktionsprogram syftar till förberedelser till annan gymnasial utbildning eller till arbetsmarknaden.

De delar inom gymnasial utbildning som Ale bedriver i egen regi i nuläget är introduktionsprogram med inriktningarna individuellt alternativ (IMA), språkintröduktion (IMS) och yrkesutbildning (IMY) tillsammans med vuxenutbildningen.

Lokaler

Ale gymnasium har lokaler i Älvängen. Lokalerna hyrs av Samhällsbyggnadsbolaget och avtalet gäller till 2022-12-31. Med nuvarande elevgrupp och de anpassningar som krävs är lokalerna lämpliga för cirka 90 elever. Det finns 15 undervisningslokaler, i olika storlekar, i vilka det kan vistas 3–18 personer. Det saknas NO-sal, hemkunskapssal och salar för trä- och textilslöjd. Grupperna består av en-till-en-undervisning till grupper om 12 elever på individuellt alternativ och 10–16 elever på språkintröduktion. Det finns 50 platser i matsalen. För undervisning i ämnet Idrott och hälsa används Ledethallen i Alafors och simundervisning sker i Skepplanda.

Det är svårt att prognosticera elevunderlaget på lång sikt eftersom det bland annat styrs av nationella beslut, samarbete, sålda platser till Lilla Edets kommun (våren 2022 hade Lilla Edet 18 elever på Ale gymnasium) och hur många platser som Ale kommun köper av annan huvudman. Verksamheten har höga krav på anpassning för enskilda elever vad gäller tider, uppgifter, arbets- och studiemiljö. Elevhälsan och det förebyggande hälsoarbetet har en central roll på skolan.

IMY, inklusive vuxenutbildning, har verksamhet i Nol och i Komvux lokaler i Alafors. Utbildningar mot Bygg och anläggning, (husbyggnad, samt mark och anläggning), samt

Industriutbildning i lokaler som hyrs av Svenska Stenhus i Nol. Det finns två verkstäder, omklädningsrum, två klassrum, studierum och gemensamt fikarum samt arbetsplatser. I Alafors finns utbildningar för Vård och omsorg samt Barn och fritid. En uppskattning är att verksamheten är fullt utbyggd efter tre år, vilket innebär 80 elever, 10 elever per program i två årskurser.

Utifrån ökning av antal elever inom grundskolan kommer det att bli fler elever på Ale gymnasium. Det är viktigt att förekomma ökningen och ha lokaler som är anpassade för gymnasiets verksamhet. Vårterminen 2022 fanns det 83 elever på Ale gymnasium IMA/IMS och om elevunderlaget ökar medför det att behovet av andra lokaler blir akut.

Brister

Lokalerna i Älvängen möter inte behovet av möjlighet till flexibilitet utifrån elevers behov. Verksamheten har höga krav på anpassningar för enskilda elever vad gäller tider, uppgifter, arbets- och studiemiljö. Lokalerna är både för små vilket innebär begränsningar i antal elever som kan utgöra en klass. Dessutom är det för få lokaler och det finns elever som, i avsaknad av grupprum, har undervisning i elevcafé och korridorer. Grupperna blir små och det kräver mycket lärarresurser. Flexibilitet är viktigt för att inte begränsa möjligheten att ta emot fler elever i de lokaler som används.

Avsaknad av specialsalar innebär bristfälliga lösningar för bild, musik, hemkunskap och naturorienterande ämnen och det begränsar elevernas möjlighet att få adekvat undervisning i dessa ämnen. För att få tillräckligt antal platser i matsalen används korridoren för extra sittplatser och det finns ingen möjlighet till avskildhet. Det saknas funktionella ytor för rastaktiviteter vilket innebär sämre förutsättningar för eleverna att ha god återhämtning under rasterna och skapar otrygghet över skolan. Skolans läge komplicerar möjligheterna till studiebesök och andra aktiviteter och det går åt mycket tid för transporter.

Vuxenutbildning

Enligt skollagen (2010:800) är det gemensamma målet för kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. De ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling.

Vuxenutbildningen ska enligt skollagen utformas utifrån den enskildes behov och förutsättningar. Den kan ha formen av undervisning, handledning och vägledning samt bedömning av måluppfyllelse och kunskaper. Utbildningen ska vara kursutformad för samtliga skolformer.

Vuxenutbildningen syftar till att överbrygga utbildningsklyftorna och därmed verka för ökad jämlikhet och social rättvisa. Den ska tillgodose de vuxnas individuella önskemål om vidgade utbildningsmöjligheter och ge dem tillfälle att komplettera tidigare utbildning samt att kontinuerligt skaffa sig nya kunskaper och kompetenser för ett föränderligt samhälls- och arbetsliv.

Komvux i Ale

Den kommunala vuxenutbildningen är en viktig funktion i Ale kommuns arbete med hållbarhet enligt Agenda 2030. Ansvaret består idag av den kommunala vuxenutbildningen med uppdrags- och påbyggnadsutbildningar, utbildning i svenska för invandrare, yrkesutbildningar lokalt och regionalt inom GR samt särskild utbildning för vuxna. Från hösten 2021 även yrkespaket (IMY) på gymnasial nivå tillsammans med Ale gymnasium/IM. Lilla Edets kommun köper SFI undervisning av Ale kommun, vilket innebär en näst intill dubblering av antalet elever. Vissa utbildningar som Ale kommun inte kan erbjuda köps in av externa aktörer och kommuner. Komvux i Ale arbetar aktivt med att minska den del av verksamheten som upphandlas av andra aktörer.

Vuxenutbildningen ses idag som en viktig aktör för att motverka konsekvenserna av pandemin och den strukturomvandling som sker på arbetsmarknaden. Detsamma gäller att Komvux är viktig för utbildning av nyanlända att komma in på den reguljära arbetsmarknaden.

Lokaler

Komvux har idag lokaler i Himlaskolan, Alafors. Komvux disponerar nio klassrum, ett grupprum, tio arbetsrum och två studiehallar. Utöver det finns en hemkunskapsal och bildsal som Komvux och Himlaskolan samnyttjar. Idag är det cirka 500 elever inskrivna, inklusive de som läser på Hermods på distans.

Brister

Lokalerna är idag i princip fullt utnyttjade i och med utökning av SFI och IMY och antalet grupprum är begränsat. Lokalerna är i behov av invändigt underhåll. Prioritering av åtgärderna behöver göras när det finns beslut på hur länge verksamheten ska vara kvar i befintliga lokaler. Verksamhet fastighet har bedömt att Himlaskolan behöver avvecklas på sikt på grund av byggnadernas standard, ett beslut som påverkar Komvux lokaler.

Avsaknad av ändamålsenliga lokaler för Komvux innebär att Ale kommun inte kan undervisa samtliga elever som söker till Komvux utbildningar, att Ale kommun inte kan följa riktningen mot mer undervisning i lokal regi och inte kan samverka med andra kommuner och erbjuda studieplatser till sökande från annan kommun.

Samverkan i gemensamma lokaler

Gemensamma lokaler kan möjliggöra ett närmare samarbete mellan det kommunala aktivitetsansvaret, InVux, Ale gymnasium och Komvux. Gemensamma lokaler kan även öppna upp möjligheterna för en mer flexibel samverkan mellan andra verksamheter och myndigheter, till exempel Arbetsmarknadsenheten och försörjningsstöd (AMFE) samt Arbetsförmedlingen (AF). En ökad samverkan mellan kommunens verksamheter och externa myndigheter kan öka möjligheterna till att fler ungdomar kan få någon form av sysselsättning samt en möjlighet att komma i egen försörjning, vilket kan minska risken att ungdomar hamnar i ett utanförskap och minskat behov av försörjningsstöd.

Det kommunala aktivitetsansvarets (KAA) huvuduppgift är att få ungdomar att återuppta sina studier. Många av ungdomarna har dock svårt för att vistas i en typisk skolmiljö, som till exempel Ale gymnasium. Gemensamma lokaler skulle därför bidra till möjligheten att bygga upp en kompletterande lärmiljö som skulle gynna målgruppen. På så sätt skulle kommunens aktivitetsansvar för ungdomar minska.

En lokal som erbjuder studieplatser, bokningsbara grupprum och fikarum kan erbjuda invånare en möjlighet att närma sig utbildningen genom att till exempel möta personal inom InVux och KAA. Studieplatser och bokningsbara grupprum kan även nyttjas av studerande inom högre utbildning som till exempel fortbildar sig för kompetensväxling inom kommunen.

Behov

Det finns behov av två separata entréer, en för Komvux och en för gymnasiet. Administration, rektorer, elevhälsa, studie- och yrkesvägledare kan ha en gemensam administrativ yta. De funktioner som behöver ha egna rum är rektorer, studie- och yrkesvägledare, kurator, sjuksköterska och specialpedagog. Arbetsrum för pedagogisk personal, gymnasiet (20 personer) och Komvux (35 personer). Arbetsrummen ska vara dimensionerade för 8-12 personer.

Det ska finnas tillgång till konferensrum, vilrum, personaltoaletter och ett personalrum för all personal med möjligheter till att förvara, värma och äta sin lunch samt diska, för 50-60 personer. Det ska också finnas utrymme för kopiering, förvaring, vaktmästeri och lokalvård.

Gymnasium

Gymnasiet har behov av matsal och tillhörande kök (tillagningskök eller mottagningskök). Matsalen behöver ha en kapacitet för 70 platser samt möjlighet till avskilda platser för att skapa matro. Det ska också finnas en samlingssal med scen för hela skolan. Det finns behov av lokaler för undervisningsrum för teoretiska ämne, bild, musik, slöjd, naturorienterande ämne, grupprum, hemkunskap, metodrum, verkstäder, ytor för rastaktiviteter och yta för placering av elevskåp. Gymnasiet önskar ha daglig tillgång till idrottshall/gym. Både för ämnet Idrott och hälsa samt som aktivitet i studieplaner för de elever som gynnas av det. Enligt skollagen ska det finnas bibliotek i anslutning till gymnasieskolan och tillgång till skolbibliotekarie.

Storleken på klassrummen kan variera och vara dimensionerade för 15–20 elever. Det är viktigt att det finns tillgång till 1–2 grupprum i anslutning till klassrummen. Ett alternativ till grupprum och mindre klassrum är att större klassrum går att avdela med vikkvägg. Behovet är 8–10 klassrum med tillhörande grupprum. Beroende på lösning (klassrum/grupprum eller större klassrum som

Verksamheten är flexibel och ändras både under året och från år till år, vilket kan innebära förändringar möbelbehov. Det behövs en förvaringsplats för möbler samt förråd för skolmaterial.

Komvux

Komvux i Ale har behov av lokaler som riktas mot specifika yrkeskurser, praktiska moment samt klassrum för teoretisk undervisning. Behovet av undervisningslokaler innebär

- 17 klassrum för teoretisk undervisning, 30 platser per klassrum
- Två verkstäder för praktiska moment

- Ett metodrum

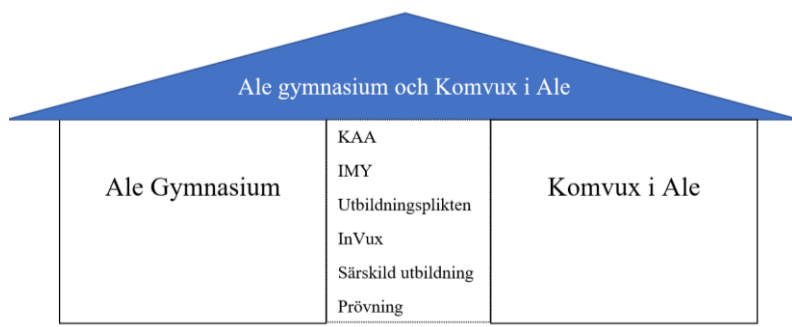
Komvux är i behov av lokaler för social yta och tillgång till elevcafé/fikarum där möjlighet finns för förvaring, uppvärmning och förtäring av medhavd mat samt möjligheten till att diska. Då Komvux i Ale även erbjuder distanskurser från andra utbildningsanordnare behövs studieplatser och bokningsbara grupprum att tillgå för elever som behöver träffas för sina studier eller vill ta del av till exempel trådlöst nätverk och annat som skollokalen kan erbjuda.

I planeringen av gemensamma lokaler behövs även hänsyn tas till elever som tillhör gymnasiesärskolans personkrets och särskild utbildning för vuxna. En tydlig hemvist för dessa elever bör beaktas.

Samordningsvinster

En samordning av Ale gymnasium och Komvux i Ale kan, där det är möjligt, skapa en mer effektiv utbildningsorganisation lokalt för samma medel som det annars köps utbildning för. Genom att de två verksamheternas kompetenser samnyttjas kan fler få tillgång till rätt kompetens utan att den behöver köpas in externt. Det finns stora möjligheter kring samutnyttjande av utrustning och lokaler och det medför ett större utbud och ett mindre antal köpta utbildningar. Fler elever kan läsa en utbildning med Ale kommun som huvudman. Eleverna får även möjlighet till närhet mellan olika stödfunktioner i Ale, dvs utbildning, socialtjänst och/eller annat som kan vara aktuellt. InVux och KAA får också en tydligare koppling till elever som av någon anledning inte fortsätter sin utbildning.

Ett aktivt samarbete mellan Ale gymnasium och Komvux kan vara ett viktigt led för att fullt ut kunna erbjuda elever inom särskild utbildning för vuxna de möjligheter och det utbud de har rätt till på plats i Ale kommun. Idag har inte Komvux i Ale den möjligheten.

Figur 6. Gemensamma lokaler.

Sektor utbildning förordar samverkan i gemensamma lokaler. Två verksamheter under samma tak som samordnas för att bredda utbudet av utbildningar utifrån målgruppernas behov. Dessutom innebär gemensamma lokaler att det är lättare att möta ett föränderligt behov och en effektivare användning av resurser. Lokaliseringen av själva utbildningen och dess närhet till kollektivtrafik är av stor vikt för att det ska vara lockande för elever.

Samverkan med andra kommuner

En utvecklad samverkan med Lilla Edets kommun kan innebära ett ökat behov utifrån fler elever och fler medborgare i våra kommuner vilka studerar på olika nivåer. Ökad samverkan kan vara inom IM, IMY, Gr/Gy, yrke, utbildningsplikt, DUA, jobbspår med mera.

Sektor utbildning

Diarienummer: UBN.2022.262

Datum: 2022-08-24

Utredare Lina Nelin

Utbildningsnämnden

Riktlinje för barnomsorgsplats inom förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem i Ale kommun

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att anta *Riktlinje för barnomsorgsplats inom förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem i Ale kommun.*

Motivering till beslut

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Sammanfattning

Ale kommun är en växande kommun och antalet invånare i de yngre åldrarna ökar. Det innebär ett ökat tryck på barnomsorgen vilket i sin tur ställer högre krav på tydliga riktlinjer och regelverk för att säkerställa likabehandling för alla invånare.

Åsa Ericson
Sektorchef

Marcus Larsson
Administrativ chef

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, 2022-08-24

Riktlinje för barnomsorgsplats inom förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem i Ale kommun

Beslutet skickas till:

För vidare hantering:

Verksamhetschefer sektor utbildning
Rektorer

Ärendet

Vårdnadshavares rätt till barnomsorg i förskola och fritidshem regleras främst i 8 kap. 3-7 och 16 §§ samt 14 kap. 3,5-7 §§ skollagen (2010:800). Syftet med verksamheterna är att stimulera barns utveckling och lärande. Förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap, se 8 kap. 2 §, 14 kap 2§ samt 25 kap. 2§ skollagen. En riktlinje anger kommunens styrning, ger vägledning och fastställer ramar för handlingsutrymmet som nämnden beslutar. Utifrån riktlinjen beslutar sektorchef om rutiner för handläggningen.

Ale kommun är en växande kommun och har ett ökat tryck på barnomsorgen. Administrationen har ofta kontakt med vårdnadshavare som hör av sig med frågor och önskar förtydliganden kring regelverket.

Omvärldsbevakning gällande riktlinjer och regelverk har gjorts i kommuner runtom i landet och framförallt i närliggande kommuner och Göteborgsregionens (GR) kommuner.

För att säkerställa likvärdig hantering av placering i förskola och fritidshem samt att Ale ska närma sig GR kommunernas regelverk, har en ny riktlinje tagits fram där redan aktuella regelverk utifrån tidigare beslut förtydligas.

Förtydliganden som har gjorts i den nya riktlinjen är att familjehemsförälder likställs med vårdnadshavare (sid 4 i riktlinjen). Boende i annan kommun har rätt att ansöka om plats i förskolan, men erbjuds endast vid överkapacitet på önskad ort (sid 5). Hur avgiften hanteras vid uppsägning av plats när platsen aldrig har använts (sid 7). Vad som gäller vid placering i fritidshemmet under lov för arbetssökande och föräldralediga (sid 8). Avgiftsfri förskola följer skolans läsårstider, avgift kommer att debiteras för föräldralediga och arbetssökande som önskar plats på loven (sid 10).

För ytterligare tydlighet i riktlinjen som ett stöd för likabehandling av Ale kommuns invånare har några tillägg tagits fram. När en ansökan om förskoleplats inkommer med önskat startdatum mitt i sommaren när ett begränsat antal förskolor håller öppet, kommer det att behövas en särskild ansökan till sommarförskola, om vårdnadshavarna inte har möjlighet att vänta med start till augusti (sid 5). Om barnet har oanmäl frånvaro i 1 månad skickas information ut om att förskoleplatsen kommer att avslutas den 15:e i nästkommande månad. Vidare går det att ansöka om 2 månaders vilande plats och under sommaren (juni-aug) gäller 3 månader (sid 6). I stället för att ta ut avgift för lovfratids 4 gånger per år kommer det att debiteras varje månad (sid 10) avgiften blir totalt den samma men det delas upp på 12 månader i stället för 4 månader.

Ekonomisk bedömning

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Invånarperspektiv

Invånarna i Ale ska vara säkra på att de bemöts och behandlas på samma sätt. En riktlinje underlättar för alla invånare att känna till vad det är som gäller i Ale kommun och vad de kan förvänta sig.

Ur ett barnrättsperspektiv är det viktigt att kommunen säkerställer att alla vårdnadshavare och barn har likvärdiga möjligheter att söka förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem samt att de erbjuds plats utifrån en icke-diskriminerande, objektiv och saklig grund.

Hållbarhetsperspektivet

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Lagstiftning och kommunala styrdokument

Skollagen (2010:800)

Remissyttrande

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Behandlad enligt MBL

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Beslutets genomförande

Riktlinjer publiceras på Ale kommuns hemsida för tillgång till alla invånare.

Administrativ chef ansvarar för att informationen om beslut om ny antagen riktlinje når alla chefer. Verksamhetschefer och rektorer ska känna till och arbeta utifrån riktlinjen tillsammans med sina medarbetare.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att en riktlinje för barnomsorg är av vikt för att skapa tydlighet och rättssäkerhet i de beslut samt den barnomsorg som kommunen erbjuder. Riktlinjer bidrar också till transparenstens kring verksamheten.

Riktlinjer för barnomsorg - Förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem i Ale kommun

Kommunala verksamheter

Antagen av Utbildningsnämnden § XX	2022-XX-XX
Ansvarig sektor:	Utbildning
Ikraftträdande	2022-10-01
Giltighetstid	Gäller tills vidare
Revideras	Senast fyra år efter ikraftträdande
Diarienummer	UBN.2022.262

Ansvarig handläggare

Administrativ chef, Utbildning

Innehåll

Inledning och syfte	3
Förskola	3
Pedagogisk omsorg.....	3
Fritidshem.....	3
Förskolan och pedagogisk omsorg	4
Rätt till omsorg	4
Barn folkbokförda i annan kommun/annat land	5
Öppettider barnomsorg.....	5
Barnomsorg på obekväm arbetstid	5
Ansöka om plats	6
Särskild hantering	6
Nattarbetande vårdnadshavare	6
Vistelsetid	7
Uppsägning	8
Flytt.....	8
Övergång mellan förskola och fritidshem.....	8
Fritidshem	8
Ansöka om plats	9
Vistelsetid	9
Utökad tid	9
Uppsägning.....	9
Avgifter barnomsorg	10
Avgiftsfri allmän förskola	11
Föräldralediga och arbetssökande	11
Fritidshem under skollov	11
Inhämtning av uppgifter	11

Inledning och syfte

Riktlinjerna är framtagna för att säkerställa att det råder en konsekvent och likvärdig hantering av placering inom nämnda verksamheter. De ska garantera att förskolor pedagogisk omsorg och fritidshemmet i Ale kommun i enlighet med skollagen (2010:800)¹, är öppen på lika villkor för alla som önskar. De ska också säkerställa att skollagen (2010:800 1 kap 8 §) och diskrimineringslagen (2008:567 1 kap 1 § och 2 kap 5, 6 §§) följs så att ingen diskriminering förekommer av barn som söker till förskola på grund av ålder, kön, etnicitet, trosuppfattning eller funktionshinder.

Förskola

Enligt skollagen (2010:800) 8 kap 5 § ska plats i förskola och pedagogisk omsorg erbjudas från och med att barnet är ett år och fram tills dess att barnet börjar skolan. Det är en skolform som ger utbildning under ledning av legitimerad förskollärare² tillsammans med annan personal som till exempel barnskötare samtidigt som det ger vårdnadshavaren möjlighet att förvärvsarbeta.

Pedagogisk omsorg

Pedagogisk omsorg är ett alternativ till förskola och regleras i skollagen³. Det är ingen skolform som innehåller undervisning och personalen behöver inte vara högskoleutbildad men ska ha utbildning eller erfarenhet av arbete med barn. Styrdokument i pedagogisk omsorg är framförallt allmänna råd, förskolans läroplan är vägledande för verksamheten.

Den pedagogiska omsorgen i Ale kommun bedrivs på olika sätt. Antingen i det egna hemmet med en mindre barngrupp på upp till fem barn, alternativt i en särskild lokal med en mindre barngrupp på upp till 15 barn.

Fritidshem

Fritidshemmet kompletterar utbildningen i grundskolan, fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda en meningsfull fritid⁴. Fritidshem erbjuds till barn mellan 6–12 år.

¹ Skollagen (2010:800) 8 kap 12, 18 §§, 25 kap 10 §, 14 kap 4 §

² Läroplan för förskolan (Lpfö18) kap 1 förskolans uppdrag

³ Skollagen (2010:800) 25 kap 2 §

⁴ Skollagen (2010:800) 14 kap 2 2

Förskolan och pedagogisk omsorg

Rätt till omsorg

Barn 1–5 år har rätt till omsorg förutsatt att vårdnadshavare gör ett aktivt val och ansöker om plats samt uppfyller följande kriterier:

- Arbetar eller studerar. Studierna ska vara studiemedelsberättigade, yrkesförberedande eller utbildning i svenska för invandrare SFI.
- Är arbetssökande eller föräldralediga med syskon. För arbetssökande gäller rätten till förskola förutsatt att vårdnadshavare står till arbetsmarknadens förfogande och är inskriven på arbetsförmedlingen samt är aktivt arbetssökande. Har rätt till 15 tim/veckan.
- Hösten det år barnet fyller 3 år, har barnet rätt till 15 tim avgiftsfri förskola, så kallad allmän förskola⁵

Barn har även rätt till omsorg om det finns särskilda skäl till exempel barnets eget behov eller familjens behov i övrigt. Behovet utreds av specialpedagog innan plats kan erbjudas. Kortare period (max 4 veckor) för utökad tid kan beslutas av rektor.

Förskoleverksamheten organiserar och avgör vilka tider barnen får vara i förskolan. Bedömningar kan göras lokalt i samråd med vårdnadshavare och rektor i förskolan som känner barnen och familjernas behov bäst. Rektor kan också besluta att barn ska få vara mer i förskolan än de tider de har rätt till enligt skollagen.

Ale kommun erbjuder också omsorg efter uppvisande av intyg och bedömning av behov till vårdnadshavare som:

- Är sjukskriven
- Har sjuk- eller graviditetspenning
- Får avgångsvederlag, ålderspension, avtalspension eller sjukpension (sjukersättning).

Barn har rätt till avgiftsfri allmän förskola 525 timmar per år från och med augusti samma år som barnet fyller 3 år. Ale kommun erbjuder dessa timmar inom skolans läsårstider. Timmarna är avgiftsfria för alla barn från 3 år oavsett grund för placering, läs mer under avgifter och inkomster.

Barn placerade i familjehem har samma rätt som ovan till placering i förskolan, familjehemsförälder likställs med vårdnadshavare, barnet erbjuds därför även här utifrån familjehemsförälders sysselsättning. Heltid familjehemsarbete likställs med föräldraledighet och innebär rätt till 15 tim i förskola.

⁵ Skollagen (2010:800) 8 kap 4 §

Barn i förändrade familjeförhållanden har rätt till förskola enligt vårdnadshavarens behov och det styrs inte utifrån den nya sambons sysselsättning. Till exempel om ny sambo är hemma och föräldraledig med halvsyskon, får de äldre halvsyskonen vara i förskola enligt vårdnadshavarens behov, om vårdnadshavare blir ledig med halvsyskon gäller 15 tim i förskolan för äldre halvsyskonen.

Barn till vårdnadshavare som blir arbetsbefriade har rätt till 15 tim/veckan om inte arbetsåtgärds sätts in och vårdnadshavaren då har närvaroplikt för utbildning eller annat, då räknas det som arbetstid. Intyg från arbetsgivare kan begäras in.

Barn folkbokförda i annan kommun/annat land

Enligt skollagen (2010:800) 8 kap 13 § har alla barn rätt att söka plats i förskola i Ale kommun även om barnet är folkbokfört i annan kommun. Om ett barn har särskilda skäl att gå i förskola i Ale, ska kommunen inhämta yttrande från barnets hemkommun, innan beslut om placering kan tas.

Beslut om mottagande av barn från annan kommun fattas på delegation. Ett barn från annan kommun kan inte erbjudas plats i kommunen om det innebär att ett barn boende i kommunen åsidosätts möjlighet till placering.

Barn från annat EU/EES land ska erbjudas plats på samma villkor som barn folkbokförda i kommunen enligt skollagen (2010:800) 29 kap 2 §.

Barn från andra länder som inte är medlemmar i EU/EES och som inte är asylsökande eller har tidsbegränsat uppehållstillstånd äger ingen rätt till plats i förskola eller pedagogisk omsorg.

Barn som är asylsökande eller barn med tidsbegränsat uppehållstillstånd ska erbjudas förskola under minst 15 timmar per vecka från det att barnet fyller ett år.

Öppettider barnomsorg

Förskolor och pedagogisk omsorg i Ale kommun håller öppet under helgfri vardag 06.00 – 18.00. Under sommar- och jullov, samt klämdagar och studiedagar håller förskolor och pedagogisk omsorg begränsat öppethållande.

Barnomsorg på obekvämt arbetstid

Vid behov av barnomsorg utan för ordinarie öppettider kl. 06:00-18:00 ska en ansökan skickas in. Ansökan om barnomsorg på obekvämt arbetstid görs på särskild blankett, som finns på kommunens hemsida www.ale.se eller att hämta hos kommunens Kontaktcenter. Prövning görs i varje enskilt fall och placering beslutas enligt riktlinjer för barnomsorg på obekvämt arbetstid.

Ansöka om plats

Vårdnadshavare kan ansöka om plats i förskola tidigast åtta månader före plats önskas. Ködatum räknas tidigast sex månader före önskad placeringsstart. Platsgaranti gäller inom fyra månader från den dag då vårdnadshavare önskar plats om inte vårdnadshavare önskar en senare placeringsstart⁶.

Ansökan görs via e-tjänst på ale.se. Ansökningsdatum är den dag då ansökan är korrekt ifylld och komplett. Vid önskan av omplacering till annan enhet görs ansökan på samma sätt.

Vid ansökan om förskola under perioden 16 juni till 30 juli flyttas start till augusti, vecka 32. Om behov av plats finns för perioden görs särskild ansökan om sommarförskola.

Erbjudande om plats sker enligt gällande turordningsregler och skickas ut via sms. Erbjudandet sker till någon av kommunens förskolor, det behöver inte vara till önskad förskola.

Vid behov av omsorg under sommaren veckorna 28-31, behöver särskild ansökan om sommarförskola göras via e-tjänst på ale.se.

Boende i annan kommun har rätt att ansöka om plats men erbjuds endast plats om prognos över tid på överkapacitet av platser finns. Platserna ska i första hand erbjudas barnen som är folkbokförda i Ale kommun. GR-regionens kommuner har en överenskommelse, utifrån barnets perspektiv att inte erbjuda plats i två kommuner.

Särskild hantering

Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl har behov av särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola är undantagna lagen om platsgaranti och ska erbjudas en plats med skyndsamt förtur⁷.

Vårdnadshavare som har sekretessmarkering beslutat av skattemyndigheten eller saknar personnummer kontaktar Ale kommuns Kontaktcenter som hjälper till med ansökningsblankett eller för vidare kontakt med ansvarig handläggare.

Nattarbetande vårdnadshavare

Vårdnadshavare har rätt till vila efter nattarbete. Barnet har möjlighet att vara i verksamheten under vårdnadshavarens sovtid för att möjliggöra en dygnssömn motsvarande 8 timmar. Vistelsetiden bestäms i samråd mellan hem och förskola utifrån bådats förutsättningar och behov. Även innan nattarbete kan det finnas behov av vila, beslut om när barnet kan lämnas på förskolan fattas av rektor med hänsyn tagen till både vårdnadshavare och barnets behov.

⁶ Skollagen (2010:800) 8 kap 14 §

⁷ Skollagen (2010:800) 8 kap, 14 §

Vistelsetid

Vistelsetiden är vårdnadshavarnas gemensamma arbetstid/studietid plus restid vilket kan innebära att den som börjar senare lämnar och den som slutar tidigare hämtar. När vårdnadshavare är ledig, har semester eller uppehåll från studier ska även barnet vara ledig. Det gäller även om bara en av vårdnadshavarna med samma folkbokföringsadress är ledig.

Sjukskrivning

Om vårdnadshavare blir sjukskriven en längre period (gäller även graviditetspenning) har barnet rätt att gå i förskolan 15 tim/vecka. Vid behov av fler timmar görs en bedömning utifrån tidigare placeringstid och sjukdomens omfattning, vistelsetiden bestäms och beslutas av rektor efter inlämnande av sjukintyg.

Föräldraledig/arbetssökande

I direkt anslutning till syskons födelse får barnet vistas på förskolan enligt tidigare godkänt schema i 10 dagar (dagarna kan inte sparas). Därefter får barn med föräldraledig vårdnadshavare vara i förskola 15tim/vecka. Tiden förläggs 3 timmar/dag 5 dagar/vecka eller 5 timmar/dag 3 dagar/vecka enligt vårdnadshavarnas önskemål. Man väljer veckodagar över tid och kan inte byta vid exempelvis helg, sjukdom eller annan orsak. Vistelsetiden (klockslag) bestäms utifrån verksamhetens förutsättningar. En förälder kan inte vara föräldraledig för ett barn samtidigt som det barnet är i förskola/pedagogisk omsorg. Barn till arbetssökande som är inskriven på arbetsförmedlingen, erbjuds 15 timmar/vecka i förskola enligt samma regler som vid föräldraledighet.

Allmän förskola

Allmän förskola erbjuds från höstterminen det år barnet fyller 3 år. Antal timmar i förskolan är 15 tim/vecka. Vistelsetiden är avgiftsfri och följer grundskolans läsårstider, totalt 525 tim/år (ingen vistelse på lov dagar). Allmän förskola som grund för placering gäller de vårdnadshavare som inte är föräldraledig med annat syskon eller pensionär.

Allmän förskola erbjuds i förskola men inte i familjedaghem. De 3 till 5-åringar som redan har en plats i familjedaghem erbjuds, om vårdnadshavare så önskar, byte till förskola hösten det år som barnet fyller tre år. Vårdnadshavaren har också möjlighet att ha barnet både i familjedaghem och i allmän förskola, men då är det vårdnadshavarens ansvar att lämna och hämta barnet på förskolan.

Frånvaro

Ansökan om frånvaro upp till 2 månader kan göras, under sommarmånaderna (jun-aug) gäller 3 månader. Beslut fattas av rektor. Betalningsskyldighet gäller under hela frånvaron. Om barnet haft oanmäld frånvaro i 1 månad avslutas placeringen den 15:e i nästkommande månad.

Uppsägning

Uppsägningstiden är 30 dagar och räknas från den dag uppsägningen inkommit, såvida inte datum för avslut ligger längre fram i tid än 30 dagar. Om tiden mellan två placeringar är mindre än 90 dagar så kommer avgift att tas ut även för den lediga perioden. Gäller inom samma verksamhetsform. Uppsägning görs via e-tjänst.

Om platsen delas av två vårdnadshavare som bor på olika folkbokföringsadresser ska uppsägningen göras av vårdnadshavarna var för sig.

Om platsen sägs upp innan planerat startdatum tas ingen avgift ut. Sägs platsen upp från planerat startdatum eller efter tas avgift ut under uppsägningstiden, även om platsen inte har nyttjats. Avgift tas ut från uppsägningssdag och 30 dagar framåt.

Flytt

Vid utflytt från kommunen får platsen behållas max fyra månader förutsatt att man ansökt om förskoleplats i den nya hemkommunen. Om platsen önskas behållas längre än fyra månader ska särskild ansökan om detta skickas in. Beslut fattas på delegation⁸.

Övergång mellan förskola och fritidshem

Under sommaren (vecka 28–31) tillhör barnen som ska börja förskoleklass fortsatt förskola och de som är i behov av sommaromsorg behöver anmäla behovet i särskild e-tjänst. Den 31 juli avslutas platsen i förskolan per automatik om platsen inte har sagts upp innan. Undantaget är om man är i behov av sommaromsorg då avslutas förskoleplatsen efter behovet upphör (om efter 31 juli).

Fritidshem

Barn i Ale kommun har rätt till plats i fritidshem tillhörande den skola där barnet är inskrivet eller blivit erbjuden placering. Detta förutsatt att vårdnadshavare gör ett aktivt val och ansöker om plats samt uppfyller följande kriterier:

- Vårdnadshavare arbetar eller studerar (förutsatt att studierna är studiemedelsberättigade eller utbildning i svenska för invandrare SFI).
- Barn som har ett eget behov utifrån familjens situation i övrigt⁹.
- Vårdnadshavare är arbetsökande eller föräldraledig med syskon.
- Barnet är folkbokfört i Ale kommun vid önskat placeringsdatum om fritidshem önskas innan skolplaceringen påbörjats till hösten (tex vid flytt till kommunen i juni).

⁸ Skollagen (2010:800) 8 kap 13 § (2:a stycket)

⁹ Skollagen (2010:800) 14 kap 5 §

Ale kommun erbjuder omsorg efter behov och mot uppvisande av intyg till vårdnadshavare som är:

- Sjukskriven efter medicinskt omsorgsbehov
- Hemma med sjuk- eller graviditetspenning

Ansöka om plats

Ansökan om plats görs via e-tjänst på ale.se.

Fritidshemsplats ska erbjudas så snart det framkommit att eleven har behov av en sådan plats¹⁰. Efter inkommen ansökan underrättas berörd verksamhet och eleven erbjuds plats. Plats erbjuds på den enhet som tillhör skolan där barnet går.

Vid behov av plats i fritidshem enbart under skollov, måste vårdnadshavare ansöka om det. Om barnet har en ordinarie fritidshemsplats avslutas den per automatik vid ansökan om lovfritids. Lovplatsen är avgiftsbelagd.

Vistelsetid

Ordinarie fritidshem innebär vistelse före och efter skoldagen samt skollov mellan klockan 06.00 - 18.00. Under sommar- och jullov, samt klämdagar och studiedagar har fritidshemmen begränsat öppethållande.

Barn till vårdnadshavare som är arbetssökande/föräldraledig får vara på fritidshemmet upp till 30 timmar per vecka inklusive skoltid. Tiden räknas från skoldagens början och innebär en samlad dag från skolstart och 6 timmar framåt per dag, exempelvis kl.08.00-14.00 måndag-fredag. (Ingen morgonomsorg). Det gäller även under lov, tiden är då max 6 timmar/dag.

Fritidshem under skollov som erbjuds under lov och studiedagar. Vistelsetiden är klockan 08.00–15.00. Avgift tas ut varje månad

Vid behov av omsorg under på obekvämt arbetstid (18:00-06:00) gäller samma regler som för förskola.

Utökad tid

Barn har även rätt till omsorg om barnet har ett särskilt behov¹¹ eller ett eget behov utifrån familjens situation i övrigt. Behovet utreds av specialpedagog innan plats kan erbjudas. Kortare period (max 4 veckor) för utökad tid kan beslutas av rektor.

Uppsägning

Uppsägningstiden är 30 dagar och räknas från den dag uppsägningen inkommit, såvida inte datum för avslut ligger längre fram i tid än 30 dagar. Avgift tas ut under uppsägningstiden oavsett om platsen används eller inte.

¹⁰ Skollagen (2010:800) 14 kap 4 §

¹¹ Skollagen (2020:800) 14 kap 6 §

Om man vill säga upp platsen under en period måste man söka plats på nytt. Om tiden mellan två placeringar är mindre än 90 dagar så kommer avgift att tas ut även för den lediga perioden.

Om vårdnadshavarna har olika folkbokföringsadresser och båda är platsinnehavare, så måste de säga upp sin placering var och en för sig.

Fritidshemsplatsen avslutas automatiskt vid vårterminens slut (sista juni) det år som barnet fyller 13 år¹².

Avgifter barnsomsorg

Ale kommun tillämpar maxtaxa. Det innebär att avgifterna regleras i enlighet med den bidragsram som beslutas om och utbetalas av Skolverket för varje år. Avgifter och taxor beslutas av kommunfullmäktige.

Avgift betalas 12 gånger per år. Det innebär att man betalar även under semester eller annan ledighet.

Inkomst och grund för placering (kontrakterad tid 60 eller 15 tim) är grund för beräkning av avgift för förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem. Vårdnadshavare ansvarar för att lämna in korrekta uppgifter för beräkning av avgiften. Uppgifter ska lämnas i kommunens e-tjänst.

I de fall vårdnadshavarna är folkbokförda på samma adress blir båda vårdnadshavarna platsinnehavare och därmed ansvariga för barnomsorgsavgiften. Vårdnadshavare som är folkbokförda på olika adresser erhåller delad faktura. Även intäkter från sambo/maka/make som inte är vårdnadshavare till barnet, men som är folkbokförd i hemmet, inräknas och behöver lämna inkomstuppgifter¹³.

Avgift betalas från och med det startdatum som meddelats av förskolan, pedagogisk omsorg eller fritidshemmet och så länge barnet har en plats. Vid önskan om uppskjuten inskolning (max två veckor) betalas full avgift från erbjudet startdatum. Initiativ till senare inskolningsstart av verksamheten senareläggs även debiteringsstarten. Avgiften för platsen är ett abonnemang per helår och inga avdrag ges vid semester, sjukdom eller annan ledighet. Undantag kan göras om synnerliga skäl finns.

Ale kommun arbetar med avgiftskontroll och efterdebiterar vid felaktigt inlämnade inkomstuppgifter. Avgiftskontrollen genomförs med två års eftersläpning. Kontroll av inkomstuppgifter hämtas från Skatteverket. Om för mycket avgift betalas in, görs även en återbetalning.

Vilka inkomster som är inkomstgrundande finns att läsa på Skatteverkets webbplats.

¹² Skollagen (2020:800) 14 kap 7 §

¹³ Föräldrabalken (1949:381) 7 kap 5 §

Avgiftsfri allmän förskola

Enligt skollagen 2010:800 8 kap 4 § lag har alla barn rätt till avgiftsfri allmän förskola från och höstterminen det år som barnet fyller tre år. Om barnet går i förskola upp till 15 timmar per vecka innebär det att förskolan är avgiftsfri 525 timmar per helår. Allmän avgiftsfri följer skolans läsårstider och vilket innebär att barnet är ledigt under loven (höstlov, jullov, sportlov, påsklov och sommarlov).

Om barnet har behov av förskoleplats 16 timmar eller mer per vecka ges en reduktion motsvarande 15 timmar per vecka/525 timmar per år.

Föräldralediga och arbetssökande

Från och med höstterminen (aug) det år som barnet fyller 3 år är det avgiftsfritt 15 timmar/vecka i förskola.

Barn till vårdnadshavare som är föräldraledig eller arbetssökande har barnet rätt till förskola även under loven men mot en avgift.

Vårdnadshavare som är föräldralediga eller arbetssökande behöver göra ett val om de önskar att barnet ska gå 15 tim/veckan även under loven, det går då endast att välja omsorg på alla lov eller inga lov, avgift tas ut under hela året som en lägre månadsavgift. Anmälan om lov ska göras så snart grund för placering ändras till föräldraledig eller vid start i förskolan. Om önskemålet ändras under tidens gång behöver vårdnadshavarna ändra grund för placering i e-tjänsten, om det sedan finns önskemål från samma familj att ändra tillbaka ännu en gång tas avgift ut för hela perioden emellan.

Fritidshem under skollov

Vid behov av barnomsorg endast under skolans lov kan vårdnadshavarna ansöka om det. Ansökan görs med minst en hel period åt gången (period = juli-december eller januari-juni), det går alltså inte att ansöka om enstaka lov. Särskild avgift för fritidshem under skollov debiteras vid påbörjad period eller tas ut direkt i anslutning till den ordinarie platsen.

Inhämtning av uppgifter

Ale kommun har rätt att kontrollera de uppgifter som vårdnadshavare lämnar hos andra myndigheter och berörda parter. Det kan till exempel handla om:

- Arbetsgivarintyg med specificerad arbetstid
- Information om föräldraledighet från arbetsgivare och Försäkringskassan.
- Intyg från utbildningssamordnare att vårdnadshavare aktivt deltar i studierna och schema för studierna.
- Information från Arbetsförmedlingen att vårdnadshavare är registrerad och aktivt söker arbete.

Sektor utbildning

Diarienummer: UBN.2022.263

Datum: 2022-08-24

Utredare Lina Nelin

Utbildningsnämnden

Tillämpningsregler för taxor och avgifter i barnomsorgen – Förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att anta *Tillämpningsregler för Ale kommun avseende taxor och avgifter i barnomsorgen förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem*.

Motivering till beslut

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Sammanfattning

Sektor utbildning har gjort en översyn och omvärldsbevakning av taxor och avgiftsnivåer inom barnomsorgen. Översynen har gjorts med anledning av att styrdokument avseende tillämpningsregler för taxor och avgifter i barnomsorgen behöver uppdateras och förtydligas. Omvärldsbevakning visar att Ale kommun särskiljer sig i en del taxor och avgifter jämfört med andra kommuner i Göteborgsregionen (GR).

I förslaget om förändringar gällande tillämpningsregler har anpassningar till berörda riktlinjer gjorts och möjlighet till anpassning av övriga kommuner i GR har vägts in. Huvudsakliga förändringar som föreslås är:

- Delad faktura istället för viktad faktura
- Avskaffad reducering av avgift för barn med placering 15 tim i åldrarna 1-2 år
- Minskad reducering av avdrag för allmän förskola
- Samma taxa för pedagogisk omsorg som förskolan
- Möjlighet till avgiftsreducering i enskilda fall

Åsa Ericson
Sektorchef

Marcus Larsson
Administrativ chef

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, 2022-08-24

Tillämpningsregler för Ale kommun avseende taxor och avgifter i barnomsorgen förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem

Beslutet skickas till

För vidare hantering:

Sektorchef, sektor utbildning
Administrativ chef, sektor utbildning
Controller för sektor utbildning

För kännedom:

Sektorchef
Verksamhetschef utbildning
Controller för sektor utbildning

Ärendet

Styrdokument gällande tillämpning av taxor och avgifter för barnomsorgen i Ale kommun behöver uppdateras. Senaste översynen gjordes 2015. På flera punkter behöver styrdokumentet preciseras, tydliggöras och reglerna behöver vara enkla att förstå. Styrdokumentet ska säkerställa likabehandling och tydlighet.

Sektor utbildning har gjort en omvärldsbevakning av hur avgifter och taxor ser ut i närliggande kommuner. Ale kommun särskiljer sig på några punkter från samtliga kommuner i GR. Bland annat hur kommunen delar upp fakturan för delade hushåll, ej samboende och vilken avgift som vårdnadshavare betalar för barn 1–2 år som vistas 15 timmar/veckan i förskolan. Under de senaste åren har sektorn vid återkommande tillfällen fått samtal från vårdnadshavare som ifrågasatt hur avgiften fördelas när det gäller fakturering av delade hushåll.

Utifrån inkomna synpunkter och omvärldsbevakning har ett förslag till reviderat styrdokument tagits fram: "Tillämpningsregler för Ale kommun avseende taxor och avgifter i barnomsorgen förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem".

Nedan följer under respektive rubrik förslag med förklaring avseende tillämpningsregler.

Föräldraavgift - Delad faktura istället för viktad faktura

Ale kommun tillämpar idag så kallad viktad avgift, vilket innebär att avgiften viktas utifrån den egna inkomstens storlek i relation till den sammanlagda inkomsten för båda barnets vårdnadshavare. Detta innebär att hushållen kan nyttja förskolan lika mycket men om till exempel den ena vårdnadshavaren studerar får den andra vårdnadshavaren betala hela avgiften.

Förslaget innebär att ett delat hushåll aldrig kan betala mer än halva maxtaxan utifrån den egna inkomsten.

Avskaffad reducering av avgift för barn med placering 15 timmar i åldrarna 1–2 år (föräldralediga och arbetssökande)

Ale och Partille är idag de enda kommunerna i Göteborgsregionen som har en reducerad avgift för barn under 3 år som har rätt till 15 timmar i förskolan. Reduceringen Ale kommun idag tillämpar innebär att avgiften är 1,8% av inkomsten.

Förslaget är att avskaffa reduceringen vilket innebär att avgiften blir 3% av hushållets sammanlagda inkomst.

Minskad reducering av avgift för barn 3–5 år (allmän förskola)

Avgiften för vårdnadshavare med barn över 3 år vilka går i förskolan mer än 15 timmar/vecka reduceras med 525 timmar som är avgiftsfria utifrån allmän förskola som ska erbjudas till alla barn hösten de år de fyller 3 år. Idag är reduceringen på 30%, vilken är beräknat på ett ungefärligt snitt av barnomsorgsbehov på 40 timmar/vecka i förskolan.

Förskolan har öppet och erbjuder omsorg klockan 06.00-18.00 på vardagar, vilket innebär 60 timmar per vecka och verksamheten har därmed kostnader för mer än 40 timmar per vecka.

Förslaget till reducerad avgift beräknas på ett snitt på 50 timmar/veckan utifrån barnomsorgs-behov och öppethållande. Beräkningen innebär en reducering av avgiften på 20%.

Samma taxa för pedagogisk omsorg som i förskolan

Pedagogisk omsorg har idag en egen taxa för barn 3-5 år och har därmed inte samma reducering som i förskolan.

Förslaget är att samma taxor tillämpas för pedagogisk omsorg som i förskolan.

Avgiftsreducering

Gällande styrdokument möjliggör idag inte beslut om avgiftsreducering på ett tydligt sätt.

Förslaget är att införa möjlighet för verksamhetschef att besluta om avgiftsreducering vid synnerliga skäl.

Ekonomisk bedömning

Införande av tydliga tillämpningsregler utgör en viktig utgångspunkt för en säker handläggning av barnomsorgsavgiften. Färre taxor och reduceringar medför även en enklare hantering av avgifterna samt att det administrativa arbetet med avgifterna kan effektiviseras.

När beräkning av ökade och minskade intäkter i avgifter från barnomsorgen görs behöver marginalerna vara stora eftersom avgiften baseras på många rörliga parametrar. Antalet barn, grund för placering, antal syskon och vårdnadshavarnas inkomster är förutsättningar som ständigt förändras och kontinuerligt påverkar avgifterna.

En beräkning på hela förslaget och samtliga förändringar, baserat på 2021, ger ökade intäkter om cirka 2 miljoner kronor per år.

Föräldraavgift - Delad faktura istället för viktad faktura

Att dela på avgiftens maxtaxa för delade hushåll kan innebära att intäkterna från dessa vårdnadshavare blir något lägre, då kommunen inte längre kommer att få in hela maxtaxan om någon av vårdnadshavarna inte når upp till maxtaxa.

Beräknat på antalet delade hushåll i oktober 2021 skulle intäkterna i avgifter minska med cirka 96 000 kronor per år.

Avskaffad reducering av avgift för barn med placering 15 timmar i åldrarna 1–2 år (föräldralediga och arbetsökande)

Avgift för barn 1-2 år beräknas på 3% vilket innebär en ökning cirka 750 000 kronor per år i avgifter till kommunen. Beräkningen är gjord utifrån antal barn och grund för placering under september 2021.

Minskad reducering av avgift för barn 3–5 år (allmän förskola)

Beräknat på antal barn i förskolan under september 2021 innebär en minskad reducering av avgiften till 20% en ökning på 1,4 miljoner kronor i intäkter per år.

Vårdnadshavare som i dag har uppgett maxtaxa för hushållet, kommer påverkas av beslutet genom en högre barnomsorgsavgift.

Samma taxa för pedagogisk omsorg som i förskolan

Att likställa pedagogisk omsorgs taxa med förskolan innebär en administrativ vinst i tid med färre taxor. Utifrån beräkning på barn under oktober 2021 innebär en minskning om cirka 36 000 kronor per år mindre i avgifter till kommunen

Invånarperspektiv

För vårdnadshavare i Ale kommun innebär ändringarna olika beroende på vilket slags omsorgsbehov som finns samt vilken verksamhet de idag har sitt/sina barn i. Helheten innebär tydlighet och transparens för kommunens invånare. Utifrån omvärldsbevakningen som kommer detta medföra en mer likvärdighet mellan kommunerna.

Vid framtagande av tillämpningsregler för taxor och avgifter i barnomsorgen har åsikter och synpunkter av berörda barn inte inhämtas utifrån att skollagen styr kommunens rätt att ta ut avgifter i barnomsorgen.

Barnrättsperspektivet har beaktats och en bedömning om barns rättigheter har tillvaratagits i enlighet med FN:s barnkonvention, vilket sedan 2020 är svensk lag. De grundpelare i barnkonventionen som har beaktas är icke-diskriminerande, barnets bästa och goda levnadsvillkor

Barn i behov av särskilt stöd eller utökad tid på grund av särskilda skäl gynnas av beslutet, då deras behov kan tillgodoses utan att det påverkar familjen ekonomiskt.

Barn mellan 1–12 år påverkas indirekt av förändringarna genom att vårdnadshavarna i vissa fall kan erhålla en något högre månadskostnad.

Med anledningen av ökade intäkter möjliggörs att fler pedagoger kan anställas vilket resulterar i en mer personaltät barnomsorg där tryggheten för barnen ökar.

Tydliga styrdokument och riktlinjer syftar till att säkerställa kommunens lika behandling av alla barn.

Hållbarhetsperspektivet

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Lagstiftning och kommunala styrdokument

Skollagen (2010:800) 8 kap 16 § - avgifter i förskolan.

Remissyttrande

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Behandlad enligt MBL

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Beslutets genomförande

Efter beslut i kommunfullmäktige ansvarar sektor utbildnings administrativa enheten för att beslutade tillämpningsregler verkställs från och med 2023-01-01.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att en uppdatering av styrdokumentet är av största vikt för att skapa en tydlighet för invånarna och för att handläggning av enskilda ärenden ska kunna genomföras likvärdigt. De regler som tillämpas kring taxor behöver vara rättssäkra, tydliga samt enkla att förstå i syfte att kunna säkerställa likabehandling. Att Ale kommun har liknande taxor och avgifter gentemot övriga kommuner i Göteborgsregionen är också en viktig faktor som bidrar till förtroende hos kommuninvånarna.

Tillämpningsregler för Ale kommun avseende taxor och avgifter i barnomsorgen förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem

Kommunala verksamheter

Antagen av Kommunfullmäktige § xx (datum)	
Ansvarig:	Utbildningsnämnden
Ikraftträdande	2023-01-01
Giltighetstid	Gäller tills vidare
Revideras	Senast fyra år efter ikraftträdande
Diarienummer	UBN.2022.263
Ansvarig handläggare	Administrativ chef, Utbildning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning och syfte	3
Taxans konstruktion	3
Taxa	3
Avgiftsgrundande inkomst.....	3
Avgiftskontroll.....	3
Platsinnehavare och betalningsansvar	4
Beräkning av avgifter	4
Inkomststoppgift	4
Tillämpning	4
Avgiftsreducering.....	5

Inledning och syfte

Tillämpningsreglerna är framtagna för att säkerställa att det råder en konsekvent och likvärdig hantering av avgifter och taxor inom barnomsorgen (förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem).

Taxans konstruktion

Avgiften betalas 12 månader per år. Avgiften varierar utifrån grund för placering/kontrakterad tid och hushållets antal placerade barn samt beräknas i procent av hushållets sammanlagda bruttoinkomst enligt tabellen nedan.

Taxa

Avgiftens storlek för barnen beräknas i procent av hushållets sammanlagda månadsinkomst (brutto) enligt följande, där barn 1 är det yngsta barnet:

Avgifter förskola/pedagogisk omsorg

<u>Barn 1</u>	<u>Barn 2</u>	<u>Barn 3</u>	<u>Barn 4</u>
3,0 %	2,0 %	1,0 %	0

Avgifter fritidshem

<u>Barn 1</u>	<u>Barn 2</u>	<u>Barn 3</u>	<u>Barn 4</u>
2,0 %	1,0 %	1,0 %	0

Avgiftsgrundande inkomst

Med hushållets avgiftsgrundande inkomst avses all skattepliktig inkomst.

När vårdnadshavare har olika folkbokföringsadresser delas barnomsorgsplaceringen. Avgiften grundas då på den sammanlagda inkomsten i respektive platsinnehavares hushåll. Vid delad barnomsorgsplacering betalar respektive hushåll som mest halv maxtaxa.

I de fall där den ena vårdnadshavaren/sambon arbetar utomlands räknas bådars inkomster som avgiftsgrundande så länge det råder hushållsgemenskap.

För familjehemsplacerade barn räknas familjehemsföräldrarnas inkomster inklusive familjehemsarvodet som avgiftsgrundande inkomst.

Avgiftskontroll

Ale kommun genomför varje år en avgiftskontroll för att kontrollera att de familjer som har barnomsorg i kommunen betalat rätt avgift. Avgiften bestäms efter hushållets totala bruttoinkomst.

Hur går kontrollen till?

Kommunen jämför de inkomstuppgifter som varje hushåll uppgett till kommunen med den fastställda förvärvsinkomsten från Skatteverket. Avgiftskontrollen görs varje år under hösten med två års eftersläpning när uppgifterna finns tillgängliga från Skatteverket.

Ale kommun återbetalar eller fakturerar inte belopp som understiger 600 kr.

Det finns möjlighet att få anstånd och en avbetalningsplan på fakturan.

För den vårdnadshavare som uppgett maxtaxa görs ingen avgiftskontroll.

Platsinnehavare och betalningsansvar

Vid gemensam vårdnad men barnet bor växelvis varannan vecka och då vårdnadshavarna båda har behov av barnomsorg ska båda vara platsinnehavare till 50 %. Om barnet endast bor hos en vårdnadshavare under veckorna (vardagarna) och hos den andra vårdnadshavaren under helgen, är vårdnadshavaren där barnet bor under vardagarna platsinnehavare på 100%.

Beräkning av avgifter

Det är vårdnadshavares/sammanboendes totala bruttoinkomst per månad som är underlag för beräkning av avgiften. Barnomsorgsavgiften beräknas på hushållets inkomst upp till inkomsttaket gällande år (Skolverket beräknar inkomsttaket varje år). Barnomsorgsavgiften tas ut i procent (1–3 %). Om hushållets sammanlagda inkomst är lägre än 11.000 kr per månad ska ingen avgift betalas.

Inkomstuppgift

För att fastställa rätt avgift ska varje vårdnadshavare lämna in aktuella inkomstuppgifter. Ny inkomstuppgift ska också lämnas vid förändring av inkomst. För att säkerställa rätt inkomstuppgift begär kommunen en gång per år in förnyad inkomstuppgift även i de fall då maxtaxa uppgetts. Om inkomstuppgift saknas räknas avgiften på maxtaxa.

Tillämpning

Uppsägning

Uppsägningen ska alltid göras via Ale kommuns e-tjänst. Uppsägningstiden är 30 dagar och räknas från den dag uppsägningen inkommit till Ale kommun, såvida inte datum för avslut ligger längre fram i tid än 30 dagar. Avgift tas ut under uppsägningstiden oavsett om barnet nyttjar platsen eller inte. Om tiden mellan två placeringar är mindre än 90 dagar så kommer avgift att tas ut även för den lediga perioden. Gäller plats inom samma verksamhetsform, alltså inte mellan förskola och fritidshem.

Inskolning

Månadsavgiften debiteras för accepterad barnomsorgsplats från dag 1 då barnets inskolning startar. Om inskolning avbryts och platsen ej nyttjas tas avgift ut fram till 30 dagar efter att uppsägning av platsen inkommit.

Vistelsetid 15 tim/veckan

De barn som är under 3 år vars vårdnadshavare är föräldralediga/arbetssökande har rätt till förskola 15 timmar i veckan. Full avgift tas ut för platsen.

Frånvaro

Avdrag medges inte vid barns sjukdom, ej heller vid vårdnadshavares sjukdom, ledighet eller om vårdnadshavaren håller barnet borta på grund av smittorisk.

Studiedagar

Vid begränsat öppethållande i samband med planerade studiedagar medges ingen avgiftsreducering

Obetalda avgifter

Påminnelse om obetald räkning skickas efter 5 arbetsdagar och inkassokrav senast 23 arbetsdagar efter förfallodagen. Dröjsmålsränta räknas från förfallodagen.

Fritidshem under skollov

Det är endast möjligt att ansöka om barnomsorg under skollov för minst en hel period. En hel period avser januari-juni eller juli-december. Det är inte möjligt att ansöka om plats för ett skollov i taget. Avgiften för barnomsorg under skollov tas ut per månad. Avgiften beräknas utifrån antal skollovsveckor per år och delas sedan på 12 månader. Avgift för fritidshem under skollov debiteras vid påbörjad period eller om byte sker tas den ut direkt i anslutning till den ordinarie platsen.

Allmän förskola

Från och med höstterminen (augusti) det år barnet fyller 3 år erbjuds allmän förskola avgiftsfritt 15 timmar per vecka (525 timmar per år). Vistelsetiden följer grundskolans läsårstider.

Är vistelsetiden mer än 15 timmar per vecka ges 20% avdrag på barnets avgift för förskola och pedagogisk omsorg för de barn som är över 3 år.

Föräldralediga och arbetssökande har rätt till 15 timmar i veckan även under skollov och avgift tas ut 12 gånger per år. Avgiften beräknas utifrån antal skollovsveckor per år.

Avgiftsreducering

Beslut om avgiftsreducering för barnomsorgsplats kan fattas av verksamhetschef då synnerliga skäl föreligger.

Sektor utbildning

Diarienummer: UBN.2022.320

Datum: 2022-08-31

Administrativ chef Marcus Larsson

Utbildningsnämnden

Remiss avseende reglementesförändring gällande ansvar för upphandling

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att anta remissvaret från sektor utbildning som sitt eget.

Motivering till beslut

Bedöms ej tillämplig i dett ärenden.

Sammanfattning

Kommunstyrelsens har till utbildningsnämnden översänt remiss rörande förslag till reglementesförändring gällande ansvar för upphandling. Förslaget från förvaltningen är att respektive nämnd ska ansvara för upphandling inom det egna verksamhetsområdet med stöd från upphandlingsenheten som är placerad inom sektor kommunstyrelsen. Sektor utbildning tillstyrker förslaget att varje nämnd bör ansvara för sitt inköpsbehov samt att beslut om att upphandla fattas på behörig nivå enligt gällande delegationsordning. Kommunstyrelsen bör fungera som stödfunktion med uppdrag bevakning av avtal och deras löptider samt ansvara för att upphandlingsprocesserna genomförs på ett lagligt och korrekt sätt inklusive tecknande av avtal.

Åsa Ericson

Sektorchef

Marcus Larsson

Administrativ chef

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, 2022-08-31

Remissvar på remiss gällande reglementesförändring gällande ansvar för upphandling

Kommunstyrelsens tjänsteutlåtande Remiss avseende reglementesförändring gällande ansvar för upphandling, 2022-05-19

Protokollsutdrag kommunstyrelsen §97 Remiss avseende reglementesförändring gällande ansvar för upphandling, 2022-06-18

Beslutet skickas till:

För vidare hantering:

Erik Bergman, Kanslichef

Josefin Thorn Tuvestad, Kommunjurist

Ärendet

Under våren 2022 påbörjades en översyn av kommunens samtliga nämnders reglementen. I samband med översynen uppmärksammades det att bestämmelserna kring ansvaret för upphandling enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU, kan behöva förtydligas för att bättre stämma överens med kommunens praktiska hantering av upphandlingsärenden. Av kommunens styrdokument avseende upphandlingsansvar framgår det att kommunstyrelsen ansvarar för upphandlingar enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling eller annan författning.

Förslaget från förvaltningen är att respektive nämnd istället ska ansvara för upphandling inom det egna verksamhetsområdet med stöd från upphandlingsenheten som är placerad inom sektor kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen ska även fortsättningsvis ansvara för sektoröverskridande upphandlingar och kommunens ramavtal.

Ekonomisk bedömning

Sektor utbildning förespråkar att ansvar för upphandling och kostnadsansvar ska ligga på samma nämnd.

Invånarperspektiv

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Hållbarhetsperspektivet

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Lagstiftning och kommunala styrdokument

Ärendet avser ansvaret enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling.

En förändring av reglementen innebär att nämnderna kan behöva se över sina delegeringsordningar.

Remissyttrande

Ärendet avser ett remissvar på remiss tillsänd utbildningsnämnden från kommunstyrelsen.

Behandlad enligt MBL

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Beslutets genomförande

Beslut expedieras till sektor kommunstyrelsen.

Förvaltningens bedömning

Sektor utbildning tillstyrker förslaget att varje nämnd bör ansvara för sitt inköpsbehov samt att beslut om att upphandla fattas på behörig nivå enligt gällande delegationsordning. Den upphandling som genomförs i verksamheterna kräver ofta verksamhetsnära kunskap om behoven. Leverans- och avtalsuppföljning utförs naturligt med regelbundenhet i respektive verksamhet, vilket talar för att upphandlingsansvaret bör ligga på respektive nämnd. Kostnadsansvaret för upphandlingarna har också en naturlig plats i respektive nämnd.

Det bör understrykas att kommunstyrelsen behöver fungera som en stödfunktion genom att vara ett stöd till verksamheten vid upphandlings- och inköpsfrågor. I detta uppdrag bör särskilt ingå bevakning av avtal och deras löptider samt ansvara för att upphandlingsprocesserna genomförs på ett lagligt och korrekt sätt inklusive tecknande av avtal.

Diarienummer: UBN.2022.320
Datum: 2022-08-31

Remissvar på remiss gällande reglementesförändring gällande ansvar för upphandling

Kommunstyrelsens har till utbildningsnämnden översänt remiss rörande förslag till reglementesförändring gällande ansvar för upphandling.

Ärendet

Under våren 2022 påbörjades en översyn av kommunens samtliga nämnders reglementen. I samband med översynen uppmärksammades det att bestämmelserna kring ansvaret för upphandling enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU, kan behöva förtydligas för att bättre stämma överens med kommunens praktiska hantering av upphandlingsärenden. Av kommunens styrdokument avseende upphandlingsansvar framgår det att kommunstyrelsen ansvarar för upphandlingar enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling eller annan författning.

Förslaget från förvaltningen är att respektive nämnd istället ska ansvara för upphandling inom det egna verksamhetsområdet med stöd från upphandlingsenheten som är placerad inom sektor kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen ska även fortsättningsvis ansvara för sektoröverskridande upphandlingar och kommunens ramavtal.

Remissvar

Sektor utbildning tillstyrker förslaget att varje nämnd bör ansvara för sitt inköpsbehov samt att beslut om att upphandla fattas på behörig nivå enligt gällande delegationsordning. Den upphandling som genomförs i verksamheterna kräver ofta verksamhetsnära kunskap om behoven. Leverans- och avtalsuppföljning utförs naturligt med regelbundenhet i respektive verksamhet, vilket talar för att upphandlingsansvaret bör ligga på respektive nämnd. Kostnadsansvaret för upphandlingarna har också en naturlig plats i respektive nämnd.

Det bör understrykas att kommunstyrelsen behöver fungera som en stödfunktion genom att vara ett stöd till verksamheten vid upphandlings- och inköpsfrågor. I detta uppdrag bör särskilt ingå bevakning av avtal och deras löptider samt ansvara för att upphandlingsprocesserna genomförs på ett lagligt och korrekt sätt inklusive tecknande av avtal.

Åsa Ericson
Sektorchef

PROTOKOLL

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum: 2022-06-07

KS § 97

Dnr KS.2022.288

Remiss avseende reglementesförändring gällande ansvar för upphandling

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att översända frågan avseende ansvar för upphandling till socialnämnden, servicenämnden, samhällsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden för remiss.

Kommunstyrelsen beslutar att remisstiden löper till och med 2022-09-15.

Sammanfattning

Under våren 2022 påbörjades en översyn av kommunens samtliga nämnders reglementen. I samband med översynen uppmärksammades det att bestämmelserna kring ansvar för upphandling enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling kan behöva förtydligas så att gällande styrdokument stämmer bättre överens med den praktiska tillämpningen.

Av kommunens styrdokument avseende upphandlingsansvar framgår det att kommunstyrelsen ansvarar för upphandlingar enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling eller annan författning. Förslaget från förvaltningen är att respektive nämnd ska ansvara för upphandling inom det egna verksamhetsområdet med stöd från upphandlingsenheten som är placerad inom sektor kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen ska även fortsättningsvis ansvara för sektoröverskridande upphandlingar och kommunens ramavtal.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, 2022-05-19

Beslutet skickas till

För vidare hantering

Socialnämnden

Servicenämnden

Samhällsbyggnadsnämnden

Utbildningsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden

Justerandes sign.		Utdragsbestyrkande
-------------------	--	--------------------

Sektor kommunstyrelsen

Diarienummer:KS.2022.288

Datum: 2022-05-19

Kommunjurist Josefin Thorn Tuvestad

Kommunstyrelsen

Remiss avseende reglementesförändring gällande ansvar för upphandling

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att översända frågan avseende ansvar för upphandling till socialnämnden, servicenämnden, samhällsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden för remiss.

Kommunstyrelsen beslutar att remisstiden löper till och med 2022-09-15.

Motivering till beslut

Bedöms ej tillämpligt i detta ärende.

Sammanfattning

Under våren 2022 påbörjades en översyn av kommunens samtliga nämnders reglementen. I samband med översynen uppmärksammades det att bestämmelserna kring ansvar för upphandling enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling kan behöva förtydligas så att gällande styrdokument stämmer bättre överens med den praktiska tillämpningen.

Av kommunens styrdokument avseende upphandlingsansvar framgår det att kommunstyrelsen ansvarar för upphandlingar enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling eller annan författning. Förslaget från förvaltningen är att respektive nämnd ska ansvara för upphandling inom det egna verksamhetsområdet med stöd från upphandlingsenheten som är placerad inom sektor kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen ska även fortsättningsvis ansvara för sektoröverskridande upphandlingar och kommunens ramavtal.

Erik Bergman

Kanslichef

Josefin Thorn Tuvestad

Kommunjurist

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, 2022-05-19

Beslutet skickas till:

För vidare hantering:

Socialnämnden

Service­nämnden

Samhällsbyggnadsnämnden

Utbildningsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden

Ärendet

Under våren 2022 påbörjades en översyn av kommunens samtliga nämnders reglementen. I samband med översynen uppmärksammades det att bestämmelserna kring ansvaret för upphandling enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU kan behöva förtydligas för att bättre stämma överens med kommunens praktiska hantering av upphandlingsärenden. Kommunen har en av kommunfullmäktige fastställd upphandlingspolicy, dnr 2015.59. Utöver upphandlingspolicyen regleras även ansvaret i kommunstyrelsens reglemente och allmän stadga.

Kommunstyrelsens reglemente:

19 §

Kommunstyrelsen ansvarar i kommunen för upphandlingar enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling eller annan författning.

Avrop på avtal görs dock av den myndighet som behöver varan eller tjänsten.

20 §

Kommunstyrelsen får besluta att delta i upphandlingar som genomförs av andra upphandlande myndigheter.

Kommunstyrelsen får genomföra upphandlingar som omfattar även andra än kommunens egna myndigheter.

Allmän stadga för styrelser och nämnder i Ale kommun:

12 §

Kommunstyrelsen ansvarar enligt reglemente för kommunstyrelsen (19 §) för upphandling.

I nämnds uppgift ingår att inom gällande budgetramar förvärva den lösa egendom som behövs för nämndens verksamhet och överlåta den lösa egendom som inte längre behövs.

Omfattas förvärv eller annan åtgärd av regler avseende upphandling, framgår det av 19 § att nämnd ska anmäla behov av upphandling till kommunstyrelsen.

19 §

Kommunstyrelsen ansvarar enligt reglemente för kommunstyrelsen (19 §) för upphandling.

Omfattas förvärv eller annan åtgärd av regler avseende upphandling i lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) eller annan författning, ska nämnd till kommunstyrelsen anmäla behov av upphandling och därefter biträda kommunstyrelsens upphandling med kunskap och utredningar inom sitt fackområde.

Nämnd har rätt att göra avrop på avtal som nämnden eller Ale kommun är berättigade att göra avrop ifrån. Nämnden får dock inte göra avrop i strid mot ramavtal ingångna av kommunstyrelsen eller på uppdrag av kommunstyrelsen.

Det behov som uppmärksammas är att förtydliga ansvaret som åligger kommunstyrelsen och vad ansvaret för upphandling innebär. Förslagsvis bör ansvar för upphandling och kostnadsansvar ligga på samma verksamhet och nämnd.

En upphandlingsprocess sker i flera steg:

1. Beslut att göra inköp eller påbörja upphandling
2. Framställa förfrågningsunderlag
3. Annonsera
4. Utvärdera
5. Tilldela
6. Teckna avtal

I ovanstående steg tas det ett eller flera beslut, som i sin tur innefattar ett ansvarstagande. Somliga av dessa beslut kräver avvägningar som görs utifrån självständiga bedömningar och andra beslut utgör endast en följdverkning av tidigare fattade beslut.

När det finns behov av att göra ett visst inköp eller att teckna ett ramavtal för avrop och beställningar för kommunens verksamheter tas idag ett beslut om att påbörja en upphandling.

Under arbetet med exempelvis förfrågningsunderlaget fattas ständigt informella beslut varvid en mängd olika avvägningar görs utifrån en sammanvägning av den aktuella upphandlingens specifika förutsättningar. I ett förfrågningsunderlag beskrivs vad kommunen vill ha och under vilka förutsättningar. Därefter anges hur de förslag och priser som kommer in från anbudsgivarna kommer att värderas.

En förutsättning för att kunna göra ett bra förfrågningsunderlag som leder till ett hållbart och bra avtal är vetskap om hur den aktuella branschen fungerar. Man bör ha kännedom om hur branschen brukar lägga upp sina avtal, vilka standardavtal som finns och vad som utgör branschpraxis. Det kan behöva läggas ett antal timmar på att läsa in sig på och göra en marknadsundersökning inom det aktuella området. Anledningen till att det är viktigt att ha en bra branschkännedom redan innan man begär in anbud är att i princip alla krav och villkor måste vara satta redan när upphandlingen annonseras. Det är även viktigt att beskriva hur utvärderingen kommer att göras då det är viktigt att utvärderingen är objektiv och att den ger uttryck för transparens. Vem som helst ska alltså i princip kunna läsa anbuden och sedan komma till samma resultat som den som utformat förfrågningsunderlaget. Visst kan det finnas utrymme för bedömningar, som exempel olika former av betygssättningar. Det är emellertid viktigt att framhålla att varje litet utrymme som lämnas för avvägningar som kan uppfattas som subjektiva öppnar upp för klagomål och riskerar att leda till överprövning.

Vidare sker en annonsering av upphandlingen, genom ett digitalt verktyg. Under annonseringen kan förfrågningsunderlaget komma att förtydligas och till viss del kompletteras efter frågor och kommentarer från anbudsgivare. Därefter ska upphandlingen utvärderas, utifrån de kriterier som angivits i förfrågningsunderlaget. Efter utvärderingen fattas ett tilldelningsbeslut utifrån det resultat som erhållits vid utvärderingen. Tilldelningsbeslutet, skiljer sig från andra beslut eftersom det görs ett formellt ställningstagande på så sätt att en beslutshandling upprättas. Detta beslut kan inte överklagas genom laglighetsprövning eftersom det i lagen om offentlig upphandling finns speciella överklagandebestämmelser som tar över. Avslutningsvis tecknas det sedan avtal med den eller de leverantörer som vunnit upphandlingen enligt tilldelningsbeslutet.

Viss problematik kan uppstå när det är otydligt om olika verksamheter ansvarar för olika delar av de ovanstående beskrivna momenten. Exempelvis om det uppstår merkostnader till följd av att det blir fel i förfrågningsunderlaget eller svaret på en fråga under annonseringstiden.

En upphandlingsprocess kräver en samverkan mellan tjänstepersoner som besitter olika kunskaper och kompetenser, både inom upphandlingsområdet och inom den verksamhet som upphandlingen avser.

Förvaltningen har identifierat två möjliga alternativ:

Alternativ 1. Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens strategiska upphandlingsarbete och sektorövergripande upphandlingar.

Det första alternativet innebär att kommunstyrelsen ska ansvara för att ha uppsikt över och samordna kommunens strategiska arbete med upphandlingsfrågor. Att det åligger kommunstyrelsen att ansvara för kommunens ramavtal, sektorövergripande upphandlingar och har befogenheten att genomföra upphandlingar som omfattar även andra än kommunens egna myndigheter.

Vidare ska kommunstyrelsen ha en skyldighet att bistå och stödja kommunens verksamheter vid verksamhetsspecifika upphandlingar. Den nämnd som vill genomföra en upphandling beslutar och har kostnadsansvar för hela processen men kan genom beslut låta personal på upphandlingsenheten fatta beslut i de olika stegen och biträda nämnden vid eventuell överprövning eller dylikt. Kostnadsansvar, avtalsföljsamhet, avtalstecknande och ansvar vid eventuella tvister med anledning av upphandlingen eller avtal ligger på verksamheten och ansvarig nämnd. Förslagsvis ska kommunstyrelsen, fungera som en stödfunktion för övriga nämnder i samtliga av kommunens upphandlingar.

Alternativ 2. Kommunstyrelsen ansvarar för all upphandling i kommunen

Det andra alternativet är att kommunstyrelsen ansvarar och genomför samtliga upphandlingar med stöd av den nämnd som är i behov av upphandlingen. Det åligger då kommunstyrelsen att besluta om att inleda upphandling, ansvara för hela upphandlingsprocessen och underteckna samtliga avtal. Den nämnd och verksamheten som vill genomföra en upphandling ansvarar för att anmäla behov av upphandling och därefter biträda kommunstyrelsens upphandling med kunskap och utredningar inom sitt fackområde.

Kostnadsansvar, avtalsföljsamhet, avtalstecknande och ansvar vid eventuella tvister med anledning av upphandlingen eller avtal ligger på kommunstyrelsen. Praktiskt innebär det att nämndernas budget kommer att behöva brytas ut i samband med att en upphandling behöver genomföras. Kommunstyrelsen behöver ha den ekonomiska möjligheten att kunna genomföra de upphandlingar som efterfrågas, vilket i sin tur innebär att nämnderna inte kan ta och ha sitt budgetansvar enligt dagens modell.

Ekonomisk bedömning

Någon fullständig ekonomisk bedömning har inte genomförts i det här skedet. Båda alternativen förespråkar att ansvar för upphandling och kostnadsansvar ska ligga på samma nämnd.

Invånarperspektiv

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Hållbarhetsperspektivet

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Lagstiftning och kommunala styrdokument

Ärendet avser ansvaret enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling.

En förändring av reglementen innebär att nämnderna kan behöva se över sina delegeringsordningar.

Remissyttrande

Ärendet avser en remiss till socialnämnden, servicenämnden, samhällsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden för remiss.

Behandlad enligt MBL

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Beslutets genomförande

Remissen översänds till socialnämnden, servicenämnden, samhällsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden för remiss.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att det i styrdokumentet och den praktiska hanteringen vad gäller offentlig upphandling inte är helt entydigt vad gäller innebörden av ansvar. Förvaltningens bedömning är att ansvaret för upphandling och kostnadsansvaret bör ligga på samma nämnd. Utifrån den premissen har förvaltningen identifierat två möjliga alternativ.

Upphandling är ett strategiskt verktyg som ska bidra till att kommunens mål uppfylls och att kommunens ekonomiska resurser nyttjas effektivt. Alla inköp i kommunen ska följa gällande lagstiftning och samverka med andra av fullmäktige antagna styrdokument. Förvaltningen bedömer att kommunstyrelsen bör ha det övergripande ansvaret för att kommunens mål uppfylls och att ekonomiska resurser nyttjas effektivt. Kommunstyrelsen bör samordna

styrningen för all upphandling inom kommunen och ansvarar för revidering av riktlinjerna. Varje nämnd bör dock ansvara för sitt inköpsbehov samt att beslut om att upphandla fattas på behörig nivå enligt gällande delegationsordning. Kommunstyrelsen bör fungera som en stödfunktion vars uppdrag är att ansvara för upphandling av kommungemensamma avtal samt samordning av upphandlingsbehov, vara ett stöd till verksamheten vid upphandlings- och inköpsfrågor, arbeta såväl strategiskt som taktiskt för att stärka kommunens kontroll över inköpsprocessen.

Förvaltningens bedömning är att kommunstyrelsen bör remittera ansvarsfrågan till nämnderna så att förvaltningen kan, beaktande nämndernas remissvar, ta fram ett förslag på hur det kan förtydligas i gällande styrdokument.

Sektor utbildning

Diarienummer: UBN.2022.365

Datum: 2022-08-24

Verksamhetschef utbildning Helene Petersson

Utbildningsnämnden

Insteget i Ale - permanent fortsättning efter projekt InVux

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att notera informationen.

Sammanfattning

Göteborgsregionens kommunalförbund avdelning utbildning och Ale kommun Komvux tecknades 2019 en avsiktsförklaring för en ansökan i projekt InVux. Ansökan till Europeiska socialfondens programområde 2, "Ökade övergångar till arbete och studier för unga Mål 2.2 - underlätta etablering i arbetslivet och öka deltagande i utbildning för unga kvinnor och män (15–24 år) - Dnr 2019/00027" bifölls.

Huvudsyftet med projektet har varit att genom en tvärspektoriell samverkansstruktur skapa bättre förutsättningar för unga och unga vuxna att komma i egen försörjning så att de inte riskerar att hamna i långvarigt utanförskap. Åldersgruppen för projektet har varit unga och unga vuxna mellan 15 och 24 år.

Analys av projektets resultat visar på att de som riskerar ett långvarigt utanförskap är i behov av tvärspektoriella insatser och aktiviteter för att få en möjlighet att komma i egen försörjning. Projektet visar också på att detta arbete behöver vara långsiktigt.

Genom verksamheten Insteget i Ale permanentas satsningen av projekt InVux i en tvärspektoriell samverkan för unga mellan 16 och 29 år som varken arbetar eller studerar och som bedöms vara i behov av ett övergripande stöd och insats från Ale kommun för att kunna etablera sig i arbetslivet. Syftet med och organiserandet av verksamheten Insteget i Ale har formaliserats i Avsiktsförklaring om samverkan i Ale kommun mellan utbildningsförvaltningen, fritidsförvaltningen och socialförvaltningen inom Insteget i Ale (InVux och DUA).

Åsa Ericson
Sektorchef

Helene Petersson
Verksamhetschef utbildning

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, 2022-08-24

Slutrapport InVux projektet Ale kommun

Avsiktsförklaring om samverkan i Ale kommun mellan utbildningsförvaltningen, fritidsförvaltningen och socialförvaltningen inom Insteget i Ale (InVux och DUA)

Ärendet

Bakgrund

Den 28 februari 2019 tecknades en avsiktsförklaring mellan Göteborgsregionens kommunalförbund avdelning utbildning och Ale kommun Komvux för en ansökan i projekt InVux. Avsikten var att söka medel från en utlysning av Europeiska socialfondens programområde 2, "Ökade övergångar till arbete och studier för unga Mål 2.2 - underlätta etablering i arbetslivet och öka deltagande i utbildning för unga kvinnor och män (15–24 år) - Dnr 2019/00027". Ansökan bifölls.

Projektet var beräknat att löpa mellan 1 september 2019 till 30 juni 2022 och deltagande kommuner medverkade från 1 november 2019 till 30 mars 2022 enligt ursprungsplanen. Medverkan för kommunerna har sedan på grund av pandemin förlängts till 30 juni 2022 för att få en möjlighet att balansera upp medfinansieringen i projektet. Kommunen har medfinansierat projektet med personalarbetstid och fått medel utbetalt från ESF i förhållande till dessa timmar. Varje kommun har också utsett en lokal delprojektledare som skall leda arbetet i nära samarbete med GR utbildning.

Syfte och genomförande

Huvudsyftet med projektet har varit att genom en tvärspektoriell samverkansstruktur skapa bättre förutsättningar för unga och unga vuxna att komma i egen försörjning så att de inte riskerar att hamna i långvarigt utanförskap. Åldersgruppen för projektet har varit unga och unga vuxna mellan 15 och 24 år.

Ett av projektets huvudmål har varit att skapa ett tvärspektoriellt samverkansteam i form av ett nätverk med regelbundna träffar. I detta nätverk har det varit möjligt att lyfta deltagare från målgruppen för att samordna en tvärspektoriell handlingsplan för deltagaren. Andra huvudmål i projektet har varit att utveckla och resurs sätta vårt arbete med det Kommunala aktivitetsansvaret (KAA) i Ale, se över och utveckla befintliga rutiner för överlämningar från grundskolorna i Ale till Ale gymnasium samt att se över möjligheten att starta yrkespaketutbildningar i egen kommunal regi för de unga och unga vuxna som inte kommer vidare inom de ordinarie nationella yrkesprogrammen.

Resultat av projektet

Projektet har visat på vinsterna med en tvärspektoriell samverkan för både individen och för kommunen som organisation för att få till stånd ett mer inkluderande arbete, baserat på de behov och förutsättningar som deltagarna i projektet befinner sig i. Projektet visar också på att detta arbete behöver vara långsiktigt för att vägen till minskat utanförskap och möjlighet att komma i egen försörjning ska bli så kort som möjligt

En permanent organisering kring personer i målgruppen utifrån lärdomarna i projektet kan gagna både den enskilda medborgaren i Ale samt Ale som kommun både ur invånarperspektiv, ekonomiskt perspektiv, hållbarhetsperspektiv samt barnrättsperspektiv. Då med särskilt fokus på att arbeta utifrån Barnrättskonventionen samt de globala målen i Agenda 2030.

Exempelvis har arbetet inom KAA har visat på goda resultat gällande samverkan för individen i form av tidiga och mer samordnade tvärspektoriella insatser. En annan väg som visat sig gynnsam gällande att tillgodose målgruppen behov har varit uppstarten och utvecklandet av Yrkespaketen (IMY). Dessa har gett ungdomar, som inte tidigare haft tillgång yrkesutbildning på nationella program, möjlighet att läsa en yrkespaketsutbildning utan att ha uppnått nationell behörighet.

Insteget i Ale

Syftet med Insteget i Ale är att fler unga, oavsett behov eller förutsättningar som socio-ekonomisk bakgrund, kön, etnisk bakgrund eller funktionsnedsättning, på sikt ska etablera sig på arbetsmarknaden och därmed i samhället. Detta genom att skapa en mer tillgänglig samhällsorganisation som präglas av tvärspektoriell samverkan med individen i centrum.

Den tvärspektoriella samverkan med kompetenser från Kultur och fritid, Socialtjänst, och Utbildning syftar till att utveckla operativa och strategiska samverkansformer för att förbättra möjligheterna för unga mellan 16 till 29 år att etablera sig i arbetslivet och komma i egen försörjning utifrån sina behov och förutsättningar. Vidare att få en bättre möjlighet att fånga upp unga som riskerar att hamna i utanförskap genom organiserad tvärspektoriell samverkan.

Målgruppen för den tvärspektorisella samverkan är unga mellan 16 och 29 år som varken arbetar eller studerar och som bedöms vara i behov av ett övergripande stöd och insats från Ale kommun för att kunna etablera sig i arbetslivet. Målgruppen kan också behöva en samordnad insats tillsammans med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan samt andra aktörer.

Primära målgrupper är:

- Unga inskrivna i det Kommunala aktivitetsansvaret.
- Unga över 20 år som varken arbetar eller studerar och bedöms vara i behov av en samordnad insats för att etablera sig i arbetslivet.
- Unga nyanlända 16 till 29 år inom utbildningsplikten eller DUA samarbetet.

- Unga 16 till 29 år som bedöms behöva en samordnad insats för att göra en övergång eller förändring i sin livssituation för att inte riskera att hamna i utanförskap.

Syftet med och organiserandet av verksamheten Insteget i Ale har formaliserats i Avsiktsförklaring om samverkan i Ale kommun mellan utbildningsförvaltningen, fritidsförvaltningen och socialförvaltningen inom Insteget i Ale (InVux och DUA).

2019–
2022

InVux projektet i Ale kommun

I samarbete med

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

Sektor Utbildning, Kultur och fritid samt
Socialtjänst

Denna rapport är en slutrapport av det ESF finansierade InVux projektet i Ale kommun, som genomförts i samarbete med Göteborgsregionen. Denna slutrapport har två syften dels att dela med sig av de lärdomar vi fått med oss på vägen i detta projekt, dels att utifrån våra lärdomar, visa vägar att bygga vidare på i ett tvärsektoriellt samverkansarbete kring målgruppen.

Som projektledare hade det inte varit möjligt att genomföra projektet utan alla kollegor som deltagit i arbetet. Det är ert hårda arbete, entusiasm och kreativa tänkande som har burit projektet framåt.

Jag vill också tacka de verksamhetschefer, rektorer och enhetschefer från utbildningssektorn, kultur och fritid samt socialtjänsten som suttit med i styrgruppen för InVux projektet, vars styrning, beslut och stöd till mig som projektledare också skapat förutsättningar för att driva projektet framåt.

Slutligen vill jag också tacka Göteborgsregionen, som varit regional projektägare, för det stöd som getts i form av regional projektstyrning och stöd för mig som lokal projektledare.

Utän alla er nämnda ovan så hade vi inte kunnat genomföra ett så bra projekt med så gott resultat som vi gjort.

Stort tack till er alla som möjliggjorde vårt arbete med InVux projektet i Ale kommun!

Richard Lovetjärn

Projektledare InVux Ale

Ale 20220516

Sammanfattning

Huvudsyftet med projektet har varit att genom en tvärsektoriell samverkansstruktur skapa bättre förutsättningar för unga och unga vuxna att komma i egen försörjning så att de inte riskerar att hamna i långvarigt utanförskap. Åldersgruppen för projektet har varit unga och unga vuxna mellan 15 och 24 år. Ett av projektets huvudmål har varit att skapa ett tvärsektoriellt samverkansteam i form av ett nätverk med regelbundna träffar. I detta nätverk har det varit möjligt att lyfta deltagare från målgruppen för att samordna en tvärsektoriell handlingsplan för deltagaren. Andra huvudmål i projektet har varit att utveckla och resurs sätta vårt arbete med det Kommunala aktivtetsansvaret (KAA) i Ale, se över och utveckla befintliga rutiner för överlämningar från grundskolorna i Ale till gymnasiet samt att se över möjligheten att starta yrkespaketsutbildningar i egen kommunal regi för de unga och unga vuxna som inte kommer vidare inom de ordinarie nationella yrkesprogrammen. Utifrån resultatet i projektet är tanken att skapa en permanent tvärsektoriell samverkansorganisation i kommunen för att arbeta med de som riskerar ett långvarigt utanförskap och som behöver tvärsektoriella insatser och aktiviteter för att få en möjlighet att komma i egen försörjning. Vidare pekar resultaten av projektet på att resurssättningen och samverkan inom det Kommunala aktivtetsansvaret har visat sig ge bra resultat för individen i form av tidigare och mer samordnade tvärsektoriella insatser. Det har också medfört bättre överblick och uppföljningsmöjlighet för kommunen av våra ungdomar som är aktuella inom kommunala aktivtetsansvaret. Yrkespaketen har gett ungdomar som inte tidigare haft möjlighet till yrkesutbildning på nationella program att läsa en yrkespaketsutbildning utan att ha uppnått nationell behörighet. Resultatet av detta är att de då har en möjlighet att få ett yrkesbevis efter avslutad utbildning och därmed en möjlighet till anställning inom yrkesområdet. De har tidigare varit utestängda från denna möjlighet då de enbart varit hänvisade till yrkesprogram som kräver nationell behörighet på gymnasienivå. Sammanfattningsvis skulle jag vilja säga att projektet har visat på vinsterna med en tvärsektoriell samverkan för både individen och för kommunen som organisation för att få tillstånd ett mer inkluderande arbete, baserat på de behov och förutsättningar som deltagarna i projektet befinner sig i. Projektet visar också på att detta arbete behöver vara långsiktigt och att för många av deltagarna så är vägen till minskat utanförskap och möjlighet att komma i egen försörjning inte runt hörnet. Det krävs en längre tids arbete för att detta ska lyckas och därmed också skapa en hållbarhet i ett långsiktigt perspektiv för individen och för kommunen.

Slutsatsen projektet drar är att en permanent organisering kring personer i målgruppen utifrån lärdomarna i projektet kan gagna både den enskilda medborgaren i Ale samt Ale som kommun både ur invånarperspektiv, ekonomiskt perspektiv, hållbarhetsperspektiv samt barnrättsperspektiv. Då med särskilt fokus på att arbeta utifrån Barnrättskonventionen samt de globala målen i Agenda 2030.

Innehåll

Bakgrund.....	5
Syfte och målsättning.....	6
Målgrupp för InVux projektet i Ale kommun.....	7
Organisation och styrkedja i projektet.....	8
Arbetet med deltagare i projektet.....	10
Insatser och aktiviteter i InVux.....	11
Fördelning av deltagare inom olika spår.....	11
Analys från vårt arbete med deltagare.....	12
Deltagares röster om projektet.....	13
Projektmedarbetares röster om projektet.....	15
Vilka förändringar ville vi uppnå genom InVux projektet?.....	17
Förväntade effekter av förändringarna.....	17
Utvecklingsmöjligheter som skapas i och med förändringarna.....	18
Sex viktiga lärdomar från projektet ur individens perspektiv.....	19

Bakgrund

Den 28 februari 2019 tecknades en avsiktsförklaring mellan Göteborgsregionens kommunalförbund avdelning utbildning och Ale kommun Komvux för en ansökan i projekt InVux. Avsikten var att söka medel från en utlysning av Europeiska socialfondens programområde 2, "Ökade övergångar till arbete och studier för unga Mål 2.2 - underlätta etablering i arbetslivet och öka deltagande i utbildning för unga kvinnor och män (15–24 år) - Dnr 2019/00027".

GR utbildning är projektägare och leder projektet i nära samverkan med kommunen.

Övergripande målsättning för projektet är att stärka unga som inte har fullföljt gymnasieutbildning, och därmed befinner sig i riskzonen för framtida utanförskap genom att erbjuda individanpassade och helhetsinriktade lösningar som rustar för delaktighet i arbets- och samhällsliv.

En ytterligare målsättning var att skapa en övergripande tvärsektoriell samverkansstruktur för att få tillstånd gränsöverskridande utvecklingsarbete.

Båda målsättningarna ska utgå från Europeiska unionens horisontella principer¹ för att utifrån individens förutsättningar och behov, skapa motivation och stöd samt visa på möjligheter för individen.

Projektet var beräknat att löpa mellan 1 september 2019 till 30 juni 2022 och deltagande kommuner medverkade från 1 november 2019 till 30 mars 2022 enligt ursprungsplanen. Medverkan för kommunerna har sedan på grund av pandemin förlängts till 30 juni 2022 för att få en möjlighet att balansera upp medfinansieringen i projektet. Kommunen har medfinansierat projektet med personalarbetstid och fått medel utbetalt från ESF i förhållande till dessa timmar. Varje kommun har också utsett en lokal delprojektledare som ledde arbetet i nära samarbete med GR utbildning.

Från kommunens sida såg många olika enheter både inom socialtjänsten, utbildningssektorn samt kultur och fritidssektorn, behovet av en mer organiserad tvärsektoriell samverkan och möjligheter att utnyttja kommunens resurser på ett mer effektivt sätt. Det fanns även ett behov av resursallokering i arbetet inom det kommunala aktivtetsansvaret på ett annat sätt än nuvarande form. Vidare fanns det en inlåsnings effekt för unga i kommunen som inte var behöriga till nationella program på gymnasiet. Detta är en konsekvens av att det inte finns nationella gymnasieprogram i kommunens egen regi.

I kraft av projektet så fick vi en möjlighet att bygga upp en mer organiserad tvärsektoriell samverkans struktur, arbeta med att resurssättning av KAA och hitta en möjlighet att förebygga den inlåsnings effekt vi sett samt att utvärdera detta och bygga upp en permanent struktur för målgruppen inom projektet utifrån erfarenheter vi gjort under projekttiden.

¹<https://eufonder.se/eu-fonder/socialfonden/socialfondsprogrammet/horisontella-principer.html>

Syfte och målsättning med InVux projektet i Ale kommun

Att fler unga och unga vuxna oavsett behov eller förutsättningar som socio-ekonomisk bakgrund, kön, etnisk bakgrund eller funktionsnedsättning, på sikt ska etablera sig på arbetsmarknaden och därmed i samhället.

Detta genom att kommunen skapar en mer tillgänglig samhällsorganisation som präglas av tvärssektoriell samverkan med individen i centrum.

Målsättningen för projektet var att genom tvärssektoriell samverkan hjälpa personer i målgruppen att etablera sig på arbetsmarknaden och komma i egen försörjning.

Målsättningen är uppdelat i tre effektmål.

Effektmål 1 (organisationsnivå):

- Kommunen ska nyttja insatser för målgruppen mer ändamålsenligt och systematiskt

Effektmål 2 (organisationsnivå):

- Kommunen ska erbjuda målgruppen insatser som i större utsträckning utgår från deras behov.

Effektmål 3 (individnivå):

- Målgruppen ska stärka sin ställning på arbetsmarknaden.

I Ale handlade utvecklingsarbetet inom projekt InVux primärt om ett ökat tvärssektoriellt arbete, på både strategisk och operativ nivå, rörande riskzonselever och arbetslösa 15–24 år i allmänhet men målgrupperna för det kommunala aktivitetsansvaret i synnerhet.

InVux ska nyttja potentialen i ett flertal aktörers insatser och identifiera hinder som finns för unga i behov av stöd. Detta genom att bedriva ett lokalt förankrat tvärssektoriellt utvecklingsarbete med individen i centrum.

Utifrån detta så tog projektet fram lokala målsättningar som var följande.

- Skapa ett tvärssektoriellt samverkansteam för att utnyttja kommunens resurser på bästa sätt för individen.
- Resursallokera, utveckla och skapa en permanent förankrad organisation för det kommunala aktivitetsansvaret i kommunen (KAA) med tydliga riktlinjer i enlighet med Skolverkets allmänna råd.
- Se över och utveckla rutiner vid övergången från grundskolan till gymnasiet för elever i kommunen.
- Se över möjligheten att utveckla yrkespaketsutbildningar för elever i Ale kommun som inte når upp till kraven för behörighet på ett nationellt yrkesprogram.
- Projektet ska utveckla arbetet med unga och unga vuxna som riskerar att hamna i utanförskap samt övergå till att bli en permanent del av det arbetet i kommunen.

Målgrupp för InVux projektet i Ale kommun

InVux skulle involvera minst 40 deltagare under projekttiden. I nulägesanalysen hämtades information om elever i riskzon från grundskolan i Ale, Ale gymnasium, KAA, och AME.

Målgruppen var en heterogen grupp med mycket skilda behov och förutsättningar. Skillnaderna handlar bland annat om skolbakgrund, funktionsnedsättningar, psykosocial situation, psykisk ohälsa, kön och tid i Sverige.

Totalt utgjordes målgruppen av 390 ungdomar mellan 15–24 år som var "inskrivna" i ovan nämnda verksamheter. Majoriteten var killar, drygt 70 %. Första fasen av kartläggningen hittades ca 100 ungdomar som bedömdes vara i behov av någon form av samordnat stödbehov. Vid ytterligare penetrering av materialet valdes 20 ungdomar ut för en djupintervju. Dessa ungdomar var också potentiella deltagare i projektet.

Behovs- och analysfasen gav en nulägesbild utifrån tidpunktens rådande omständigheter. Individer skrivs in i KAA och övriga verksamheter under hela kalenderåret varför målgruppen är föränderlig. Om individuella behov av samordnad tvärprofessionell insats fanns gavs möjlighet att ingå i projektet.

Projektgruppen satte som mål att intervjua de 20 utvalda ungdomarna, som främst återfinns inom KAA, men även på Ale gymnasium, AME och Älvängenskolan.

Det visade sig vara svårt att få till intervjuerna. Delvis berodde detta på att KAA inte har regelbunden kontakt med ungdomarna eller en verksamhet dit de kommer för att få stöd. En annan faktor i sammanhanget var också att målgruppen är "kartläggningströtta" och ville inte ställa upp trots försök att förklara syftet med intervjuerna.

Genom intervjuerna som genomförts med ungdomarna, och projektgruppens mångåriga erfarenhet av målgruppen, identifierades ett antal behovskriterier att arbeta vidare med. De mest övergripande behoven handlade om anpassade insatser för att få ungdomarna att återuppta eller stanna kvar i sina studier, eller att öka anställningsbarheten inom målgruppen.

Generellt kan nämnas att majoriteten av de intervjuade ungdomarna uppgav att de har någon form av diagnos, till exempel Autismspektrum, ADHD, koncentrationssvårigheter. I några fall uppgav ungdomen att hen inte gjort någon utredning om eventuell diagnos men att de själva uttrycker att det finns "något". Det är inte ovanligt med låg självkänsla, ångest eller nedstämdhet i målgruppen.

Psykisk ohälsa utgör således också ett stort behov som återfinns bland ungdomarna. Ohälsan kan ta sig en mängd olika uttryck och det ställer stora krav på flexibilitet och lyhördhet i bemötande, val av insats och hur den bör anpassas.

Ett stort behov som framkom var att psykosocialt stöd var av största vikt för många i målgruppen för att överhuvudtaget kunna få till någon form av arbete med deltagarna. Personalen som möter ungdomarna pratar om "kittet som håller samman och bär" medan

ungdomarna lyfte fram den viktiga relationen till lärarna eller andra vuxna i skolan för att uppleva trygghet och motivation till skolarbetet.

Det har också framkommit ett antal individuella behov i intervjuerna. Att få möjlighet till anpassad studiemiljö är ett av de tydligaste individuella behoven. Bland annat har majoriteten av ungdomarna uttryckt att lugn och ro i studiemiljön, förslagsvis genom enskild undervisning (eller i små grupper om 3–5 elever) är en grundförutsättning för att de ska klara hålla koncentrationen. Stöd från elevassistent eller annan vuxen lyfts också fram. Alternativ såsom digitalt streamade lektioner som man kan följa med i oavsett om man sitter hemma eller i annan miljö än klassrummet har nämnts som en möjlig väg till att lyckas. Praktiskt lärande genom praktik eller lärlingsutbildning nämns också i intervjuerna.

Ungdomen skrev också på en samtyckesblankett om att hen registreras som deltagare i projektet samt sekretesslättnad för involverade verksamheter.

Organisation och styrkedja i projektet

Ale kommuns sektorer för Utbildning (U) och för Individ och familjeomsorg (IFO) var från början delaktiga i projektet och senare som kom även sektor Kultur och fritid (KoF) med i projektet både i styrgrupp och projektgrupp. Sektorchef kultur och fritid var med i styrgruppen från våren 2021 till hösten 2021 då personen slutade sin anställning för tjänst i annan kommun. Tjänsten var sedan vakant och därmed så har det inte funnits representation från kultur och fritid i styrgruppen.

Under projekttiden så har även skett ett byte av lokal projektledare av personliga skäl för avgående projektledare. Detta byte skedde under våren 2020.

Styrgruppen bestod under större delen av projekttiden av individer som främst arbetar strategiskt i olika, för projektet, berörda verksamheter. Följande funktioner satt med i styrgruppen:

- Ordförande och sammankallande - Verksamhetschef Sektor Utbildning
- Verksamhetschef Individ- och familjeomsorgen
- Rektor Komvux
- Rektor Ale Gymnasium
- Enhetschef Arbetsmarknadsenheten
- Verksamhetsutvecklare centrala elevhälsan
- Projektledare InVux delprojekt Ale

Styrgruppen träffas regelbundet var tredje till fjärde vecka. Projektledare var länken mellan styrgrupp och projektgrupp och överförde information mellan grupperna. Projektledaren hade även veckovisa avstämningar med ordförande för styrgruppen eller annan utsedd representant.

Projektgruppens sammansättning består av projektmedarbetare med olika kompetens som anses viktig för måluppfyllelsen i projektplanen. Professioner som ingick i projektgruppen större delen av projekttiden utgjordes av följande funktioner:

- Projektledare InVux delprojekt Ale
- Studie-och yrkesvägledare från grundskola, gymnasium och Komvux
- Operativ KAA-personal
- Jobbcoach från AME
- Representant från elevhälsoteamet på Ale gymnasium
- Fritidsledare från Älvängenskolan
- Ungdomsbehandlare från enhet Ungdomsboende
- Fältassistent från fältgruppen
- Socialsekreterare från Unga Vuxna
- SSPF koordinatör som vid behov utifrån deltagare stöttat med i gruppen

På det organisatoriska planet har projektgruppen arbetat med strategiskt utvecklingsarbete, i nära samverkan med styrgruppen. Vid behov har information eller kompetens från andra verksamheter inhämtats för att skapa tvärsektoriella samverkan utifrån individens behov och förutsättningar.

Projektgruppen har haft regelbundna möten varannan vecka för både utvecklingsarbete och operativt arbetet med deltagare.

Styrgrupp och arbetsgrupp har också haft gemensamma utvecklingsdagar och träffats i storgrupp. Dessa stormöten var från början på plats men ersattes sedan av digitala möten på grund av den pågående pandemin. Även styr- och projektgruppsmöten har varit digitala under större delen av projekttiden utifrån detta skäl.

Under slutfasen av projektet från våren 2022 har nya enheter tillkommit i både styrgrupp och projektgruppen. I styrgruppen har två enhetschefer för familjebehandlingsenheten kommit med samt att det även från maj månad finns en samordnare för kommunens sociala insatsgrupp (SIG) som sitter med i projektgruppen. I projektgruppen finns nu även socialsekreterare för LSS samt koordinatör för daglig verksamhet med.

Arbetet med deltagare i projektet

Grundstruktur och insatser/aktiviteter

Ett tvärprofessionellt samverkansteam bestående av medlemmarna i projektgruppen arbetade direkt med ungdomarna som skrevs in i InVux. Varje ungdom i projektet fick en utsedd koordinator från projektgruppen. Koordinatorn följer ungdomen under hans tid i projektet och sätter samman "rätt" team runt individen. Koordinatorn ansvarar också för att handlingsplan upprättas, efterföljs och utvärderas.

I arbetet med deltagare har vi arbetat utifrån tre olika spår. Dessa har varit jobbspår, arbetsspår samt socialspår.

Arbetspår

Detta spår innebär att deltagaren främst är inriktad på att söka ett arbete eller att närma sig arbetsmarknaden. Här är det främst praktik eller arbetsträning som är aktuella aktiviteter. Men det kan även innebära jobbsökaraktiviteter och viss form av utbildning som exempelvis truckkort eller vanligt körkort. Grundtanken i detta spår är ökad anställningsbarhet/anställning för deltagaren utifrån hans egna förutsättningar för att kunna komma i egen försörjning.

Studiespår

Här är aktiviteter inriktade på att deltagaren vill studera vidare. Det kan röra sig om både längre utbildningar inom ordinarie skolformer och folkhögskoleutbildningar samt kortare yrkesutbildningar och lokala tvärssektoriella utbildningar i Ale kommun.

I detta spår är aktiviteterna främst förstärkt studie och yrkesvägledning, studiebesök på olika skolor samt att erbjuda kompletterande lärmiljö utifrån deltagarens individuella förutsättningar.

Socialt spår

Deltagaren har antingen inte varit redo för att välja sin väg utan behövt en mer coachande hållning och insats för att kunna vara redo att göra en stegförflyttning mot studier eller arbete. Exempel på detta kan vara att en fältassistent gått på gym med deltagaren bara för att deltagaren ska kunna ta sig utanför sin egen bostad. Syftet med det sociala spåret är alltid att hjälpa deltagaren att göra en stegförflyttning mot de två andra spåren och är inte en insats som är permanent. Däremot så kan den deltagare som gjort stegförflyttning mot de två andra spåren fortfarande behöva insats via det sociala spåret för att kunna hålla i och ut. I detta spår har vi även arbetat som koordinator mot externa aktörer för att hjälpa till med kontakter och möten, exempelvis mot Försäkringskassan eller arbetsförmedlingen. Detta spår löper alltså både parallellt med de två andra eller är en egen insats i ett första skede för att underlätta en stegförflyttning för deltagaren.

Insatser och aktiviteter i InVux

- Case management orienterat arbetssätt för individen, där en koordinator samordnade ett team som behövde arbeta tillsammans med deltagaren.
- Professionella nätverksmöten för att samordna insatser för deltagaren med enheter både inom och utanför InVux nätverket.
- För deltagare som var i studier erbjöds en kompletterande lärmiljö där de fick studiestöd och annat pedagogiskt stöd för att klara sina studier
- Sociala, hälsofrämjande och motivationshöjande insatser, såsom exempelvis friskvård, en fika på stan eller inspirationsdagar med relevanta teman.
- Förstärkta studie- och yrkesvägledande insatser, såsom skuggning på yrkesprogram, studiebesök på skolor och arbetsplatser, kortare ”praktik” som till exempel ”Mentor för en dag”.
- Jobsökaraktiviteter
- Deltagande i nya tvärssektoriella utbildningsspår för våra deltagare

Fördelning av deltagare inom olika spår

Tabellerna nedan visar på antalet deltagare i InVux projektet fördelat på kvinnor och män samt antalsfördelning mellan de olika spåren. För 2022 så är siffrorna uppdaterade till och med 2022-06-09.

Kvinnor	Inskrivnings år	Socialt spåret	Studiespåret	Arbetsspåret	Avslutade deltagare	Deltagare kvar
2	2020	2	2	0	2	0
10	2021	7	5	5	5	5
3	2022	3	2	1	0	3
Totalt 15		Totalt 12	Totalt 9	Totalt 6	Totalt 7	Totalt 8

Män	Inskrivnings år	Sociala spåret	Studiespåret	Arbetsspåret	Avslutade deltagare	Deltagare kvar
8	2020	8	6	2	2	6
15	2021	12	8	7	8	7
9	2022	9	6	3	0	9
Totalt 32		Totalt 29	Totalt 20	Totalt 12	Totalt 10	Totalt 22

Av tabellerna framgår bland annat följande:

- 80% av kvinnorna som deltog i projektet behövde stöd inom det sociala spåret, för män var det 90% av deltagarna som behövde detta stöd.
- Cirka tre femtedelar (60%) av deltagarna i InVux projektet valde studiespåret.
- Cirka två femtedelar (40%) valde i stället arbetsspåret.
- Cirka 60% av kvinnorna har avslutats i projektet om 2022 räknas bort.

- Cirka 40% av männen har avslutats i projektet om 2022 räknas bort.

Analys från vårt arbete med deltagare

Då det statistiska underlaget från tabellerna är ganska litet samt att samtliga deltagare från år 2022 fortfarande är i insats så är det svårt dra slutsatser utifrån detta underlag utöver de som gjorts i punkterna under förra rubriken. För att då komplettera detta har projektet även gjort kvalitativa utvärderingar. Dessa kvalitativa utvärderingar har varit intervjuer och samtal med deltagare, observerade och utvärderade stegförflyttningar av våra deltagare i arbetsgruppen samt samtal och utvärderingar i arbetsgruppen kring deltagaren utifrån jämförelser med utgångsläget för deltagaren. Alla dessa utvärderingar har gjorts kontinuerligt i projektet.

Utifrån statistiken och dessa utvärderingar har följande punkter kommit fram som vi gärna vill lyfta upp.

- En stor andel av deltagarna i projektet behövde utöver en rent konkret insats som syftade till studier eller arbete även en insats via det sociala spåret som vi arbetat fram.
- Ungefär hälften av deltagarna, 40% av kvinnorna och 60% av männen, behöver en längre tids insats än ett år för att göra en stegförflyttning som innebär att de kan skrivas ut ur projektet. Däremot så sker det små stegförflyttningar för majoriteten av deltagarna inom projektet efter en ganska kort tids insats men den avgörande förflyttningen kräver en längre tids arbete för att bli verklighet.
- Resurssättningen av KAA med samordnare och en extra koordinator på 50% från AMFE har inneburit att fler unga inom KAA får en snabbare och tätare kontakt från den tidpunkt som de skrivs in i KAA.
- Möjligheten att få ut ungdomar på KAA listan i sysselsättning, som i inledningsskedet inte är inriktade på att studera, är större. Nämnas bör att en ungdom på KAA listan har fått fast jobb efter insats via InVux. Detta efter en kort utbildningsinsats i form av ett truckkort.
- KAA är samlokaliserad med AMFE två halvdagar per vecka för att ta emot deltagare på plats vilket gör att deltagare har en fast punkt att komma till, som inte är skola, för möten och samtal. Här finns också en möjlighet för deltagaren att få extra studiehjälp eller andra former av aktiviteter.
- Utvecklingen av en mer sammanhållen övergångsinformation från grundskola till IM programmet på Ale gymnasium eller andra gymnasier utanför kommunen har medfört att de ungdomar som behöver extra stöd för att göra övergången har uppmärksammas och därmed snabbare kunnat erbjudas insats eller uppföljning via InVux projektet.
- Ungdomar som tidigare inte kom vidare mot utbildning och egen försörjning då de inte varit behöriga till nationella yrkesprogram har fått en möjlighet att gå en

yrkespaketsutbildning inom kommunen. Här har vi idag drygt 70% av de som startade utbildningen kvar i utbildning.

- Möjligheten att stödja ungdomar via tvärssektoriella professionella nätverksmöten mellan skola, socialtjänsten och kultur och fritidssektorn har medfört att det har funnits en större överblick och uppföljning i exempelvis övergångar till skolan men också för de ungdomar som kommer tillbaka till kommunen efter en SIS placering eller annan typ av placering via socialtjänsten. Här har det funnits en samordnad individuell plan för ungdomen med en koordinator som har en samlad bild av behov och förutsättningar för ungdomen samt vilka insatser som de olika enheterna har aktuella. För ungdomen har det inneburit en snabbare väg till erbjudande om insats och en tydlighet då det blir kompletterande insatser och en överskådlighet för deltagaren om vem som gör vad samt en person att vända sig till med frågor.

Följande citat från möte med behandlare för placerad ungdom belyser möjligheterna och fördelarna med att ha tvärssektoriella möten inom InVux projektets paraply.

” jag har aldrig varit med på ett möte där så många olika enheter från en kommun varit samlade på samma möte kring en ungdom”

(behandlare på HVB hem våren 2021)

Eftersom alla enheter som var med på mötet också är med i det tvärssektoriella nätverket så var det enklare att samordna och boka mötet.

Deltagares röster om projektet

Här är några röster från de ungdomar och några vårdnadshavare som varit med i projektet. Dessa röster belyser perspektivet att vara den det samverkas kring.

Röster från deltagare på den kompletterande lärmiljön som vi arbetade med för Komvuxelever med ingen eller liten studievana och i behov av stöd i både ämnet och med struktur i studiesituationen.

Elev 1 i en diskussion om hur han ska strukturera upp sina studier.

”Så du menar att jag ska strunta i extrauppgifterna och först göra grunduppgifterna. Jag blir så stressad när jag inte hinner med och så kommer det nya uppgifter hela tiden och då lägger jag ner i stället. Det funkar mycket bättre när du hjälper mig och förklarar vad jag ska göra. Det finns inte på min kurs och jag har ingen lärare att ringa till, man kan mejla (till läraren på distanskursen, min anmärkning) men det tar lång tid att få svar”

Det eleven mest önskade sig om han fritt fick välja var ett regelbundet ha möjlighet att få extra hjälp men att just möjligheten att studera på distans var en stor fördel, så gärna en kombination av dessa två möjligheter var önskvärt. Vidare var just hjälpen med att strukturera upp studierna en stor hjälp för eleven både rent praktiskt för progressionen i ämnet och för att inte tappa sugen och lägga ner studierna.

Elev 2 svarar på frågan om skillnaden mellan Komvux och tidigare skolor.

”Kanske beror på att jag är äldre och då känns det bättre med Komvux, men jag skulle vilja att undervisningen var lite som på min tidigare skola (Ale gy, min anmärkning). Här (Komvux, min anmärkning) måste man ta mer ansvar och ibland så förstår jag inte fast jag varit med på genomgången. Fast det känns ibland svårt att fråga igen”

Båda eleverna uttrycker att de är nöjda med att gå på Komvux och att det känns som ett bättre sammanhang för dem men att de gärna skulle vilja ha mer möjligheter till stöd i både ämnet och med sin studieteknik och att strukturera upp sina studier.

Båda deltagarna upplevde att studierna fungerade bättre i och med att de får extra hjälp med både ämnet och studierna. Detta är en möjlighet på grund av deras medverkan i InVux projektet. Det framgår också att deltagarna känner sig mer i rätt sammanhang på Komvux även om de utifrån sina behov och förutsättningar behövde mer av det arbetssätt och pedagogiska tänk som finns inom IM programmen på Ale gymnasium.

Nästa exempel är från ett sms från en vårdnadshavare. Deltagaren hade inte klarat av att ta betyg i svenska från årskurs 9. Tanken var då att gå ett år på IM programmet och det resulterade i att deltagaren blev deprimerad och uttryckte suicidala tankar vilket medförde stor oro hos vårdnadshavarna och i detta läge blev InVux inkopplat. Vid ett nätverksmöte mellan skolan, socialtjänst och InVux projektledare ordnades så att deltagaren kunde läsa ett snabbspår med svenska på Ale gymnasium och ha en praktikplats på en bilverkstad för att få ihop en full skoldag. Deltagarens önskan var att läsa fordonsprogrammet på ett nationellt yrkesprogram ihop med sina jämnåriga kamrater och inte vänta ett helt år till nästa antagning. I och med snabbspåret så kunde deltagaren bli klar och ta sitt betyg innan antagningen till skolan var stängd för det läsåret.

Sms som svar på uppföljning en månad efter avslutad insats via InVux.

”Ja du (InVux min anm) har gjort en skillnad. Vi har nu en glad och nöjd xxxxx som trivs med livet och skolan”

Alla deltagare har upplevt det som positivt att vara den det samverkas kring. Den största upplevda vinsten som våra deltagare uttrycker har varit att ha en person som varit kontaktytan mot nätverket.

Projektmedarbetares röster om projektet

Under projektets gång har det varit regelbundna utvecklingsdagar med styr- och arbetsgrupp. Dels har det varit för att utveckla det faktiska arbetet med deltagare, dels för att bygga upp organisering och arbetsformer i projektet.

En viktig del har varit att skapa ett fungerande tvärsektorieellt samarbete där de som ingår i nätverket har uppfattningen att det ger mervärde för dem att delta i arbetet. En del i detta arbete har varit att genomföra olika workshops med styr- och arbetsgruppen. Totalt har det varit fyra olika workshops i projektet för att kunna arbeta fram organisering av arbetssätt i projektet samt insatser/aktiviteter för deltagare. I nästa stycke följer några röster från den workshop som hölls ungefär halvvägs in i projekttiden. Syftet var också att börja titta på hur projektet skulle kunna övergå till att bli en del av ett mer permanent arbete för målgruppen i kommunen.

Workshop InVux 2,0

Nedan är de frågeställningar som vi arbetade med på denna workshop samt citat från några olika röster från workshopen som visar på det som vi senare byggde vidare på.

- **Vilka funktioner behöver träffas för att driva arbetet med unga 16 – 29 år i målgruppen för InVux?**

"Fritid har en viktig roll, bra idé att plocka på boendestöd och LSS"

"Den som kan göra aktiviteter med ungdomen exempelvis gå på gym, studera. Detta kan också handla om uppsökande i hemmet"

- **Vilka behov hos unga tillgodoser vi genom att träffas i ett nätverk?**

"Ett bredare och mer kreativt perspektiv med en "låg tröskel"

"Fler kompetenser som kan "se" vad vi kan erbjuda individen. Snabbare vägar inom kommunen."

"Vi får möjlighet till att skapa en starkare samverkan."

"Bli trygga med varandra och varandras verksamheter och hur vi kan samarbeta. Ökar kunskap- minskar fördomar"

- **Vilken skillnad upplever du i ditt arbete före och efter du deltar i InVux nätverket?**

"En bredare kunskap kring olika funktioner i kommunen."

"Jag har fått en större kunskap om vilka insatser vi kan erbjuda våra invånare. Större kontaktnät och snabbare vägar fram."

"Jag upplever att många professioner har bidragit med kunskap inom sitt område. Så det ger en bredare kunskap om olika resurser i kommunen."

"Har fått en större kunskap om socialt arbete inom kommunen och ett större kontaktnät."

- **Vad skulle du vilja göra mer i InVux som inte går ihop med dina arbetsuppgifter eller arbetstid i nuläget?**

"Jag skulle vilja jobba mer stöttande och vägledande med ungdomar/unga vuxna. Upplever mig ganska låst i min roll som socialsekreterare i Invux."

"Kunna lägga mer tid på var och en av individerna."

"Jobba mer uppsökande mot kriminella och eller missbrukande unga vuxna."

"Aktiviteter ex bakande, gymmande, livskunskap, samla kontaktpersoner"

Vi har sedan i projektet använt det som framkommit på dessa utvecklingsdagar för att dels skruva i det redan pågående InVux projektet, dels för att bygga upp en möjlig framtida permanent organisation för målgruppen och även som underlag för dokumentet avsiktsförklaring om samarbete mellan sektor Utbildning, Kultur och fritid samt socialtjänsten. Detta dokument utgör grunden för det framtida arbetet i kommunen med målgruppen för InVux.

Vilka förändringar ville vi uppnå genom InVux projektet?

Den övergripande förändringen som vi ville uppnå med projektet var att skapa en tvärsektoriell samverkansgrupp för att utifrån de tre effektmålen skapa en mer effektiv organisation och snabbare kontakt- och beslutsvägar mellan de enheter som arbetar med målgruppen i kommunen.

InVux ska nyttja potentialen i ett flertal aktörers insatser och identifiera hinder som finns för unga i behov av stöd. Detta genom att bedriva ett lokalt förankrat tvärsektoriellt utvecklingsarbete med individen i centrum.

Tanken var att genom projektet skapa en arena för dessa aktörer att mötas och att ha en organisation som både kunde ta beslut och arbeta operativt.

Utifrån dessa möjliga förändringsperspektiv tog sedan de lokala målsättningarna fram som nämnts under rubriken ”*Syfte och målsättning med InVux projektet i Ale kommun*”.

Förväntade effekter av förändringarna

Utifrån projektets målsättningar förväntade vi oss att vi skulle få tillstånd ett tätare samarbete mellan Komvux och arbetsmarknads och försörjningsstödsenheten (AMFE) gällande elever inskrivna i det kommunala aktivitetsansvaret samt även de elever som är aktuella för utbildningsplikten.

Vi förväntade oss också ett tätare samarbete kring **Delegationen för unga och nyanlända till arbete** både operativt mellan AMFE och vuxenutbildningen men också strategiskt med att styrgruppen för InVux utökades med näringslivschefen samt personal från HR avdelningen. DUA styrgruppen och InVux styrgruppen hade möten i anslutning till varandra och där stora delar av medlemmarna är med i båda grupperna.

Vidare så var en av de förväntade effekterna att KAA skulle få en tydligare organisation och att arbetet skall drivas utifrån tydliga riktlinjer enligt Skolverkets allmänna råd.

I och med att vi startade upp yrkespaketsutbildningar för unga utan behörighet till nationella program så förväntade vi oss att minska den inlåsnings effekt som vi ser i kommunen då vi saknar egna nationella program och därmed möjligheter att skapa en möjlighet för dessa unga.

En ytterligare förväntad effekt var att de enheter som ingår i det tvärsektoriella samverkansteamet skulle se vinster och möjligheter med möjligheten att träffas regelbundet för samverkansmöten kring deltagare i projektet och att det i förlängningen ska effektivisera och underlätta i arbetet kring målgruppen. Detta förväntade vi oss också skulle skapa mervärde för målgruppen och hjälpa dem att lättare kunna ta en stegförflyttning mot att komma i egen försörjning.

Utvecklingsmöjligheter som skapas i och med förändringarna

Följande utvecklingsmöjligheter kan vi se efter avslutat projekt.

- Det tvärsektoriella nätverket med både styr och arbetsgrupp har förutsättningar för att bli en permanent del av arbetat i kommunen med målgruppen.
- Målgruppen bör utökas att innefatta unga och unga vuxna från 16 till 29 år samt inom DUA samarbetet att innefatta alla Alebor 16 till 64 år.
- Skapa ett arbetslag inom Komvux som arbetar med sammanhållen utbildning både för de som är aktuella för utbildningsplikten och för de unga och unga vuxna som har behov av en sammanhållen utbildning inom Komvux för att lyckas med sina studier. Detta arbetslag bör ha tät samverkanskontakt med AMFE för de inom utbildningsplikten och de som är aktuella för jobbspår inom DUA samarbetet
- En samordnare med uppdrag att samordna kring utbildningsplikt och DUA som har arbetsuppgifter både inom Komvux och AMFEs organisation för att bättre kunna effektivisera resurser och skapa möjligheter för individer i målgruppen att komma i egen försörjning.
- Ett mer resursutnyttjande av organisationen inom KAA som är tätt kopplat till InVux och som ger samverksanfördelar i det tvärsektoriella nätverket för deltagaren i målgruppen.
- Arbeta mot att se över möjligheterna för fler yrkespaketsutbildningar i kommunens egen regi för att skapa fler valmöjligheter för unga och unga vuxna i målgruppen att komma i egen försörjning.

Sex viktiga lärdomar från projektet ur individens perspektiv

Sammanfattningsvis så vill jag gärna lista de lärdomar som vi tar med oss efter avslutat projekt. Eftersom projektet var finansierat av ESF och hade fokus på individperspektivet så beskriver jag våra lärdomar i projektet från den synvinkeln.

1. Tvärsektoriell samverkan är en viktig framgångsfaktor i arbetet med målgruppen för projektet där det finns ett befintligt nätverk som inte behöver skapas inför varje tillfälle som det behövs.
2. Ett tvärsektoriellt nätverk bidrar till korta och snabbare beslutsvägar innan en insats/aktivitet kan påbörjas med deltagaren.
3. Att det är en fördel för deltagaren att ha en "Case manager" som håller i trådar och kontakter med olika enheter och andra aktörer i stället för att deltagaren ska träffa olika handläggare från de olika enheterna. Detta är något som även BIP projektet i Danmark har visat på som framgångsfaktor.
4. Arbetet med deltagare i projektet måste innehålla flera dimensioner och ett helhetstänk och inte bara inriktas på att deltagaren ska få ett arbete eller börja studera. I vårt koncept med de tre spåren tog vi fasta på denna helhetsidé.
5. För den målgrupp som vi arbetat med i projektet behövs ett långsiktigt tänk med insatser och aktiviteter för att nå en större stegförflyttning.
6. Alternativa vägar att komma i studier och arbete gör att inlåsningseffekterna för de som saknar formell behörighet minskar och ger större möjligheter för deltagaren att göra en stegförflyttning och att på sikt komma i egen försörjning.

För mer information om projektet kontakta

Rickard Lovetjärn

rickard.lovettjarn@ale.se

070-275 37 02

Projektledare InVux Ale

InVux projektet i Ale kommun

Sektor utbildning

Diarienummer: UBN.2022.366

Datum: 2022-08-24

Sektorchef Åsa Ericson

Utbildningsnämnden

Riktlinje gällande stöd till studier

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att anta riktlinje gällande stöd till studier.

Sammanfattning

Utbildningsverksamheterna står inför stora utmaningar avseende kompetensförsörjning. Strategier och kraftfulla insatser behövs för att behålla, rekrytera och utveckla medarbetare och chefer samt nya arbetsorganisationer och yrkesroller.

Syftet med riktlinjen är att fastställa att utbildningsnämnden genomför strategiskt och långsiktigt arbete med stöd till studier för medarbetare. Stödet skall syfta till god kompetensförsörjning, lika villkor för alla medarbetare samt likvärdighet för barnoch elever i den utbildningsverksamhet som har Ale kommun som huvudman.

Genom att erbjuda stöd till studier för medarbetare kan nämnden förebygga och avhjälpa brist på behörig personal i framtiden. Riktlinjen gäller för medarbetare i verksamheterna inom förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola och vuxenutbildning med Ale kommun som huvudman.

Åsa Ericson

Sektorchef

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, 2022-08-24

Riktlinje gällande stöd till studier sektor utbildning Ale kommun

Beslutet skickas till

För vidare hantering

Sektor utbildning

För kännedom

Kommunstyrelsen

Ärendet

Utbildningsverksamheterna står inför stora utmaningar avseende kompetensförsörjning. Lärare är den största yrkesgruppen inom sektor utbildning. Skolverket menar att det totala rekryteringsbehovet av lärare fram till 2035 beräknas bli cirka 131 000 heltidstjänster. Detta gäller sammanlagt för skola och förskola. Störst är rekryteringsbehoven de närmaste fem åren då det behöver rekryteras lärare till motsvarande 57 000 heltidstjänster.

En annan viktig grupp som arbetar inom sektor utbildning är barnskötare med gymnasiekompetens. Här finns även en stor brist nationellt på behöriga barnskötare både i förskolan och mot fritidshemmet. Enligt Skolverket saknar 28 procent som arbetar i förskolan utbildning i att jobba med barn.

Den ordinarie utbildningsgången beräknas inte tillfredsställa det behov som finns i verksamheterna av utbildad och behörig personal både då erbjudna utbildningar och sökande till dessa inte är i tillfredsställande i volymer men även då kraven på behörighet och legitimation inom utbildningsverksamheten ökar.

Ale kommun växer stadigt varje år och därmed kommer fler och barn och elever till kommunens utbildningsverksamheter vilket ökar kommunens behov av utbildad och behöriga medarbetare. Även om Ale kommun som huvudman ökar sin attraktivitet för rekrytering finns alltså, enligt Skolverket, inte behöriga personer att rekrytera utan huvudmannen behöver ta ansvar för att fortbilda de medarbetare som finns i organisationen för att säkerställa framtida kompetensförsörjning.

Utbildningsnämnden i Ale kommun satsar på hållbar kompetensförsörjning med fokus på att rekrytera, behålla samt utveckla kompetens. I satsningen på hållbar kompetensförsörjning ingår stöd till studier till medarbetare med syfte att säkerställa den nuvarande och framtida kompetensförsörjningen.

Syftet med riktlinjen är att fastställa att utbildningsnämnden genomför strategiskt och långsiktigt arbete med stöd till studier för medarbetare. Stödet skall syfta till god kompetensförsörjning, lika villkor för alla medarbetare samt likvärdighet för barn och elever i den utbildningsverksamhet som har Ale kommun som huvudman.

Stödet skall utformas så att villkoren för det stöd som erbjuds skall vara lika för samtliga medarbetare inom samma typ av stöd men erbjudandet av stöd till studier kan fördelas olika över verksamheterna beroende på aktuellt behov eller strategisk planering.

Ekonomisk bedömning

De ekonomiska satsningarna bör anpassas efter varje års budgetförutsättningar. Riktade resurser avsätts då centralt i sektorn.

Invånarperspektiv

Fler behöriga och utbildade medarbetare leder till ökad kvalitet i undervisningen vilket gynnar barn och elever.

Hållbarhetsperspektivet

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Lagstiftning och kommunala styrdokument

Skollagen (2010:800)

Remissyttrande

Samverkan sker kontinuerligt med representant för kommunstyrelsens personalavdelning.

Behandlad enligt MBL 2022-08-30

Informerad och förhandlad enligt MBL 2022-08-30.

Beslutets genomförande

Sektorchef omsätter årligen den strategiska inriktningen i åtgärder utifrån budget och nämndplan.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att stöd till studier utgör en viktig del i arbetet för hållbar kompetensförsörjning. Riktinjen säkerställer lika villkor utifrån perspektivet "en arbetsgivare" genom att ansökan till satsningarna hanteras centralt i sektorn. Den långsiktiga planeringen och god resursanvändning säkerställs också genom principen om kartläggning och prioritering samt att medel avsätts centralt.

Riktlinje gällande stöd till studier sektor utbildning Ale kommun

Antagen av Utbildningsnämnden § XX den 2022-XX-XX

Ansvarig sektor: Utbildning
Ikraftträdande: 2022-XX-XX
Giltighetstid: Gäller tills vidare
Revideras: Senast fyra år efter ikraftträdande
Diarienummer: UBN.2022.366

Ansvarig handläggare: Verksamhetshutvecklare, sektor utbildning

Inledning

Utbildningsverksamheterna står inför stora utmaningar avseende kompetensförsörjning. Strategier och kraftfulla insatser behövs för att behålla, rekrytera och utveckla medarbetare och chefer samt även nya arbetsorganisationer och yrkesroller.

Denna riktlinje gäller för medarbetare i verksamheterna förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola och vuxenutbildning med Ale kommun som huvudman.

Syfte

Syftet med riktlinjen är att fastställa att sektor utbildning genomför satsningar på stöd till studier för medarbetare. Stödet skall syfta till ökad kompetensförsörjning, ökad likvärdighet och ökad kvalitet för barn och elever i den utbildningsverksamhet som har Ale kommun som huvudman.

Bakgrund

Lärare är den största yrkesgruppen inom sektor utbildning. Skolverket menar att det totala rekryteringsbehovet av lärare fram till 2035 beräknas bli cirka 131 000 heltidstjänster. Detta gäller sammanlagt för skola och förskola. Störst är rekryteringsbehoven de närmaste fem åren då det behöver rekryteras lärare till motsvarande 57 000 heltidstjänster. Anledningen till att behoven är störst i närtid beror delvis på att visstidsanställda utan lärarutbildning beräknas ersättas av nytexaminerade lärare under denna period.

Det finns redan idag en brist på behöriga lärare. Totalt sett över samtliga skol- och verksamhetsformer i prognosen, fränsett förskola och fritidshem, var andelen behöriga lärare 72 procent räknat i heltidstjänster år 2020. Ytterligare 19 procent saknade behörighet men hade en pedagogisk högskoleexamen eller en tillsvidareanställning. Dessa lärare antas i prognosen bli behöriga att undervisa i de skolformer och ämnen de arbetar i. Därutöver fanns det 2 400 förskollärare i förskolan och 5 700 lärare i fritidshem som antas behöva vidareutbildning. Visstidsanställda lärare utan pedagogisk högskoleexamen, som antas ersättas av nytexaminerade lärare, utgjorde närmare 12 000 heltidstjänster eller 9 procent av lärarkåren år 2020.

En annan viktig yrkesgrupp, som arbetar, inom sektor utbildning är barnskötare med gymnasiekompetens. Här finns även en stor brist nationellt på behöriga barnskötare både i förskolan och mot fritidshemmet. Enligt Skolverket saknar 28 procent som arbetar i förskolan utbildning för sitt arbete med barn.

Hälften av landets totala rekryteringsbehov finns i de tre storstadslänen. Fram till 2035 beräknas rekryteringsbehovet av lärare till 22 000 heltidstjänster inom Västra Götalands län. Därutöver tillkommer behovet av rekrytering av barnskötare med gymnasiekompetens.

Den ordinarie utbildningsgången beräknas inte tillgodose det behov som finns i verksamheterna av utbildad och behörig personal, eftersom högskolans utbildningsplatser och sökande till dessa inte har tillfredsställande volymer. Till detta kommer att kraven på behörighet inom utbildningsverksamhet ökar.

Ale kommun växer stadigt varje år och därmed kommer fler barn och elever till kommunens utbildningsverksamheter vilket ökar kommunens behov av utbildad och behöriga medarbetare. Även om Ale kommun som huvudman ökar sin attraktivitet för rekrytering finns alltså, enligt Skolverket, inte behöriga personer att rekrytera utan Ale kommun som huvudman behöver ta ansvar för att fortbilda de medarbetare som finns i organisationen för att säkerställa framtida kompetensförsörjning.

Grundläggande principer

Sektor utbildning i Ale kommun satsar på hållbar kompetensförsörjning med fokus på att rekrytera kompetens, behålla kompetens samt utveckla kompetens. I satsningen på hållbar kompetensförsörjning ingår stöd till studier till medarbetare med syfte att säkerställa den nuvarande och framtida kompetensförsörjningen.

Stödet ska syfta till ökad kompetensförsörjning, ökad likvärdighet och ökad kvalitet för barn och elever i den utbildningsverksamhet som har Ale kommun som huvudman.

Stödet ska tas fram genom att kartläggning av behov på nationell, regional och lokal nivå görs och sätts i sammanhang med nationella initiativ. Resultatet skall analyseras och en prioritering göras gällande vilka satsningar som skall erbjudas på kort och på lång sikt.

Stödet ska även utformas så att villkoren för det stöd som erbjuds skall vara lika för samtliga medarbetare inom samma typ av studier men erbjudandet av stöd till studier kan fördelas olika över verksamheterna beroende på aktuellt behov eller strategisk planering utifrån likvärdighet.

Stödet ska finansieras inom den centrala budgeten och inte med barn- och elevpeng. Om möjlighet ges kan stödet delvis finansieras av statliga medel.

Sektor utbildning

Diarienummer: UBN.2022.347

Datum: 2022-08-24

Nämndsekreterare Eva Ljungmark

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämndens sammanträdestider 2023

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att under 2023 sammanträda kl: 9.00 den 25 januari, 22 februari, 29 mars, 3 maj, 7 juni, 6 september, 4 oktober, 15 november och 13 december.

Utbildningsnämnden beslutar att arbetsutskottet sammanträder kl: 8.30 den 18 januari, 8 februari, 22 mars, 26 april, 31 maj, 30 augusti, 27 september, 8 november och 6 december under 2023 samt att nämndens arbetsutskott vid behov kan fatta beslut om annan mötesdag och tid för arbetsutskottet.

Motivering till beslut

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Sammanfattning

Förslag till utbildningsnämndens sammanträdestider för 2023 har planerats med utgångspunkt från kommunfullmäktiges sammanträdesplan. Förslaget följer kommunstyrelsens planering för uppföljning och ekonomisk rapportering och innebär att inga nämndsammanträden förläggs i april, juli och augusti.

Utbildningsnämnden sammanträder onsdagar med start kl: 9.00 och utbildningsnämndens arbetsutskott sammanträder onsdagar med start kl: 8.30 på följande datum:

Arbetsutskott onsdagar kl: 08.30	Utbildningsnämnd onsdagar kl: 09.00
18 januari	25 januari
8 februari	22 februari
22 mars	29 mars
26 april	3 maj
31 maj	7 juni
30 augusti	6 september
27 september	4 oktober
8 november	15 november
6 december	13 december

Åsa Ericson
Sektorchef

Eva Ljungmark
Nämndsekreterare

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, 2022-08-24 Sammanträdestider 2023 för utbildningsnämnden och dess arbetsutskott

Beslutet skickas till:

För kännedom:

Kommunstyrelsen
Processledare SIMBA

Ärendet

Utbildningsnämnden har att besluta om sammanträdestider för 2023.

Ekonomisk bedömning

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Invånarperspektiv

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Hållbarhetsperspektivet

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Lagstiftning och kommunala styrdokument

Nämnd bestämmer datum och tid för sammanträden enligt § 3 arbetsordning för styrelse och nämnder. Arbetsordningen träder i kraft 2022-12-01.

Remissyttrande

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Behandlad enligt MBL

Bedöms ej tillämplig i detta ärende.

Beslutets genomförande

Datum för nämndens sammanträden kommer att publiceras på Ale kommuns hemsida.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen gör ingen särskild bedömning.